

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 279 (13.510)

Trst, nedelja, 3. decembra 1989

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

primorski dnevnik

»Skupni evropski dom«

MARKO WALTRITSCH

Italijanska in svetovna sredstva
javnega obveščanja so v teh dneh po-
svetila izredno veliko pozornost obi-
sku sovjetskega predsednika Mihaila
Gorbačova v Italiji in Vatikanu. Zani-
manje se je sedaj premaknilo nekoli-
ko na jug, na Malto, kjer se je Gorba-
čov sestel z ameriškim predsednikom
Bushem.

Zakaj tolikšna, zares izredna, pozor-
nost italijanskega tiska, radia in tele-
vizije Gorbačovu in njegovemu šte-
vilnemu in kvalificiranemu sprem-
stvu? So italijanski novinarji že kdaj
prej kakemu uglednemu gostu poka-
zali tolikšno pozornost? Najbrž ne.

Cisto jasno je, da je bil obisk Gor-
bačova pri katoliškem papežu zgodo-
vinskega pomena. Prvič po oktobrski
revoluciji, od takrat je minilo že 72
let, je predsednik sovjetske države, ki
je istočasno tajnik tamkajšnje komu-
nistične partije, obiskal katoliškega
papeža. Za nas, pripadnike enega slo-
vanskih narodov, je to srečanje imelo
še poseben pomen, saj sta se srečala
dva pomembna pripadnika dveh slo-
vanskih narodov. Rus Gorbačov je so-
seda, Poljaka, papeža Pavla Janeza
II., povabil, naj obišče Sovjetsko zve-
zo.

Zelo važni so seveda bili tudi obi-
ski sovjetskega predsednika pri itali-
janskem predsedniku republike Cos-
siga, pri predsedniku vlade Andreotti-
ju, pri drugih politikih, še bolj po-
membno pa je bilo srečanje Gorbačova
z italijanskimi industriji. Dobri
odnosi med italijanskimi industriji
in trgovci ter sovjetskimi gospodar-
stveniki in ministri so že stara stvar.
V teh dneh pa so bile podpisane po-
godbe v izjemni vrednosti tisočev mi-
liard dolarjev. Podobne pogodbe so
Sovjeti sicer že pred časom podpisali
z zahodnonemškimi, francoskimi in
tudi ameriški podjetniki.

Pogodbe, podpisane v teh dneh, ter
politični in drugi pogovori pa imajo
še poseben pomen. Čeprav je bil obisk
Gorbačova domemben že pred več
meseci, je do njega prišlo v času, ko
prihaja v Evropi do korenitih in po-
membnih sprememb. Padajo pregra-
de, ki so vsi povojno dobo ločevale
Vzhodno od Zahodne Evrope. V Sov-
jetski zvezi se v pribaltskih in zakav-
kaških republikah ogrevajo celo za
osamosvojitve. V tej veliki državi ni
bilo rešeno narodnostno vprašanje.
Čeprav se je država samovoljno nazi-
vala kot zaščitnica delavskega razre-
da, so prav delavci tisti, ki so danes
tam nezadovoljni, in zaradi tega stav-
kajo. Verniki, tudi katoliški, v Sovjet-
ski zvezi dokazujejo, da vera ni zam-
la kljub sedemdesetletnemu prega-
njanju.

Enako je bilo v drugih vzhodnoev-
ropskih državah, v državah ljudske
demokracije in realnega komunizma.
Padel je berlinski zid, podira se želez-
na zavesa med Češkoslovaško in Av-
strijo, Madžarska in Poljska že hodita
po lastnih poteh. Zaradi pritiska mno-
žic v Pragi so morali odstopiti tamkaj-
šnji skorumpirani voditelji. V vseh
teh državah marksizem-leninizem ni
več uradna ideologija države.

Kriza realnega komunizma in spre-
membe zadnjih dveh mesecev pa od-
pirajo vrsto vprašanj, tudi kritičnih,
na Zahodu, in ne samo na evropskem.
Američani so se na mah znašli potis-
njeni v kot, zdi se, da so izrinjeni s
prizorišča.

Še zlasti je veliko odprtih vprašanj
na Nemškem, v samem osrčju Evrope.
Zahodnonemški politiki in finančni
magnati so že vrgli v svet parolo o
nemški združitvi. Berlinski zid je bil
nekaj umazanega, sramotnega, ven-
dar pa je ločeval dve nemški državi,
zaradi tega je v Evropi vladal mir. Ti
sta sicer že doslej imeli veliko skup-
nega, saj so kmetijski in drugi pridel-
ki iz NDR prihajali skozi Nemško
zvezno republiko v države Evropske
skupnosti. NDR je imela v tem oziru
privilegiran položaj, kakršnega nista
imeli niti nevtralna Avstrija in niti
neuvrščena Jugoslavija. Odtod tudi v
NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Orkanski severovzhodnik spravi predsednika ZDA in SZ v varno zavetje Maksima Gorkega

Bush in Gorbačov v La Valletti konstruktivno o vseh problemih

V ospredju včerajšnjih pogovorov spremembe na evropskem Vzhodu in Gorbačovova perestrojka - Neurje preprečilo popoldansko srečanje - Danes pogovori na Belknapu

LA VALLETTA — Petnajsti vrh obeh supersil in prvi med Bushem ter Gorbačovom bo šel najbrž v zgodovino, kot najbolj nemiren v dobesednem pomenu te besede. Predsednika ZDA in SZ je namreč na Malti pozdravil orkanski severovzhodnik, ki je preprečil njuno srečanje na sovjetski raketni križarki Slava. Skoraj desetmetrski valovi, ki so butali ob malteško obalo, so sovjetsko vojno ladjo nevarno zibali in sta zato državnika za svoje prvo srečanje izbrala mnogo bolj varno mesto na luksuzni sovjetski potniški ladji Maksim Gorki, ki je bila varno zasidrana za valobrani v pristanišču v La Valletti.

Orkanski veter in vse nevšečnosti, do katerih je zaradi tega prišlo, pa očitno ni vplival na dobro razpoloženje Gorbačova in Busha, ki sta pred začetkom svojih neformalnih pogovorov, če so pogovori na tej ravni sploh lahko neformalni, dobre volje pozirala fotoreporterjem in izmenjala nekaj dovtipov, s katerimi je bil še posebej radodaren Gorbačov, ki je tako z izrednim razpoloženjem »okužil« vse.

Po teh obveznih protokolarnih zadevah sta se predsednika v spremstvu najožjih sodelavcev, med katerimi sta bila tudi zunanja ministra Ševardnadze in Baker (vsi na sliki AP), umaknila in začela s konkretnimi pogovori, na katerih sta v začetku obe delegaciji sodelovali v popolni sestavi, nato pa sta se Bush in Gorbačov več kot uro in pol pogovarjala le ob prisotnosti prevajalcev.

Ceprav so z obeh strani že pred »malteškim vrhom« vztrajno ponavljali, da ne gre za uradno srečanje in da na njem ameriški in sovjetski predsednik ne bosta sklepala nikakršnih sporazumov, pa je že prvi dan pokazal, da se ne

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ob zaostreni medijski vojni proti vsem, ki se ne strinjajo z Beogradom

Srbski napadi na Slovenijo se stopnjujejo V prihodnjih dneh bo na udaru zvezna vlada

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Po vsej Jugoslaviji je ponovno sončen prazničen dan. V resnici so se prazniki za veliko večino občanov pričeli že v sredo, redno nadaljevali v četrtek, v petek je bil most, včeraj in danes pa se ponovno »normalno« ne dela. Zato tudi rahel premor v medijski in ne samo medijski vojni in prva ugibanja, kaj se bo zgodilo prihodnji teden.

Uradno bo prvi že najavljeni spopad v torek, ko se sestane zvezno predsedstvo SZDL. Na njem bo sodeloval tudi predsednik SZDL Slovenije Jože Smole, ki je po srbskih obtožbah glavni krivec za razbijanje Jugoslavije, za prepoved mitinga in podobno. Kako bo potekala seja, bo razgovor normalen, celo vroč in polemičen, ali srbski predstavniki v skladu z navodili s Slovenci sploh niti govoriti ne bodo hoteli?

V tej zvezi včerajšnji zagrebški Vestnik v prilogi »Panorama subotom« razvija zanimiv projekt, prognozo dogajanj v bodočih dneh.

Transparentnost Miloševićeve politike dobiva poslednje oblike konkretnega političnega programa - pravi list - sedaj mora svoje načrte izvesti do kraja in Jugoslavijo do konca leta čakajo težki dnevi. Lahko se zgodi miting pred skupščino, na katerem bodo

zahtevali odstop Janeza Drnovška, tako kot se je v Dizdarevičevih časih kričalo ubiti Vlasija in nato zaključilo zaprli in kaznovali ga bomo. Morda bi bilo pretirano reči, da se je vse skupaj pričelo s pretepanjem Muževića, vsekakor pa je bil sestavni element načrta velik kraval, ki so ga sprožili v zvezi z govorom Stanovnika v ZDA, nato odpoklicem srbskega ambasadorja Živorada Kovačiča in kasneje je sledil napad na Markovića in njegovo vladno. Postavljen je rok 15 dni, da predsedstvo obsodi Slovenijo, skratka opravka imamo z grožnjo, da se tudi s silo mitinga in množic razbije kolektivni šef države, ki ga predstavlja predsedstvo, sproži parlamentarna kriza in padec vlade. Očitno je prvi na odstrelu Drnovšek.

Ta izredno negativna zagrebška prognoza je okrepljena z izrazi zaskrbljenosti iz vseh ostalih republik, včerajšnje Oslobodjenje iz Sarajeva ima na primer naslov »Pogubna igra«, v nadaljevanju pa poziva na razum, saj če se izvede srbski sklep o prekinitvi odnosov s Slovenijo pade vse: devizni zakon, vsi napori za tržno gospodarstvo in obvladanje krize, Evropa sprejema Jugoslavijo, kot je sedaj. Mitinzi pa niso prepovedani samo v Sloveniji, že prej so bili drugod, in tudi v Srbiji.

Ton in vsebina srbskega tiska pa sta povsem drugačna. Politika ima na prvi strani velik naslov »Are-

tacije v Ljubljani«, v člankih in na posebnih straneh se na dolgo in široko navaja, kaj je od redkih mitingašev kdo dejal, nikjer pa ni povedano, da so bili popoldne že na prostosti. Vse to je v okrilju velikega naslova »Zaprli so vse one, ki drugače mislijo«. Zahtevajo čistke tudi v partijskem zveznem vodstvu, tak je na primer naslov: »Na čelu države in ZKJ ne morejo biti ljudje, ki delajo proti Jugoslaviji«. Po celotnem listu so tudi razpršene prve vesti o prekinitvi poslovnih in drugih zvez med Srbijo in Slovenijo. Tako smo prebrali veliki naslov »Proizvodnjo TAM lahko paraliziramo«, ali »Ljubljanska banka v Novem Sadu zapušta bančni sistem Ljubljane«. Cele strani so posvečene mitingom, manjšim zborovanjem in sestankom, na katerih so sprejemali stališča in telegrame. Vsi ti teksti so enaki, na najbolj grob način blatijo Slovenijo in zahtevajo odpoklic Drnovška.

Medijska vojna se torej nadaljuje, vendar za sedaj še vedno bolj verbalno, kako bo s konkretnimi potezami pa bodo pokazali prihodnji dnevi. V tej medijski vojni je Srbija bolj osamljena, kot je bila v prejšnjih primerih. Nekako ji je doseglo prepričati svoje in še nekatere druge ljudi, da bi miting lahko bil, nikakor pa ni prave podpore prekinitvi odnosov

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

»Resnica« o izseljevanju s Kosova

NA 8. STRANI

Na Filipinih poskusa udara še niso zatrli

NA 20. STRANI

Okrnjeni jadrancovci v Padovi

Jadran bo danes ob 17.30 v 11. kolu košarkarskega prvenstva B-2 lige igral v Padovi proti Petrarci, in to v okrnjeni postavi. Manjkal bo Mauro Čuk (na sliki z žogo) zaradi izpaha rame.

Moški veleslalom za SP
Zmaga Maderja
pred Furusethom
A. Tomba šesti

Ženski superveleslalom za SP
Avstrijka
R. Mösenlechner
presentila

NA 18. STRANI

Predsednik Cristiani zavrača pogajanja z gverilo V Salvadorju se položaj že dramatično zaostruje

SAN SALVADOR — V Salvadorju se položaj ni umiril, čeprav je v preteklih dneh kazalo, da so spopadi med gverilo in vladno vojsko redkejši. Zlasti v glavnem mestu je postalo nevzdržno, saj streljanje odmeva v vseh mestnih četrtih in prebivalstvo ne ve več, kje bi iskalo zatočišče. Premožnejše družine se množično umikajo v sosednjo Gvatemalo, reveži pa se v kratkih, a pogostih trenutkih premirja vračajo na domove in odnašajo, kar se le da. To romanje pa še bolj otežkoča naporno delo delavcev Mednarodnega rdečega križa, ki z ulic odstranjujejo trupla in odnašajo ranjence. V mestni četrti Soyapango je včeraj umrl francoski fotoreporter Eloy Guevara, to pa je že druga žrtev iz vrst novinarjev.

Medtem pa je v Washingtonu glasnik desničarske vlade predsednika Cristianija, polkovnik Carlos Armando Aviles, objavil »uradne« podatke o žrtvah in škodi, ki so jo povzročili tritedenski spopadi med gverilo in vojsko. Salvadorske oborožene sile naj bi, po Avilesovih izračunih, ubile 1680 gverilcev, ranilo naj bi jih 1099 in zajelo 329. Izgube redne vojske so, tako trdi Aviles, »malenkostne« v primerjavi s sovražnikovimi; ubitih naj bi namreč bilo 398, ranjenih pa 1222 vojakov. Podatki gverilske fronte Farabundo Mar-

ti se seveda krepko razlikujejo od »uradnih« in govorijo o najmanj 2 tisoč mrtvih vojaki. Ministrstvo za gospodarsko načrtovanje pa je ocenilo, da je vojna povzročila za več kot 100 milijonov dolarjev škode. Polkovnik Aviles je iz Washingtona še enkrat odločno zanikal, da bo Cristianijeva vlada spet začela pogajanja z gverilo, čeprav je slednja pripravljena na to.

Da postaja položaj iz ure v uro bolj dramatičen pa priča tudi dejstvo, da so se za vrnitev v domovino odločili tudi vsi uslužbenci organizacije OZN, ki sicer že 40 let nemoteno opravljajo svoje poslanstvo v Salvadorju. Prostore, v katerih ima sedež organizacija, so Cristianijevi vojaki brez pravega vzroka popolnoma uničili, dejanje pa so pripisali gverili. Pričevanja nekaterih uslužbencev pa so bila neizpodbitna, tako da se je moral predsednik Cristiani uradno oprostiti osrednjemu tajništvu OZN. O salvadorskem vprašanju ter o sporih v Srednji Ameriki pa bo Organizacija ameriških držav OAD ponovno razpravljala 10. in 11. decembra. Srednjeameriški vrh so prekinili prav na zahtevo salvadorskega predsednika Cristianija, ki je predsednika Nikaragve Ortego obtožil, da dobavlja orožje salvadorski gverili.

V Rimu se je včeraj začela »zelena konvencija« Italijanski zeleni še vedno razdvojeni

RIM — »Vloga in organizacijski model novega zelenega subjekta« - to je naslov dvodnevne »zelene konvencije«, ki se je začela včeraj v Rimu in ki naj bi dala novega zagona procesu združevanja med gibanji zelenih smejčega se sonca in mavrice. Naravovarstvene kroge v Italiji namreč od vedno razdvajajo različni pogledi o tem, kako naj se gibanje zelenih, ki dosega povsod v svetu in v Italiji vedno večje uspehe, vključi v politično stvarnost. Okrog tega vprašanja se ne prestanto pripravljajo. Izoblikovali sta se dve različni duši in ta različnost je prišla na dan na samem začetku konvencije. Zeleni se namreč delijo na zagovornike »transverzalnosti« in zagovornike »alternativne«. Prvi vidijo v sočenju o programih z drugimi strankami svojo pravo politično vlogo. To pomeni, da se ne povezujejo ne z levico ne z desnico (oziroma centrom) po ideoloških načelih, temveč po splošni oceni programov te ali one sile. Skratka, zeleno gibanje mora biti odprto vsem. Drugi pa se zavzemajo za jasnejšo izbiro svojih političnih partnerjev oziroma za alternativno, kar pomeni, da se mora zeleno gibanje povezati z levico v močno silo, ki bo lahko alternativna sedanjemu demokristjanskemu sistemu oblasti.

Prvo tezo je včeraj razvila nova predsednica parlamentarne skupine

Laura Cina, ki je bila izvoljena po razkolu skupine (z osmimi glasovi proti sedmim so prevladali izvojeni na listi smejčega se sonca). Sklicevala se je celo na Gorbačova in na njegove izjave o novi fazi političnih odnosov, ki izhajajo prav iz priznavanja razlik. V tem okviru je moč zelenih lahko le v transverzalnosti.

Povsem drugačnega mnenja je rimski pretor Gianfranco Amendola, ki je bil izvoljen v evropski parlament in rimski občinski svet. Po njegovem mnenju se transverzalizem v bistvu zreducira v sprejemanje obstoječega. Treba pa se je sprijazniti z dejstvom, da se je zaključila neka zgodovinska faza za vse, torej tudi za zelene, in da ni več mogoče graditi neke politike s polemikami, ker »bomo na ta način postali klasična češnjica na torti razvoja«. Če dejansko želimo spremeniti družbo, v kateri živimo, je zaključil Amendola, se moramo hočeš nočeš oprijeti alternative in če bo v tem okviru KPI nadaljevala po začeti poti prenovala (tudi v naravovarstvenem smislu), bo imela v zelenih zaveznike.

»Zelena konvencija« se bo nadaljevala danes in se je bodo med drugimi udeležili tudi Occhetto, Martelli, Amato, Oscar Luigi Scalfaro, Scotti, Pannella in drugi.

D. K.

Mučna pot vladnega zakona o mamilih

RIM — Senatna razprava o zakonu proti mamilom traja dlje kot je bilo predvideno. Vladna večina je doslej sicer odbila vse napade opozicije in notranjih disidentov, ki se ne strinjajo s filozofijo Craxija in drugih, da je treba kaznovati tudi uživalce mamil, spopad pa se ni še zaključil in nihče ne more predvideti, kaj se bo zgodilo v prihodnjih dneh.

Vse se je zataknilo pri trinajstem členu, na katerem sloni vladna filozofija in ki določa kazenske sankcije za uživalce mamil. V četrtek je z večino prodrl enajsti člen, ki opredeljuje uživanje mamil (tudi skromne količine) za nezakonito dejanje. V petek pa je bil na vrsti trinajsti člen, potem ko se dvanaajstega preskočili. Debatu je bila od samega začetka zelo živahna. Najprej se je bilo treba izreči o popravku radikalcev, ki so predlagali popolno črtanje člena 13. Predlog je bil zavrnjen ob splošnem zadovoljstvu socialistov in dobršnega dela demokristjanov. Še večja preizkušnja za trdnost večine je bil trenutek, ko se je bilo treba izreči o popravku disidentov KD Cabrera, Rosati in Granelli, a so jo prebrdili. S tem pa zadeve okrog trinajstega člena še ni bilo konec. Razprava se je zapletla. Predsednik senatorjev KD Mancino je namreč predstavil nov popravek, o njem pa bodo razpravljali v torek.

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● »Skupni evropski dom«

NDR višji življenjski standard kot v drugih državah Vzhodne Evrope. Nekateri na nemškem zahodu že računajo na nemško združitve. V Berlinu vlada za sedaj nasprotuje združitvenim nameram bonških politikov in finančnikov. Koliko časa pa bodo v tem svojem nasprotovanju vzdržali? Jih ne bodo omamile stare nemške sanje o konfederaciji vseh nemških govorečih dežel? Nekateri se že oglašajo z zahtevo po vrnitvi dežel v katerih so bivali Nemci, dežel, ki s danes sestavni del Poljske, Češkoslovaške in tudi Sovjetske zveze.

Mihail Gorbačov, ki se dobro zaveda težav v svoji domovini in tudi težav v državah Varšavskega pakta, kot tudi težav v novih odnosih med Zahodom in Vzhodom, govori o »skupnem evropskem domu«, o sodelovanju med evropskimi državami, o tem, da se mora skupna Evropa, od Atlantika do Uralov, zoperstaviti gospodarski premoči Amerike in Japonske. Prav zaradi tega ima pri nas toliko oboževalcev in tudi poslušalcev. Prav zaradi tega je v Italiji doživel tolikšen uspeh.

V vseh teh prizadevanjih za vsesplošno evropsko sodelovanje, v kateri bi svoje pravo mesto našli tudi majhni narodi, tudi narodnostne manjšine, v dneh, ko se na širši osnovi uresničuje ideja, ki so jo dali tukajšnji kulturniki, gospodarstveniki in politiki, takrat ko so ustanovili Skupnost dežel Alpe-Jadran, in jo potem z uspehom širili ter uresničevali, pa se na evropskem Jugu dogaja nekaj nezaznane in nasprotnega sedanjemu vsestranskemu pozitivnemu razvoju v Evropi.

V mislih imamo tiste srbske politike, ki so izgubili vsak stik z realnostjo, tudi s tisto v svoji republiki, ki se zapirajo v ozke meje svoje provincialnosti, svojega nacionalizma in šovinizma, ki imata svoje korenine v prejšnjem stoletju ter nobene zveze z današnjo realnostjo. Histerično poveljevanje Velike Srbije, ki je privedlo do sporov z Albanci na Kosovu, poskus ustvarjanja nacionalnih napetosti v Makedoniji, v Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem, grožnje Slovencem, vse to so znaki nezrelega političnega gledanja. Tem voditeljem ni, da bi svojim ljudem pomagali iz hude gospodarske krize, v katero so jih oni potisnili. Ker tega očitno niso zmogli, iščejo v drugih, v Slovencih, po njihovem mnenju tujci, sovražniki. Tako so delali vsi vladarji, kadar jim ni uspelo rešiti notranjih težav. Sosedom so napovedali vojno. Čisto nič jim ni bilo mar, da so potem tisoči v vojni umrli in da je bila dežela opustošena. Presrečni so bili, da so si prišli na jopič nekaj medalj, da so si pridobili nekaj »slave«.

Tako nekako, brez vsake razsodnosti, ti ljudje delajo dandanes. Čisto nič jim ni mar, če so za razne mitinge porabili denar, ki bi ga koristneje uporabili za razvoj slabo vođenega gospodarstva. Hoteli so prirediti pohod na Ljubljano, pa jim ta ni uspel. Primorci dobro vemo, še iz začetka dvajsetih let, kam lahko peljejo taki pohodi. Sedaj so naredili še neumnost, da večje niso zmogli. »Bojkotirajmo Slovenijo!« je njihovo zadnje geslo. Možički se ne zavedajo, da bo Slovenija z lahkoto obredla te težave, in da bo prav srbsko gospodarstvo

tisto, ki bo utrpelo največ škode, če se bodo tamkajšnji gospodarstveniki ravnali po njih navodilih.

V Evropi je sedaj velika potreba po prijateljstvu in sodelovanju. Nekateri na Balkanu pa očitno ohranjajo spomin na »smodnišnico Evrope«, na nekakšne »križarske vojne«. Nekateri, nadejamo si, da niso vsi Srbi takšni, hočejo Jugoslavijo povleči v tretji svet, ven iz Evrope. To so ljudje, ki jih politični razvoj zadnjih let in mesecev, ni ničesar naučil. To so dogmatiki, ki bi se radi šli stalinizem, pa čeprav v balkanski obleki. Z njimi so le takšni ljudje kot Ceausescu, ki se je zaprl v svojo absurdno romunsko trdnjavo, iz katere bežijo tudi taki ljudje, ki bi sicer lahko v njej uživali privilegije, ter taki, ki živijo v pol stoletja od sveta samovoljno odrezani Albaniji.

Primorci smo se že v letih pred prvo svetovno vojno zavzemali za jugoslovansko ureditev. Skupna domovina jugoslovanskih narodov na Balkanu je bila tudi stvar naših prednikov, kot je bila stvar Slovencev na Kranjskem in Štajerskem. Prav tako je to bila stvar Primorcev tudi med narodnoosvobodilno borbo. Na to skupno jugoslovansko domovino po vojni smo gledali in še vedno gledamo z zaupanjem. Nekateri »ljudski tribuni« pa to naše zaupanje omajajo. Zaradi tega morajo v tej skupni domovini prevladati trezna mnenja. Ni mogoče, da se nekdaj v današnji Evropi, kjer padajo pregrade, ki so jo ločevale pol stoletja, igračka s starokopitima nacionalšovinizmom in avtarhijo, kot da bi vrh gore živel samotarsko življenje

in se hranil samo s pridelkom domačega vrtnička ter jezno streljal z zastarelo puško v vse smeri.

● Bush in Gorbačov

Bush ne Gorbačov ne bosta izmikala nobeni temi. Kot so namreč po skoraj petih urah pogovorov sporočili predstavniki obeh strani, naj bi govorili praktično o vseh dogodkih, ki v zadnjem obdobju pretresajo svetovno javnost. Tako naj bi najprej Bush več kot uro razlagal stališča Washingtona glede nadaljnjega razvijanja gospodarskega in političnega sodelovanja med ZDA in Sovjetsko zvezo, da bi nato oba državnika največ pozornosti namenila gospodarskemu in političnemu položaju v Vzhodni Evropi, medsebojnemu nadzoru oborožitve in vprašanju Srednje Amerike in Bližnjega vzhoda. V zvezi s srednjeameriškim vprašanjem je Bush pred vrhom izjavljala, da bo pri Gorbačovu »protestiral« zaradi sovjetske vojaške pomoči Kubi. Toda o tem glasniki ne poročajo in najbrž se je Bush premislil, da ne bi s svojim »protestom« morebiti izzval sovjetske »protiobtožbe« zaradi ameriške intervencije v pomoč Cory Aquino na Filipinih. Sovjetski predsednik pa je v svojem posegu precej podrobno razložil koncept perestrojke in cilje začetih reform, predvsem pa je od so-govornika pričakoval, da tako ZDA kot njeni evropski zavezniki pokažejo od vseh procesov, do katerih prihaja v Vzhodni Evropi, več zaupanja. Pri tem je pri Bushu naletel na precejšnje razumevanje, ameriški predsednik pa je ob tem predstavil še nekaj idej o obširni politični aktivnosti obeh su-

persil, ki bi morali s skupnimi močmi dati odločilni prispevek za krepitev miru in nadaljnega napredka v svetu.

Po plodnih dopoldanskih razgovorih sta se državnik zadržala še na delovnem kosilu, kjer je za menu poskrbel šef kuhinje na Maksimu Gorkem, neurje pa jima je preprečilo popoldanske razgovore in uradno večerjo, ki je bila že prej dogovorjena. Zaradi neurja, ki je še naprej divjalo nad Malto, je sovjetski predsednik rajši ostal v varnem zavetju potniške ladje, njegov ameriški kolega pa se je pogumno podal skozi valove do križarke Belknap, odkoder pa se zaradi vremena, ki se ni in ni hotelo izboljšati, ni več premaknil. Na Belknapu Bush danes pričakuje Gorbačova v upanju, da se bo morje umirilo in da bodo tudi današnji pogovori potekali v enako konstruktivnem vzdušju kot včerajšnji.

● Srbski napadi

in grožčemu gospodarskemu razkroju Jugoslavije, ki bi bil izredno škodljiv za vse, v prvi vrsti za Srbijo samo, toda povzročil bi ogromno gospodarsko škodo celotnemu jugoslovanskemu gospodarstvu.

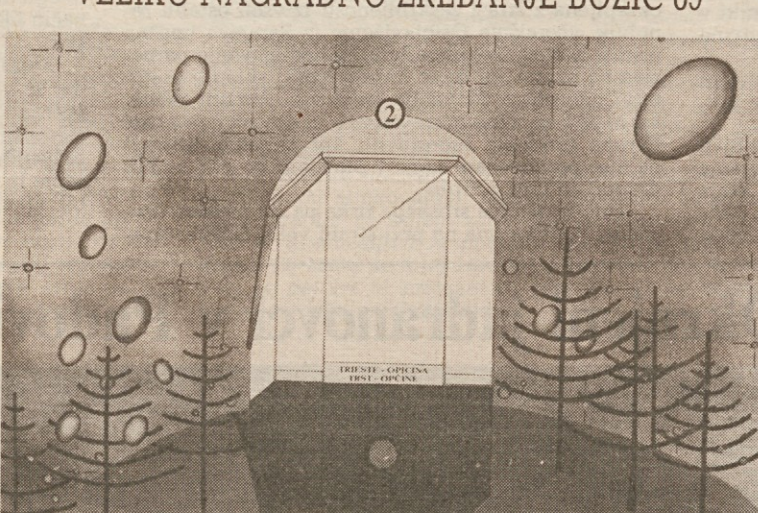
Znani slovenski beograjski komentator nam je dejal »nobena juha se ne poje tako vroča, kot se skuha, to pa velja še zlasti za Jug«. Za sedaj ni nikjer nobenega najmanjšega znaka o pravilnosti tega pregovora. Toda res pa je tudi, da je podpora ukrepov v Srbiji sicer verbalno hrupna in nesporna, dejansko pa je med ljudmi mnogo dvomov in bojazni. Srbsko

gospodarstvo je namreč pred stečajnim zlomom. Preveč neproduktivnih bremen so si naložili: naložili so si Kosovo, je že res da skušajo in da so prevrgli del bremen na druge republike, toda breme za Srbijo je nevzdržno. S slovensko-srbsko vojno pa bodo nujno odpadli vsi jugoslovanski programi za Kosovo, saj je bila Slovenija glavni finansier in to breme se bo torej za Srbijo še zaostrilo. Naložili so si nekatere velike kombinatne, kot je Smederevo, ki je samo še prestižna velika železnica z zagotovljeno ogromno izgubo in ogromnimi investicijami. Zaradi politične usmeritve v smer velikih državnih podjetij niso in ne morejo razvijati drobno gospodarstvo, ki bi lahko vsaj nekoliko razbremenilo strahotno brezposelnost in skrajno bedne prejemke. Posojilo »za preporod Srbije« je propadlo, volitve so očitno šle slabo in prvič so se v Beogradu proti oporciški poslužili tudi zakonskega preganjanja.

V takih pogojih tudi v Srbiji vre in med ljudmi ni več nekdanjega navdušenja, predvsem pa se med intelektualci slišijo vedno bolj jasni glasovi, da je treba uvesti resnični demokratični sistem in končati z mitingaško populistično politiko.

Bitka skratka se ne bje med Slovenijo in Srbijo, temveč z novimi modernimi podgledi, ki prodirajo povsod. Edine trdnjave starega so še v Srbiji, Romuniji in Albaniji, zato je tudi skovana zloglasna kratica RAJ. Koliko časa še? Odgovori bodo dani v kratkem. Na vsak način pa čakajo Jugoslavijo v prihodnjih tednih dramatični dogodki.

KUPUJ NA OPČINAH
VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE BOŽIČ 89

ZA VSAKIH 10.000 lir
NAKUPA ZAHTEVAJ SREČKO!

1. NAGRADA	15.000.000 lir
5 NAGRAD PO	2.000.000 lir
10 NAGRAD PO	1.000.000 lir

Vse nagrade so v zlatih žetonih
Žrebanje bo 5. jan. 1990
CASSA RURALE ED ARTIGIANA-OPICINA
HRANILNICA IN POSOJILNICA-OPCINE

OKRAJNER
POHIŠTVO
UL. FLAVIA 53

Božič 89

PROMOCIJSKA PRODAJA:

KUHINJE - DNEVNE SOBE
SPALNICE - SEDEŽNE GARNITURE

S POPUSTI
OD 20% DO 50%

V Trstu 3.000 m² razstavišča in
lastno parkirišče

PLAČILO NA OBROKE DO
60 MESECEV BREZ MENIC

obv. občini

TIR: za zdaj nobene težave na meji Kdaj končno tudi notranja plovba?

BOCEN — Včeraj ni bilo nobenih težav na italijansko-avstrijski meji zaradi dunajske prepovedi o nočni vožnji tovornjakov po Avstriji. Kamioni so na italijanski strani počakali na določenih jim parkirskih in ob petih zjutraj odinili čez mejo, bilo pa jih je le okrog 50. Seveda sta bila tu vikend pa tudi današnja nedeljska prepoved vožnje težkih vozil, zato bo treba počakati na posledice avstrijskega ukrepa do jutri zvečer. Posledice pač bodo. Če se sinoči ni vedelo, če in kaj bodo ukrenili italijanski avtoprevozniki, pa smo že včeraj najavili protest avstrijskih, ki prav tako obsojajo prepoved nočne vožnje in uživajo še podporo zahodnonemških. V Avstriji se polemike iz ure v uro množijo: na eni strani so spediterji in lastniki tovornjakov, na drugi pa tisti, ki očitajo Dunaju, da dopušča vse preveč primerov, ko se dotični lahko ne držijo prepovedi. Očitki padajo predvsem na oblasti v Vorarlbergu, Salzburgu in Koroški. To pa zato, ker so samo v petek izdale domačim in tujim soferjem prek 200 izrednih tranzitnih dovoljenj. Nasprotniki "izjem" pripisujejo to pritisku avtoprevoznikov, ki da so tirolskemu vodji Aloisu Partlu celo zagrozili s požigom njegove hiše. Večina deželnih svetovalcev sicer obsoja izjeme: »Zaradi te "mekosti" bo Avstrija zgubila v mednarodni javnosti vso svojo verodostojnost.«

Toda vrnimo se v Italijo. Kakor smo že večkrat pisali, mora Rim nujno sprožiti novo politiko na področju tovornih prevozov. V prvi vrsti je treba tovore začeti preusmerjati na železnico, kar pa ne bi smelo prizadeti avtoprevoznikov, ker bi šlo za intermodalno metodiko, se pravi za nalaganje kamionov na vlake in tako naprej. Ko pa bi bil kdo prizadet, bi mu bilo treba primerno priskočiti na pomoč - kako, to bi moral najbolje vedeti zakonodajalec.

Obenem bi moral Rim začeti izkoriščati tudi kopne plovne poti - kanale in reke, glede česar je Italija že spet v hudi zamudi nasproti drugim evropskim državam. Na t. i. notranjo plovbo odpade v EGS okrog 400 milijonov ton blaga letno, pri čemer sta deleža domačega in mednarodnega prometa razporejena natančno polovično. Notranja plovba krije 38% tovornega prometa med članicami dvanajstere, medtem ko krijeta cesta in železnica 48% oziroma 14%. Čez Alpe seveda ni mogoče po reki, je pa mogoče na ta način razbremeniti cesto in se obenem bolj posvetiti urejanju železnice. Sicer pa intermodalni prevozi pomenijo tudi izkoriščanje notranje plovbe pa še priobalne v tesni soddvisnosti z asfaltno in železniškimi tiri.

DRAGO GAŠPERLIN

Novogradnje tudi v Tržiču

Italcantieri se povzpenja

TRŽIČ — V tržiški ladjedelnici Italcantieri gradijo dve 70.000-tonski potniški ladji za križarjenja, ki ju je naročila družba Astramar iz britanske grupe P&O. Plovili sodita v sveženj naročil, ki postaja vse zajetnejši in ki družbo Fincantieri potiska v sam mednarodni vrh na področju tovrstnih gradenj. K njima moramo namreč prišteti še tri velike potniške ladje, ki jih je naročilo ladjarsko podjetje Holland America Line in ki bi jih Fincantieri moral izročiti najpozneje leta 1994, sicer postopoma - eno ob koncu 1992., drugo ob koncu 1993. in tretjo ob koncu 1994. leta. Gre za 50.000-tonska plovila, ki bodo izredno luksuzno opremljena (pravzaprav bo šlo za hiperluksusne ladje) in v katerih bo 625 apartmajev za 1.250 potnikov. Zadevni sporazum sta naročnik in Fincantieri podpisala predvčerajšnjim v Nassauju (Bahamski otoki).

Kdaj bodo ustanovili dvojezično trgovsko akademijo v Celovcu?

CELOVEC — V četrtek, 14. decembra, bi morali koroška deželna vlada in avstrijska zvezna vlada skupaj vzeti v pretres problem ustanovitve javne dvojezične trgovske akademije pa še vse druge točke memorandumu, sklenjenega februarja 1988 med dunajsko vlado in predstavniki obeh osrednjih slovenskih organizacij na Koroškem. Že zdaj pa je jasno, da bo koroška deželna vlada oziroma koroški deželni glavar Jörg Haider skušal vso zadevo kar najbolj zavlačevati.

Na tiskovni konferenci, ki jo je imel v sredo, je namreč dr. Haider povedal, da koroška vlada vztraja pri stališču, da za vse ukrepe v zvezi s slovensko narodnostno skupnostjo še zmerom velja tristrankarski sporazum iz leta 1976. To pa po njegovem pomeni, da je treba tudi vprašanje javne dvojezične trgovske akademije rešiti strogo v dogovoru s koroško vlado. O ustreznem sklepu, ki so ga sprejeli na zadnji seji sosveta za slovensko narodnostno skupnost na Dunaju s povoljnima glasovoma tudi obeh zastopnikov svobodnjaške stranke in po katerem naj bi akademija začela služiti namenu v šolskem letu 1990-1991, je Haider dejal, da ni docela obvezujoč, še zlasti ne, kar zadeva "materialno plat".

Deželni glavar Koroške je mimo tega napovedal tudi "novo" politiko do otroških vrtcev: »S podpiranjem dvojezičnih otroških vrtcev zvezna vlada pritiska na župane, da bi jih ustanovili še več,« je rekel in pripomnil, da bo koroška vlada na to reagirala s "primernim odgovorom", to se pravi s pospešenim odpiranjem enojezičnih, sedem nemških vrtcev.

Od jutri do srede na Pomorski postaji v Trstu Workshop o nelinearni dinamiki

TRST — Ali je mogoče predvideti razvojno dinamiko na borzah pa tudi sicer v gospodarskih procesih? Odgovor na to naj bi prišel s tridnevnega mednarodnega workshopa pod naslovom "Applikacija nelinearne dinamike v gospodarstvu", ki se bo začel jutri na Pomorski postaji v Trstu. Nelinearna dinamika je nekakšen skupen imenovalec, okrog katerega se je naposled vendarle izoblikovalo soglasje med interdisciplinarnimi interesi docentov in raziskovalcev z Oddelka za matematične vede na Univerzi v Trstu in Oddelka za ekonomske vede na Univerzi v Benetkah, ki sta tudi pobudnika posveta. Na njem bodo poglobili ekonomske spremenljivke in stopnjo njihove predvidljivosti ter ustreznost matematičnih modelov mednarodnemu gospodarskemu scenariju.

Nelinearna dinamika je v zadnjih letih pokazala, da je pahljača komponent gospodarskih pa tudi negospodarskih sistemov mnogo bogatejša, kot so znanstveniki mislili še pred nedavnim. Dokazala je celo, da so razni vidiki neregularne ekonomske dinamike, ki so jih doslej pripisovali "eratičnim šokom" - in jih potemtakem tudi niso znali obrazložiti - lahko pravzaprav rezultat determinističnih modelov in da so ti lahko dimenzijsko tudi omejeni, vendar pa nelinearni. No, prav ta ugotovitev je pometla z dolgoletnimi dvoumnostmi in nesoglasji, ki so razdvajala matematike in ekonomiste, ter slednjim pred tremi leti narekovala vzpostavitev tvornega sodelovanja, ki je privedlo do ustanovitve vsedravnne interdisciplinarne raziskovalne skupine, "Dinamični sistemi v gospodarstvu".

Odpirla jo bosta predsednik slovenske vlade Dušan Šinigoj in minister Erhard Busek Slovenske panjske končnice na dunajski razstavi

DUNAJ — Avstrijski muzej za etnografijo na Dunaju in Slovenski etnografski muzej v Ljubljani prirejata s sodelovanjem Kulturnega in informativnega centra SFR Jugoslavije na Dunaju razstavo z naslovom "Človek in čebela - čebelarstvo na Slovenskem v tradicionalnem gospodarstvu in ljudski umetnosti".

Razstavo, na kateri bodo prikazali kar 250 panjskih končnic, bosta odprla predsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Dušan Šinigoj in zvezni minister za znanost in raziskovanje republike Avstrije Erhard Busek in sicer jutri, 4. decembra, ob 17.30 v Avstrijskem muzeju za etnografijo na Dunaju, Laudongasse 15-19. Generalni sponzor razstave je Gorenje.

Otvoritveno slovesnost bo zaokrožil nastop Slovenskih madrigalistov.

tržno obvestilo

KREM01/4

Prišla naj bi iz ZDA
naravnost v lekarne

**Tabletka
proti gubam
brez
križarskih vojn**

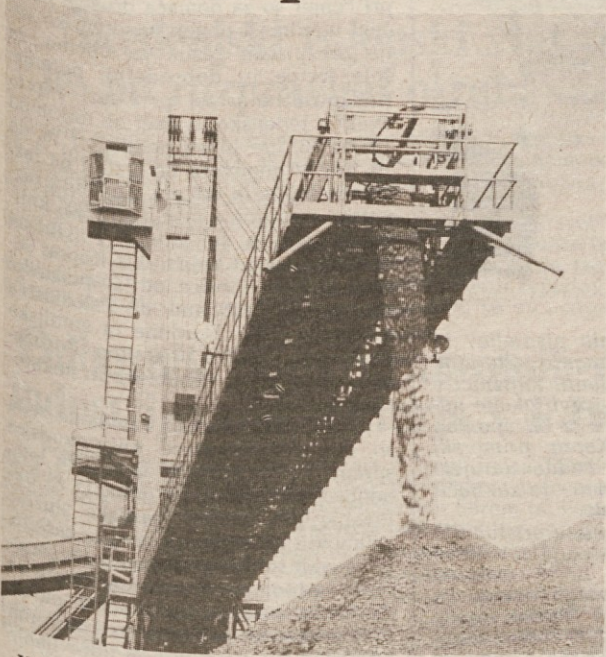
NEW YORK — Poleg tiste, ki povzroča prekinitev nosečnosti, obstaja še ena tabletka za »dan potem«, in sicer taka, ki ne bo mogla povzročiti ne križarskih pohodov in niti pridig. Gre za tabletko z retinolom proti gubam, ki kot kaže prihaja naravnost iz Amerike.

Po splošno osvojenem znanstvenem dosežku ameriškega izvora na področju retinola, so bili pred kratkim oznanjeni novi koraki naprej. Kot se bodo bralci spomnili, so testi profesorja Kligmana z univerze v Pennsylvaniji predstavljali delovni temelj za doseg retinolske kreme, ki jo je kasneje v Hamburgu testiral profesor Puschmann. Gre za kremo, ki ima sposobnost krčenja količine in globine gub na obrazih različnih starosti.

Retinolska tabletka pa je proizvod nadaljnjega napredka znanosti na terenu, ki zbuja izredno zanimanje. Raziskovalci multinacionalne družbe KORFF, ki ima sedež tudi v New Yorku, so prišli do zaključka, da bi redno uživanje retinolske tabletko za dobo vsaj dveh mesecev, združeno z uporabo kreme, ki jo ženske najdejo v lekarnah, dalo resnično radikalne rezultate.

Po prvi prodaji in Združenih državah Amerike, je tabletka proti gubam sedaj na poti tudi v italijanske lekarne, kamor bo prišla kaj kmalu, če ne bo srečala posebnih ovir.

V Luki Koper delajo tudi ob praznikih

KOPER — Koprška luka je podjetje, v katerem delajo luški delavci tudi ob prazničnih dnevih. Tako je bilo tudi 29. novembra, ko so v luki pretovorili 18.896 ton blaga (16.910 ton železove rude in 1.986 ton generalnega tovora). Drugega prazničnega dne je bilo skupaj pretovorjenih 16.520 ton. Tudi ta dan je bilo pretovorjene največ železove rude - z ladje "Pasitheia" - in sicer 13.736 ton. V generalnih tovorih pa je bilo pretovorjenih 1.383 ton blaga. Tega dne so delavci tudi na Konejnerskem terminalu pretovorili 1.401 tono blaga.

Delovni rezultati koprške luke so tudi v prejšnjem mesecu bili dobri: v novembru je bilo namreč pretovorjenih vsega skupaj 473.118 ton raznega blaga, kar je za 22 odstotkov več od planiranega pretovora.

Luški delavci so v prvih enajstih mesecih letos izpolnili planiran promet za to obdobje in upajo, da bodo izpolnili tudi letošnji plan in pretovorili blizu pet milijonov ton blaga, kar predstavlja največji pretovor v tej luki. Tako podjetje Luka Koper iz leta v leto - po zaslugi sodobne tehnologije - z istim številom delavcev pretovarja vse več in več tovara.

ZORAN VLAJIČ

V sredo v Pordenonu Sejem obrti

PORDENON — Na sejmišču v Pordenonu bo v prihodnjih dneh, od 6. do 10. decembra, sejem z naslovom Artigianato Alpe Adria. To je že 15. obrtni sejem, ki ga tu prireajo domači obrtniki ob sodelovanju Dežele FJK, Deželne ustanove za razvoj obrti ESA, pordenonske Trgovinske zbornice in domače sejemске ustanove. S svojimi izdelki sodelujejo tudi obrtna podjetja iz drugih krajev naše dežele in Italije, kot tudi iz sosednih držav.

S tem sejmom hočejo pobudniki prikazati razvejano obrtno dejavnost. Posebno pozornost bodo posvetili drobnim obrtnim izdelkom, ki pridejo do pravega izraza kot darila še zlasti v tem predprazničnem času.

Na tiskovni konferenci, med katero so prikazali letošnji sejem, so pobudniki povedali, da bo tam na ogled veliko igrač, umetniških izdelkov, pohištva. Na sejmišču bodo priredili tudi nekaj razstav.

Dne 6. decembra ob 16. uri bo posvet o komercializaciji obrtnih izdelkov, 10. decembra ob 10. uri pa posvet o kreditiranju obrtnih dejavnosti.

Poziv s posvetovanja A-A v Pordenonu Pomoč invalidom!

PORDENON — »Le kako naj handikapiranec zanima ljudi, ki jih zgubljanje vrednot peha v vse večji hedonizem zaradi rastočega blagostanja! Kaj pomaga članek z mastnimi črkami na prvi strani časopisa o invalidinji, ki mora v prtljažni vagon, in kaj tedenska rubričica, ko pa to ne seže v zavest povprečnega človeka in kvečjemu še prispeva k dodatni emarginaciji!« Te zgovorne besede je izrekel načelnik tiskovnega urada združenja civilnih invalidov in pohabljenih ANMIC Sandro Terribili ob zaključku tridnevnega posveta z naslovom "Civilni invalid v zakonodaji in v družbeni stvarnosti", ki je bil na ravni Skupnosti Alpe-Jadran v Pordenonu. Terribili je pripomnil, da je treba enkrat za vselej iz začaranega kroga, iz generičnega razglašanja pravice, ki jih imajo invalidi v Italiji praktično samo na papirju, in se lotiti reševanja problematike s pomočjo mednarodnega sodelovanja in solidarnosti.

Osrednji temi včerajšnjih poročil sta bili že omenjeno vprašanje javnega informiranja in pa seveda problem arhitektonskih ovir (s katerimi bi bilo treba odpraviti tudi mnenjske pregrade). O teh je govoril med drugimi podpredsednik tržaškega zavoda IACP Pasquale Visentin, ki je ob naštevanju hvalevrednih pobud v prid telesno prizadetih pri novih stanovanjskih gradnjah poudaril, da arhitektonske pregrade motijo tudi večino zdravih stanovalcev, kaj šele invalide in druge handikapirane osebe. Upati je, da bodo izsledki posveta vendarle omogočili začetek izvajanja dobro zasnovane zakonodaje.

Uspeh likvidacijskega postopka pri Vinakopru

KOPER — Vinakopru, v katerem so zaradi brezizhodnega položaja konec lanskega leta uvedli postopek redne likvidacije, je uspelo poravnati dolgove vsem upnikom, do srede decembra pa bodo izplačali obveznosti tudi delovnim organizacijam, ki so s sanacijskimi posojili krije izgubo koprške kleti ob zaključnih računih zadnjih dveh let. Po končnem obračunu bo kleti ostalo dovolj denarja, ki bi lahko predstavljal osnovo za ustanovitev novega podjetja in nadaljevanje družbene vinogradniške in vinarske dejavnosti v slovenski Istri.

Komite za gospodarstvo izvršnega sveta SO Koper se je lani decembra odločil za uvedbo postopka redne likvidacije v Vinakopru, potem ko vsi poskusi sanacije in ukrepi družbenega varstva niso prinesli želenih rezultatov. Kot je povedal likvidacijski upravitelj Florjan Pribac, so pri prvem naroku na temeljnem sodišču v Kopru, 12. aprila, upniki terjali povračilo približno 22 milijard, pri čemer je samo koprski splošni banki Vinakoper dolgoval 13 milijard. Terjatve so začeli izplačevati konec avgusta, saj se je likvidacijski upravitelj odločil, da vsa razpoložljiva sredstva najprej vložijo v zahtevano obdelavo vinogradov in sadovnjakov, tako da jesenske pridelke "normalno" spravijo pod streho.

V obdobju redne likvidacije si je Vinakoper sredstva zagotavljal z redno prodajo vin. Od decembra do začetka trgatve so tako uspeli prodati tri milijone litrov vina. Precejšen del denarja so uspeli iztržiti s prodajo 1.200 ton

hrušk iz nasada v Sečovljah, pri čemer so uspeli kar 980 ton izvoziti v Italijo in s tem zaslužili okoli 450 milijonov lir. Poleti in jeseni so prodali še 350 ton breskev in 140 ton jabolk, vendar zaradi letošnjih izjemno nizkih cen s to prodajo niso krili niti stroškov pridelave. Naslednji vir sredstev za poravnavo dolgov so v kleti dobili s prodajo nekaterih osnovnih sredstev, poslovnih in stanovanjskih prostorov in zemljišč. Prosti kapital so seveda še vezali in ga s tem oplojevali, uspešni likvidaciji pa je v mnogočem šel na roko tudi veljavni zakon o sanaciji in prenehanju delovnih organizacij, s tem da se z uvedbo postopka redne likvidacije dolg ni povečeval, tako da ob galopirajoči inflaciji Vinakopru ni bilo potrebno prodati oziroma razprodati vsaj v začetku predvidenega družbenega premoženja.

Vse je vplivalo, da je Vinakoper uspel postaviti pod streho ves letošnji pridelek grozdja in sadja, hkrati pa so vlagali tudi v dokončanje novega nasada chardonnaya v Izoli, nabavili novi pralni stroj za steklenice v polnilnici, nadaljevali z urejevanjem namakalnega sistema v hruškovem nasadu v Sečovljah in sklenili pogodbo za uvoz novega stroja za mašenje stekleničenih vin. Kot je povedal likvidacijski upravitelj, bodo na licitaciji prodali še precej kmetijskih strojev in vinogradniške opreme, ki je tako rekoč že amortizirana, z iztržkom pa bodo nabavili nove stroje in opremo.

IZTOK UMER

Podjetje motorjev VM so prodali angleški družbi Bodo obrati tovarne dizlovih motorjev postali skladišče?

Državna skupina IRI-Finmeccanica je prodala podjetje motorjev VM angleškemu podjetju Midland Montagu Vetures in podjetju Euromobiliare. Delničarji novega podjetja, čeprav v manjši meri, bodo tudi nekateri dose-danji direktorji tovarne. Prodaja to-varnih dizlovih motorjev bo imela seve-da neljube posledice za tržaško gospo-darstvo, saj bodo v bistvu zaprli obra-te v tržaški industrijski coni EZIT.

Podjetje motorjev VM je med veli-kimi evropskimi proizvajalci industrij-skih, morskih in kmetijskih strojev. Vežejo ga številne pogodbe z velikimi gospodarskimi skupinami, tesno sode-luje na primer z avtomobilsko hišo Alfa Romeo in skupino Rover, naj za-pišemo, da je slovito terensko vozilo Range Rover opremljeno prav z mo-torji, ki jih proizvaja VM. Uspeh pod-jetja pa dokazuje tudi sodelovanje z japonskim velikanom Toyota, katere-ga terensko vozilo Land Cruiser Bj 73 poganjajo prav tako motorji VM. Moč-na je prisotnost podjetja v industriji, kar se tiče morskih motorjev pa ga ve-žejo od leta 1987 pogodba z ameriškim velikanom Mercury Marine. Med podatki, ki govorijo o moči podjetja VM, naj omenimo načrt za izdelavo novega ekološkega dizlova motorja z 2.500 kubiki in z zmogljivostjo 120 konjskih sil. Motor, ki ga bodo pričeli prodajati prihodnji januar, bo odgo-varjal vsem novim zahtevam EGS.

Družba VM je torej cvetoče podjet-je, očitno pa Trst ne bo "užival" njego-vih uspehov. O posledicah, ki jih bo imela prodaja za tržaški obrat, smo že pisali. V bistvu bodo izpraznili moder-no opremljene prostore, kar je že po-zvračilo val protestov. Po tiskovni

konferenci, kjer je opozoril na nevar-nosti, ki pretijo tovarni, je predsednik industrijske cone EZIT Franco Tabac-ko ponovno protestiral. Vodstvu pod-jetja VM je zagrozil, da se bo po po-trebi obrnil tudi na sodišče, in ponovil sum, da pomeni prodaja samo nepre-mičninsko spekulacijo, ki tržaškemu obratu ne nudi nobenega jamstva. Po-vedati je namreč treba, da je stavba tržaške tovarne last podjetja Isotta Fraschini, proizvodnja pa v režijski pod-jetja VM. Isotta Fraschini ne dela že leto dni in zato so delavci (400 ljudi) in proizvodnja pred časom prešli pod družbo Fincantieri, slednja pa je vse prodala angleški družbi.

Bistvo te dokaj zapletene zgodbe je, da so tržaški obrati doživeli pred leti vzpon, nato pa postopni padec. Proda-je in preprodaje niso prinesle nič do-brega in zdi se, da so strategije novih

lastnikov odsekale prav tržaško vejo podjetja VM. Ob vsem tem ne more-mo mimo politike družbe z vsedržav-no soudeležbo IRI, ki je svoj čas kupi-lo tovarne VM in jih je sedaj prodala. Do Trsta je bila družba mačehovska in namesto, da bi zagotovila tržaškim ob-ratom VM delo, je pomagala izprazniti delavnice. Sedaj obstaja konkretna nevarnost, da bodo postali obrati v EZIT skladišče. O zadevi se bodo zato morale izreči tudi pristojne oblasti: od deželne uprave pa do občine. Državna podjetja so namreč v tržaški zgodovini slabo zapisana, saj so se večkrat poja-vila kot rešilec podjetij v krizi, dejan-sko pa niso ničesar rešila in zapustila prazne tovarne, delavce pa v dopolnil-ni blagajni ali pa kar "na cesti". Kaže, da se stvari ponavljajo, v Trstu pa se odpira nova praznina.

WWF bo predstavil svoj načrt za zadnji odsek hitre ceste

Svetovni sklad za naravo WWF prireja v četrtek, 7. decembra, ob 18. uri v sejni dvorani zavarovalnice RAS na Trgu Repubblica 1 razpravo o alternativnem načrtu, ki sta ga inženirja Alberto Russignan in Gilberto Skerl sestavila za zadnji odsek nove hitre ceste med Draščo in Lakotičem. Kot je znano, so naravovar-stveniki ostro kritizirali načrt Občine, ki ga je izdelal inž. Malaspina, in so s pomočjo številnih rajonskih svetov nazadnje prepričali krajevne upravitelje, naj ocenijo tudi njihov načrt, ki je po mnenju največjega italijanskega inženirja Vincenza Zorzija celo boljši od Malaspinovega. O načrtu WWF bodo v kratkem razpravljali Občina Trst, Dežela FJK in posamezni rajonski sveti, ki bodo imeli tako možnost, da izberejo najugodnejšo rešitev. O tem načrtu se je v zadnjih tednih veliko razpravljalo, vendar inženirja nista imela možnosti, da bi podrobno orisala načrt širšemu občinstvu.

Enotno stališče zgoniškega občinskega sveta Maccanicov osnutek preveč omejevalen

Zgoniški občinski svet je na svoji četrtkovi seji kritično obravnaval in s soglasno izglasovano resolucijo odloč-no zavrnil zakonski osnutek za prizna-nje in zaščito pravic slovenske narod-nostne skupnosti v Italiji, ki ga je pred kratkim odobril ministrski svet. Ob pozitivni ugotovitvi, da je vlada ven-darle izdala svoj toliko časa pričako-vani zakonski predlog, pa v isti sapi ugotavljamo, da je vsebina zakonske-ga osnutka skrajno omejevalna, daleč od pričakovanj oziroma realnih potreb slovenske narodnostne skupnosti ter pod stopnjo zaščite, ki sta jo predvide-vala londonski memorandum in osim-ski sporazum. Vladni zakonski osnu-tek omejuje priznanje prisotnosti Slo-vencev in uživanje njihovih pravic na podeželju in izpušča iz dometa zakona velik del teritorija, kjer je zgodovin-sko naseljena več kot polovica pripad-nikov slovenske narodnostne skupnos-ti. Poleg tega se tudi za okoliške obče-ne, kjer je predvidena zaščita, delno odmika od dosedanje prakse oziroma od duha graditve iskrenega sožitja. Občinski svet je vsekakor izrazil željo, da se razprava čimprej začne v senatu in da ta razprava s primerno občutli-vostjo odpravi omenjene pomanjklji-vosti, oziroma da vladni osnutek izpo-polni glede na realne potrebe Sloven-cev v duhu demokracije sodobne Ev-rope in sveta.

Sicer pa je bil dnevni red zasedanja dokaj bogat, začeni z obsežnim poro-čilom župana Miloša Budina. Na pod-ročju javnih del bodo v kratkem odda-li v zakup zadruge delo za urejanje po-ljskih poti in druge posege v naravno okolje na osnovi prispevka 95 milijo-nov lir, ki ga je Sklad za Trst namen-sko dodelil za podporo brezposelnim.

Predvidena je tudi ureditev kanaliza-cije v nekaterih vaseh, kjer se ob nali-vih zbira deževnica in deroča voda povzroča škodo. Tik pred pričetkom je izpopolnjevanje omrežja javne raz-svetlojave in ureditev kmečkega centra - enoteke v Zgoniku, za kritje celotne-ga stroška tega družbenogospodarske-ga objekta pa računajo na prispevek Trgovinske zbornice. Na zemljišču v Samatorci, ki ga je občina odkupila, nameravajo urediti park in manjši center za vaščane z dvema pokritima balinarskima stezama. Tudi glede manjših projektov se nekaj premli-ka in občina čaka na ponudbe specia-liziranih podjetij. Nekaj manjših pose-gov je bilo tudi na solskih poslopih, popravili in zamenjali pa so tudi ne-katere dotrajane table. Občina Zgonik je priporočila Kraški gorski skupnosti kot prioritete važnosti prispevek za dograditev stavbe-spomenika pri Briš-čih. Kar zadeva regulacijski načrt bodo pozimi izdelali manjšo organsko varianto, da se opravijo nekatere manjše pomanjkljivosti. Župan je na koncu svojega poročja še omenil us-pešno letovanje upokojencev v Stru-njanu in nov urnik poslovanja vrtcev, ki sprejemajo malčke že ob 7.30.

Svetovalci so v razpravi postavili županu več vprašanj v zvezi z otežo-čenim dostopom do bencinske črpalke pri Gabrovcu, z varnostjo pešcev na cesti pri Božjem polju, s popravilom nekaterih cest, z napeljavjo vode in luči na pokopališče. Velike pomisleke in celo nasprotovanje pa je izrazil na-čelnik slovenske skupnosti Srečko Gruden v zvezi z načrtovano ureditvi-jo enoteke, saj bi spriču zaskrbljujoče-ga problema alkoholizma bilo nedo-pustno z javnim denarjem propagirati uživanje alkohola. Župan je v odgovo-ru naglasil, da je v naših krajih vinog-radništvo razvita gospodarska panoga, in ta žlahtni pridelek morajo kmetje tudi plasirati na tržišče. Vinska kulta-ra se mora toliko spremeniti, da bo dan poudarek na kakovosti in na uži-vanje zmerne količine domače kapljice.

Kar trije sklepi so se nanašali na ob-činsko knjižnico v Saležu, ki je pred kratkim pričela sprejemati kulturne porabnike. Pristojna odbornica Tama-ra Blažina je najprej orisala konvenci-jo s kulturnim društvom Rdeča zvez-da, ki bo skrbelo za upravljanje pro-storov, redno vzdrževanje, čiščenje, odpiranje in dajanje v najem. Določili so tudi tarife za uporabo sejne dvora-ne, prireditvene dvorane in knjižnice, pri čemer so za domača društva dolo-čeni ugodnejši pogoji, medtem ko ve-lja brezplačen režim za občino, za šole, vrtce in dobrodelne pobude. Knjižnica bo v tej prvi fazi odprta dvakrat tedensko in sicer ob torkih od 15. do 18. ure in ob petkih od 16. do 19. ure. V dogovoru bo zjutraj na raz-polago šolam in vrtcem. Knjižnica raz-polaga trenutno s približno 1.200 knji-gami, dobršen del katerih je Občina dobila v dar od knjižnic iz Kopra, Se-žane in Nove Gorice, od Gospodarske zbornice iz Ljubljane, od Založništva tržaškega tiska, Narodne in študijske knjižnice, Tržaške pokrajine, Zdrže-nja književnikov Primorske in nekat-rih zasebnikov.

V preostalih točkah dnevnega reda so odobrili nekatere knjigovodske spremembe proračuna za tekoče leto, odobrili so operativna določila za de-lovanje prostovoljne gasilske službe, ustanovili so ekipo za civilno zaščito, imenovali so dva predstavnik v soup-ravni odbor socialne-zdravstvenega okraja iz Nabežine, podelili pa so tudi prispevke športnim in kulturnim društvom ter prispevek za upravljanje športno-kulturnega centra. B. S.

Maffioli
POROČNE BOMBONIERE
BOŽIČNI ARTIKLI
Ul. Manzoni 18 - TRST - Tel. 728096

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

MARIJ ČUK

Lepo je v naši domovini biti

Krstna uprizoritev

Režija JOŽE BABIČ

PREMIERA V ČETRTEK, 7. T. M., OB 20.30 V KULTURNEM DOMU V TRSTU
Abonma RED A

Ponovitve: v soboto, 9. t. m., ob 20.30 - Abonma RED B
v nedeljo, 10. t. m., ob 16.30 - Abonma RED C
v sredo, 13. t. m., ob 20.30 - Abonma RED D
v četrtek, 14. t. m., ob 20.30 - Abonma RED E

SVET SLOVENSKEH ORGANIZACIJ V DEŽELI FURLANIJ - JULIJSKI KRAJINI
vabi

na koncertno izvedbo opere slovenskega skladatelja Ubalda Vrabca

Tolminski puntarji

Libreto: prof. Janez Dolenc

Dirigent: dr. Mirko Čuderman

TRST - KULTURNI DOM - Ul. Petronio

jutri, 4. t. m., ob 20.30

Sodelujejo slovenski bančni zavodi - Radio Trst A - Kulturni dom

...postavimo Miklavža na knjigo!

...knjigo ob Miklavžu?

...ali še najbolje KNJIŽNO DARILLO
v Miklavžovo vrečo!

TK vam jo napolni s posebnimi popusti
od 10% do 50%! v Ul. sv. Frančiška 20, v TRSTU

vam na razpolago

PELLICCERIA CERVO

TRST — Drev. XX. septembra 16 — Telefon 767914

VELIKA IZBIRA: krzen, jop, našitkov

Izredna kakovost

Modni kroji po ugodnih cenah

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za

FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA

in za tuje znamke avtomobilov

UPRAVA:
Ul. Marconi 6 - Tel. 775483 - 4

Ul. sv. Frančiška 28
TRST - Tel. 768667 - 772002

V novi občinski knjižnici

V Saležu prijeten večer s kulturnimi ustvarjalci

Z nadvse prijetnim in vsebinsko bo-gatim kulturnim večerom so v petek v Saležu nekako uradno otvorili občinsko knjižnico, ki je pred nekaj dnevi odprla vrata kulturnim porabnikom iz zgoniške občine.

Po uvodnem pozdravu predsednice kulturnega društva Rdeča zveza Silve Perčič, ki se je še posebej zahvalila Združenju književnikov Primorske za res bogato zbirko 60 knjižnih daril (avtorjem, ki so bili navedeni v petko-vi številki, se je v zadnjem trenutku s knjižnim poklonom pridružil še prof. Janez Dolenc iz Tolmina), je besedo prevzel predsednik Boris Pangerc, ki je doživeto orisal namene in razvojno pot pred nekaj meseci ustanovljenega združenja. »Primorce z obeh strani meje nas povezuje bogata zgodovina, ki je vidna tudi v literarnem snovanju in ustvarjanju, zato smo se odločili za skupni dom v želji in prizadevanjih, da bi čimbolje sodelovali in plodno razvijali knjižno tradicijo. V skup-nem primorskem prostoru ustvarja kakih 200 literatov, med katerimi je

že veliko uveljavljenih pisateljev in pesnikov,« je dejal Pangerc. »Zbiranje knjig, ki smo jih poklonili knjižnici v Saležu, je pravzaprav prva akcija na-šega združenja. Odziv je bil spontan od Tolmina pa do Kopra, primorski avtorji pa lahko še vedno darujejo svoje knjige v ta namen,« je zaključil Pangerc svoje izvajanje.

Nato je pozorna publika prisluhnila živi besedi sedmih ustvarjalcev, ki so prebrali odlomke iz lirike, oziroma proze svojega literarnega opusa. Po vrsti so se predstavili Danilo Japelj, Marij Čuk, David Terčon, Duško Jelinič, Marjan Tomšič, Marko Kravos in Marija Kostnapfel.

Večer je s svojim prikupnim in gla-sovno izpolnjenim nastopom zaključil domači mešani pevski zbor Rdeča zvezda, ki je pod taktirko Marte Werk-Volk zapel tri narodne pesmi. B. S.

Na sliki (foto Križnančič) zamejski kulturni ustvarjalci med petkovim večerom v Saležu.

Pred cerkvijo v Škednju bodo danes sadili lipo

Danes bo v Škednju, takoj po maši, ki se začne ob 10. uri, saje-nje lipe pred cerkvijo - zraven zvonika. Prisotni bodo podpisali posebno pergameno, ki jo bodo položili zraven korenin lipe.

Ob 16. uri bo v cerkvi predsta-vitev knjige Dušana Jakomina Cerkev v Škednju, ki je izšla v slovenščini in italijanščini. Pred-stavila jo bosta prof. Marijan Kravos (v slovenščini) ter Ruggero Paghi (v italijanščini). Nastopila bosta tudi italijanski mladinski zbor ter škedenjski pevski zbor, ki bo izvajal v koncertni obliki la-tinsko mašo Lorenza Perosija.

ČASOPIS DECEMBRA BREZPLAČNO NA DOM
VSEM TISTIM, KI SE PRVIČ NAROČIJO NA

primorski dnevnik

ZA
LETO
1990

Izkoristite ugodno priložnost in zav-rtite telefonsko številko 7796610 v Trstu in 535723 v Gorici med 8. in 12. uro, naslednji dan boste že pre-jeli PRIMORSKI DNEVNIK

V okviru filmskega srečanja dežel Alpe-Jadran Vidni slovenski predstavniki o razmerah v Jugoslaviji

Okrogla miza o slovenskem etnosu med izzivi v perspektivah, ki jo je sinoči v okviru filmskega srečanja dežel Alpe-Jadran priredil goriški Kinoatelj, bi lahko — v tem zgodovinskem trenutku, ko so medrepubliški odnosi v Jugoslaviji tako izostreni — bila res prava poslastica za časnike. Okrogle mize, ki jo je vodil prof. Darko Bratina, so se namreč udeležili nekateri od najvidnejših predstavnikov slovenske politike in kulture: pesnik in podpredsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Ciril Zlobec, član CK ZKJ Borut Šuklje, predstavnik sveta za varstvo človekovih pravic Franco Juri ter profesor sociologije kulture na univerzi v Ljubljani Braco Rotar. Časnikarjev pa — razen dopisnika Gazzettina — žal ni bilo, pa čeprav bi ta bila, zlasti za italijanska sredstva javnega obveščanja, dragocena prilika.

Gostje Kinoateljeja so v dvorani Goethe Instituta namreč orisali sedanjost hude politične razmere v Jugoslaviji, vse od gospodarskega položaja pa do različnih pogledov na bodočnost federativne države. Vsi so v bistvu ugotavljali, da Jugoslavija ne more vztrajati na neuspešnih družbenih projektih in zanemarjati individualne usode, kar je posebej podčrtal Braco Rotar. Zlobec pa je opozoril predvsem na slovensko težnjo k povezanosti z Evropo, medtem ko je Juri prispeval zanimivo stališče manjšinca (italijanskega), ki se priznava za Slovenca, ker je slovenstvo v Jugoslaviji trenutno sinonim za demokracijo in državljanske svobode. Prav te pa so po Šukljejevemu mnenju poleg svobodnega podjetništva, pluralizma lastništva, večstrankarskega sistema civilne družbe

in pravne države, temelji za skupni obstoj jugoslovanskih narodov.

Po okrogli mizi si je — sicer maloštevilno — občinstvo ogledalo dokumentarce Helene Koder »Montaža ekstaze«, ki ob primeru lanskega poletnega mitinga v solidarnost četverici prikazuje, kako je mogoče manipulirati z vestmi.

Vpogled v slovensko stvarnost pa je že dopoldne nudilo srečanje z režiserjem Francijem Slakom, avtorjem filma »Hudodelci«, in scenaristom filma »Kavarna Astoria« Žarkom Petanom (filma so predvajali v četrtek). Današnji spored pa bo nekoliko manj natrpan kot v prejšnjih dneh. Ob 11.30 bo v kavarni San Marco sicer okrogla miza s hrvaškimi režiserji in producenti, katerim je bil namenjen osred-

nji del te filmske prireditve. Projekcije pa se bodo začele šele popoldne. V dvorani Excelsior bodo ob 15. uri predvajali »U raljama života« Rajka Grlića, ob 17. uri »Prometej otoka Viševice« Valroslava Mimice, ob 19. uri »Vice« Wilhelma Hengstlerja, ob 21. uri »Preden netopir zaključi svoj let« Madžara Petra Timara in ob 22.45 »Život sa stricem« Krsta Papića. V dvorani Azzurra pa bodo predvajali en sam film, in sicer »Geld« že dokaj znane bavarske režiserke Doris Dörrie, ki je na sporedu ob 16.45 in ob 20.45. (bg)

Na sliki (foto Magajna): udeleženci sinočnje okrogle mize (z leve proti desni): Borut Šuklje, Ciril Zlobec, Braco Rotar, Franco Juri in Darko Bratina.

Jutri na pobudo rajonskega sveta za Sv. Ivan

Javna skupščina in okrogla miza o preureditvi javnih struktur

V mestni predel Sv. Ivana sodi cela vrsta struktur, ki bi jih morali temeljito popraviti, da bi lahko še služile javnim namenom. Zato se je tej problematiki posvetil tudi rajonski svet, ki za jutri sklicuje javno skupščino. Na srečanju, ki bo ob 19. uri na sedežu SZ Bor na Vrdeški cesti, bodo predvsem razpravljali o preureditvi precej obsežnega območja, ki je sodilo v sklop bivše Psihiatrične bolnišnice OPP.

Pravzaprav bodo na dnevnem redu razne novosti, ki so se zadnje čase porajale na tem področju, predvsem pa bosta projektanta arhitekta Mario in Luciano Zarattini prvič predstavila načrt o preureditvi bolnišnice Gregoretti.

Za isti večer pa svetoivanski rajonski svet napoveduje še eno okroglo mizo, zato da bi opozoril na tesno povezanost urbanistične ureditve z zdravstveno in skrbstveno službo. Razpravo o strukturah, ki bi jih bilo treba zaščititi, in o raznih javnih servisih na teritoriju, bo vodil predsednik tržaškega patronata ACLI Tarcisio Barbo. Zaradi pomena pobude so k njej pristopili deželna odbornišтва za zdravstvo in skrbstvo, pokrajinski in občinski odborništvu za skrbstvo, tržaška KZE in ustanovi ITIS in IACP.

Škedenjski rajonski svet niti jutri ne bo razpravljajal o rabi slovenščine

Jutri zvečer ob 20. uri se ponovno sestane škedenjski rajonski svet, vendar je tokrat predsednik sklical po nekakšnem nujnem postopku. O seji in o dnevnem redu se namreč ni predhodno, kot je ustaljena praksa, posvetoval z načelniki svetovalskih skupin.

Tako ni predvideno, da bi v ponedeljek rajonski svet končno razpravljajal o resoluciji komunistične skupine glede prevajalske službe oz. o rabi slovenščine. Kot smo že večkrat in obširno poročali, je glede tega vprašanja prišlo v škedenjskem rajonskem svetu do zelo polemičnih zapletov, ki pa zaenkrat niso privedli do odkritega soočenja mnenj, še manj pa do ustrezne rešitve vprašanja.

Odbornik Saro o razvojnih možnostih industrijskega sektorja v FJK in Trstu

Pregledu gospodarskega položaja v deželi in na Tržaškem s posebnim poudarkom na možnostih razvoja je bilo prvenstveno namenjeno srečanje med deželnim odbornikom za industrijo Ferruccio Sarom in Skupino mladih industrijcev. Na dnevnem redu so bila seveda tudi trenutno najbolj pereča vprašanja, ki tarejo sektor industrijske proizvodnje in pa pobude, ki jih temu sektorju namenja deželna uprava Furlanije-Juljske krajine.

Odbornik Saro je najprej opozoril na razvoj in na spremembe, do katerih je prišlo v zadnjih treh letih po krizi, ki je zajela industrijski sektor v letih 1983-84. Istočasno pa je podčrtal pomen »paketa Altissimo« za razvoj tržaškega gospodarstva in državnega zakona 828, s katerim so dokončali proces obnove v deželi.

Vendar pa je Saro opozoril, da bodo morali biti odslej oziroma ob poenotenju evropskega tržišča javni posegi v korist industrijske proizvodnje drugače zastavljeni. Ne bodo jih namreč več neposredno prejemala podjetja, temveč bodo namenjena raznim servisom.

Vendar pa je pred »zgodovinskimi« 1. 1. 1993 EGS negoduje nad nekaterimi zakonskimi predpisi in olajšavami. Tako npr. ne odobrava tako imenovanih paketov za Trst in Gorico. S tem v zvezi je Saro dejal, da je naloga Italije in FJK, da prepiše sogovornike, da lahko dežela samo s takšnimi zakonskimi oporniki opravlja svojo vlogo neposredne zveze z vzhodnoevropskimi državami.

Nobelovec Rubbia potrjen za predsednika družbe Sincrotrone

Po izteku triletnega mandatnega doba je upravni svet družbe Sincrotrone Trieste obnovil sinoči svoje vodstvo. Za predsednika je bil soglasno potrjen nobelovec Carlo Rubbia, kot novi član pa so bili sprejeti Sergio Tripiani v imenu Občine Trst, Luigi Croce kot predstavnik družbe Eniricerche, Carlo Rizzuto kot predstavnik univerzitetnega organa INFN in Emilio Picasso v imenu Evropskega centra za jedrske raziskave (CERN). Soglasno so nadalje bili potrjeni svetovalci Domenico Romeo, Fulvio Anzellotti, Sergio Tazzari in Romualdo Volpi.

KZ bo tudi letos pomagala izpolnjevati prijave vina

Kmečka zveza obvešča, da bo tudi letos izpolnjevala prijave vina, poleg na svojem sedežu, tudi v sledečih okoliških vaseh: v ponedeljek, 4. t. m., na sedežu Občine Repentabor od 12. do 14. ure ter na sedežu SKD Vigred v Šempolaju od 15. do 18. ure; v četrtek, 7. t. m., na sedežu Občine Zgonik od 15. do 18. ure, v Srenjski hiši v Borštu od 15. do 18. ure ter v Srenjski hiši v Prebenegu od 15. do 16. ure; v soboto, 9. t. m., na sedežu Občine Dolina od 8.30 do 12. ure in na sedežu Občine Devin-Nabrežina od 8.30 do 12. ure.

KZ obenem opozarja, da je oproščen prijave vina, kdor pridelal manj kot 10 hl vina in/ali obdeluje manj kot 1.000 kv. m. vinograda in ne proda oz. daruje proizvedenega vina.

Tistim pa, ki prijavijo morajo vložiti, Kmečka zveza priporoča, da prinesejo s seboj sledeče podatke in dokumente: kopijo lanske prijave, kopijo morebitne prijave ostanka vina, številko IVA, številke parcel, številke katastrske mape, površino in letnico nasada za vsak vinograd posebej, količino potrzanega grozja, količino umazanega (pred prvim pretokom pridelanega vina) in skupno zmogljivost (v hl) vinjskih posod.

Zanimiv prikaz založniške dejavnosti

Knjižni sejem Librografica od torka na velesejmu

V torek, 5. decembra, ob 10. uri, bodo na tržaškem velesejmu odprli knjižni sejem z naslovom Librografica. Odprt bo do vključno nedelje, 10. decembra. Gre za pomembno prireditev, ki bo tokrat prvič v Trstu. V načrtu pobudnikov naj bo to sejem knjig, ki se izdajajo in tiskajo v naši deželi, kot tudi drugod v Italiji in tudi v drugih državah. Prvenstveno gre za prodajni knjižni sejem. Pobudniki si sicer nadejajo, da bi v prihodnjih letih tržaški knjižni sejem pridobil na veljavi, bil naj bi nekaj podobnega knjižnim sejmom, ki se prirejuje drugod po svetu.

Pobudniki so Tržaška občina, Deželna uprava FJK, Trgovinska zbornica, Tržaška velesejemna ustanova. Pokrovitelj je predsedstvo rimske vlade.

V več paviljonih bodo razstavljali založniki iz vse Furlanije-Juljske krajine kot tudi razne tržaške knjigarne, tiskarne ter tukajšnja zastopstva velikih italijanskih založb.

Na sejmu bodo tudi razstave otroških ilustracij, osnutkov lepakov, grafične opreme knjig v Italiji v povojnem času.

Med razstavljalci je tudi Založništvo tržaškega tiska. V dveh kioskih bodo razstavljene knjige ZTT, periodične publikacije (sem sodi tudi Primorski dnevnik), predstavljena bo ponudba naše tiskarne. Predstavljeni bodo tudi Tržaška knjigarna, TKG Galerija ter druge službe ZTT.

V sejemskih dneh bodo priredili tudi nekaj strokovnih posvetov ter srečanj z založniki in avtorji.

Po odstopu ravnatelja Montenera

Poziv kulturnih delavcev za Mestni muzej Revoltella

Problemi Mestnega muzeja Revoltella so kljub nedavnemu protestnemu odstopu njegovega ravnatelja Montenera, ki postavlja Občini Trst sicer velike organizacijske probleme, ponovno tonili v pozabo. Kljub prahu, ki ga je dvignil Montenerov odstop, so odgovorni — to je Občina Trst, od katere je Muzej finančno in politično odvisen — s svojim molkom skušali ponovno zabrisati ta problem, ki nazorno dokazuje, da je kultura v našem mestu dejansko pepelka.

Da bi nerešeni problemi muzeja Revoltella (dolgoletno zaprtje, pomanjkanje finančnih sredstev in upravne avtonomije ter znanstvenega osebja) kljub pomanjkanju politične volje spet planili na dan, pa je poskrbela širša skupina tržaških političnih in kulturnih delavcev (poimenovala se je za prijatelje muzeja Revoltella), ki je tržaškemu županu in posameznim občinskim svetovalcem poslala neke vrste »obtožno pismo«. Z njim poziva mestne upravitelje, naj povrnejo muzeju in torej samemu mestu dostojanstvo, ki ga ta kulturna ustanova dejansko ima (gre dejansko za eno od najbogatejših evropskih zbirk moderne umetnosti, iz katere črpajo muzeji iz vsega sveta), a ki se zaradi dolgoletnega zaprtja in malomarnosti mestnih upraviteljev iz dneva v dan izničuje. »Želimo samo,« piše v pismu, »da bi končno imeli možnost uresničiti razstave in druge dejavnosti, ki jih ravnateljstvo muzeja že nekaj let načrtuje. Te načrte namreč še vedno »prisilno« hranimo v skladišču, medtem ko so same prostore svetovno znanega arhitekta Carla Scarpe spremenili v skladišča.«

Podpisniki pa obenem predstavljajo dolg seznam načrtov, ki jih je v vseh teh letih sestavilo ravnateljstvo muzeja, a katerih iz navedenih razlogov še ni bilo mogoče uresničiti. Gre po eni strani za predstavljanje bogate muzejске zbirke, a tudi za ponazarjanje kulturnih in umetniških poti, ki so jih prehodili umetniki iz naši krajev, in

torej za neke vrste umetniško "didaktično" dejavnost, ki že več let manjka v našem mestu (in ki jih priložnostne razstave sodobne umetnosti po posameznih galerijah res ne morejo nadomestiti).

O pozivu, ki so ga med drugimi podpisali Willer Bordon, Paolo Budinich, Ugo Carà, Aldo Castelpietra, Bruno Chersicla, Sergio D'Osmo, Bogdan Grom, Barbara Gruden, Miloš Jugović, Marjan Kravos, Marko Kravos, Stelio Mattioni, Pavle Merku, Maurizio Pessato, Luciano Semerani, Lojze Spacal, Deziderij Švara, Fulvio Tomizza, Franko Vecchiet, Giorgio Voghera in Giuseppe Zigaina, bo verjetno razpravljal prihodnji občinski svet.

Vrsta prireditev ob prihodu Miklavža

Sv. Miklavž že trka na vrata in bo v torek obiskal malčke ob 14.30 v športno-kulturnem središču v Zgoniku, na javni prireditvi, ki jo organizirata KD Rdeča zvezda in ŠK Kras. Najprej bo na sporedu otroški zabavni kotiček s Svetlano Makarovič, ki bo med drugim predstavila svojo novo kaseto Coprnica Zofka. V občinski knjižnici v Saležu pa je odprt miklavžev knjižni sejem, danes od 14. do 16. ure, jutri ob 16.30 do 19. in v torek ob 15. do 18. ure.

KD Kraški dom pa je že včeraj odprl Miklavžev knjižni sejem, ki bo v Bubičevem domu v Repnu še danes od 10. do 13. ure. Za 11. uro pa je napovedana zabavna lutkovna predstava Kam letijo balončki. (bs)

3. 12. 1986 3. 12. 1989

Ob 3. obletnici smrti drage

Daniele Škamperle - Zenic

se je spominjajo mož Federico, sin Alberto in hčerka Wilma.

Spomin na tebe bo ostal vedno živ.

Hvala vsem, ki obiskujete njen grob.

Repentabor, 3. decembra 1989

† Zapustil nas je naš dragi mož in oče

Erminio Beltrami

(MINI)

Pogreb bo v sredo, 6. t. m., ob 9. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo žena Uča, sin Ale, tašča Anica in ostalo sorodstvo.

Trst, 3. decembra 1989

Dragi kolegici Uči in Aleksandru izražamo občuteno sožalje ob nenadni smrti moža in očeta Erminia

Aida, Jožica, Nadja, Tamara, Betty, Karmen in Darja

Ob izgubi dragega očeta izrekajo iskreno sožalje Aleksandru Beltramiju

uprava in uslužbenci
Založništva tržaškega tiska
in Primorskega dnevnika.

† V 92. letu starosti nas je zapustil naš dragi

Ernest Švara

(učitelj, rojen v Ricmanjih)

Pogreb bo v torek, 5. t. m., ob 11. uri na ljubljanskih Žalah.

Žalujejo brata Vlado in Anton ter ostali svojci.

Trst, Ljubljana, 3. decembra 1989

ZAHVALA

Vsem tistim, ki ste z besedami in dejanji sočustvovali ob izgubi našega dragega moža in očeta

Josipa Tavčarja

neizmerna hvala.

Irma, Sergio in Loris

Opčine, 3. decembra 1989

ZAHVALA

Globoko ganjeni od velikega sočustvovanja prijateljev in znancev ob prerani smrti nepozabnega

Valeria Bordona

se vsem iskreno zahvaljujemo, prav posebno pa TPPZ Pinko Tomažič, Godbi na pihala sv. Antona, KD Rove-Kolonkovec, govornikom, nosilcem krste in vsem, ki so ga na katerikoli način počastili.

Žena Milka in hči Milva

Trst, 3. decembra 1989

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Stanislava Širce

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in ga pospremili na zadnji poti.

Posebna zahvala pevskega zboru Fantje izpod Grmade.

SVOJCI

Mavhinje, 3. decembra 1989

KD Primorsko - Mačkolje
Združenje književnikov Primorske
VABITA
ob Prešernovem rojstnem dnevu na

Literarni večer

danes, 3. decembra, ob 17. uri v
Srenjski hiši v Mačkoljah.
Sodelujejo: Nevin Birs, Ines
Cergol - Bavčar, Raiko Dolhar,
Edelman Jurinčič, Franci Černi-
goj, Marjan Tomšič in Boris
Pangerc.
Pel bo: oktet Škofije.

KD Vesna

prireja danes, 3. decembra, ob
17.30 v Domu A. Sirkar v
Križu

Praznovanje 40-letnice MPZ Vesna

Sodeluje tudi dekliški zbor
Vesna.

gledališča

ROSSETTI

Danes ob 16.00 (red 2. nedelja) bo gle-
dališče Teatro di Roma zadnjič ponovilo
Goldonijev komedijo UNA DELLE UL-
TIME SERE DI CARNOVALE. Režija
Maurizio Scaparro. V abonmaju: odrezek
št. 4. Prodaja vstopnic pri osrednji bla-
gajni v Pasaži Protti.
Jutri počitek.

V torek, 5. t. m., ob 20.30 bo il Piccolo
Teatro iz Milana uprizoril delo Itala Sve-
va LA RIGENERAZIONE. Režija Enrico
D'Amato. V abonmaju: odrezek št. 3B.
Abonenti, ki so odrezek že uporabili
imajo .50-odstotni popust. Predprodaja
vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži
Protti.

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi
1989-90 - Pri blagajni gledališča so v
teku razdeljevanja abonmajev za red A,
B, D, L.

V torek, 5. t. m., ob 20. uri (red B) bo
na sporedu opera F. Cilee ADRIANA
LANCOUVREUR. Režiser Alberto Fassi-
ni, dirigent Daniel Oren.

Jutri ob 18. uri bo v Mali dvorani gle-
dališča Verdi v okviru VIDEO REVIJE, v
sodelovanju s Krozkom za kulturo in
umetnost, Cappello Underground, sede-
žem RAI in Tržaškim koncertnim druš-
tvom na sporedu film PAGLIACCI. Diri-
gent Herbert von Karajan z orkestrom
gledališča Alla Scala iz Milana.

TEATRO CRISTALLO -
LA CONTRADA

V soboto, 9. decembra, ob 20.30 pre-
mierska predstava STORIE D'AMORE.
Režija Francesco Macedonio. Nastopajo
Laura Tavanti, Ariella Reggio, Carlo
Montagna, Mimmo Lo Vecchio. Predsta-
va je v abonmaju. Predprodaja vstopnic
pri blagajni gledališča in pri osrednji
blagajni v Pasaži Protti.

SILVESTROVO V BUDIMPEŠTI

Od 30. decembra 1989 do 3. janu-
arja 1990
z ogledom mesta in slavnostno
večerjo.

Cena na osebo 500 DM.
Vpisovanje do 9. decembra pri:
AUTO JOLLY - Ul. Valdirivo 24,
tel. 61835
od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19.
ure; ob nedeljah in ponedeljkah zapr-
to.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, je
odprta razstava ZORANA MUŠIČA - sli-
ke in grafike.
V galeriji Cartesius je do 7. decembra
na ogled razstava slikarja Carmela VRA-
NICA.

V Palači Costanzi je do 5. decembra
odprta fotografska razstava znanih tržaš-
kih mojstrov WULTZ.

V galeriji Juliet's room - Ul. della
Guardia 16 - je do 5. decembra na ogled
razstava ANGELA PRETOLANJA. Raz-
stavo je pripravila Skupina 78 v sodelo-
vanju z galerijo Cristine Busi iz Chiava-
ria. Urnik: ob torkih, četrtek in sobotah
od 18. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	76	5	79	86	65
CAGLIARI	8	63	31	46	40
FIRENCE	34	85	8	27	36
GENOVA	25	81	5	74	37
MILAN	78	72	79	51	83
NEAPELJ	56	64	18	29	10
PALERMO	82	6	16	83	28
RIM	73	19	86	60	12
TURIN	29	16	74	61	53
BENETKE	10	7	12	48	38

ENALOTTO

2 1 X	1 2 X	2 2 1	1 2 1
KVOTE:			
12	69.735.000.—		
11	1.730.000.—		
10	160.000.—		

KD Rdeča zvezda prireja Miklavžev knjižni sejem

Obiščite ga lahko v občinski
knjižnici v Saležu
danes, 3. decembra, od 14. do
16. ure, jutri, 4. decembra, od
16.30 do 19. ure in v torek, 5. de-
cembra, od 15. do 18. ure.

SKD Igo Gruden
in Občina Devin-Nabrežina
organizirata večerni šanson

Vrtnica na klavirju

v izvedbi Svetlane Makarovič
V torek, 5. decembra, ob
20.30 v dvorani Igo Gruden v
Nabrežini.
Vabljeni!

SKLAD
MITJA ČUK

vabi na razstavo

Pomagajmo otrokom

Sejna dvorana
Hranilnice in posojilnice
na Opčinah

Ob delavnikih od 8.30 do 17.
ure, ob nedeljah in praznikih od
10. do 12. ure, ob sobotah zaprto.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško kon-
certno društvo - Jutri, 4. t. m., ob 20.30
bo v gledališču Rossetti nastopil AMA-
DEUS PIANO TRIO.

kino

ARISTON - 17.00, 22.00 L'attimo fuggen-
te, i. R. Williams.
EXCELSIOR - Ciklus »Alpe Adria Ci-
nema«: 15.00 U raljama života, 17.00
Prometej sa otoka Visovice, 19.00 Fe-
gefeuer, 21.00 Mielott befejezi roptet a
denever, 22.45 Život sa stricem.

EXCELSIOR AZZURRA - Ciklus »Alpe
Adria Cinema«: 16.45 Geld, 18.30 Ver-
kaufte Heimat-Brennende Lieb, 20.45
Geld.

NAZIONALE I - 15.30, 22.15 Fratelli d'I-
talia, i. Massimo Boldi, Sabrina Saler-
no, Jerry Calà.

NAZIONALE II - 16.00, 22.10 Non guar-
darli, non ti sento, kom., i. Gene
Wildner, Richard Pryor.

NAZIONALE III - 16.00, 22.10 Giochi di
morte, fant., i. R. Hauer, J. Chen.

NAZIONALE IV - 16.00, 22.10 Senza in-
dizio, kom., i. Michael Caine. Jutri
16.20, 22.15 La bestia nera calda e
dolce, □□

GRATTACIELO - 17.30, 22.00 Black
Rain - Ploggia sporca, dram., i. Mic-
hael Douglas.

MIGNON - 16.00, 22.15 Indiana Jones e
l'ultima crociata, pust., i. Sean Conne-
ry, Harrison Ford.

EDEN - 15.30, 22.00 Folli notti di piace-
re, porn., □□

CAPITOL - 16.00, 22.00 Scuola di polizia
VI, kom.

LUMIERE - 10.00, 11.30 Il barone di
Munchausen, ris. Ob 16.00, 22.10 In
una notte di chiaro di luna, r. Lina
Wertmuller.

ALCIONE - 16.30, 22.15 Rosalie va a
fare la spesa, r. Percy Adlon.

RADIO - 15.30, 21.30 Brucia sesso brucia,
porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □
- 18. letom □□

razna obvestila

SKD Vigred prireja TEČAJ STAN-
DARDNIH IN LATINSKOAMERIŠKIH
PLESOV TER ROCK AND ROLLA za
odrasle pod vodstvom Davida Poljška. Za
informacije in vpisovanja tel. na št.
201102 od 19. do 21. ure.

Galerija Kraške umetne obrti BOR -
Nabrežina sporoča, da je odprta BOŽIČ-
NA RAZSTAVA tudi ob nedeljah za ves
december od 11. do 18. ure.

izleti

Bi radi preživeli z nami najdaljšo noč
v letu? V Zagrebu ali Varaždinu za
198.000 lir ali v Moskvi ali Leningradu
za 1.320.000 lir. Za informacije tel. na št.
200150 od 19. do 21. ure.

cvetličarna
semenarna
**AMIDA
BOSSI**
Trst - Tel. 040/762829
Ul. sv. Jakoba 15
(San Giacomo)

venci - blazine - palme
košarice - šopki
UGODNE CENE

ODBOR ZA PROSLAVO
120 - LETNICE
SLOVENSKEGA ŠPORTA V TRSTU
se zahvaljuje:
zgodovinskemu odseku NŠK za
pripravo bogate dokumentarne
razstave
Marku Sosiču za režijo proslave
Vladimiru Jurcu za branje slav-
nostnega govora
Tržaškemu oktetu
Saši Rudolfu - avtorju veznega
teksta
Noemi Calzolari za povezovanje
v italijanščini
Graficentru za scenografijo
in vsem nastopajočim športni-
kom za doprinos in trud, ki so ju
vložili v realizacijo svečane pro-
slave.

čestitke

Novopečeni doktorici iz biologije
ERIKI JUNC iskreno čestitajo teta
Mila, Marisa, Claudia, Livia, Miro,
Dani in Alberto.

včeraj-danes

Danes, NEDELJA, 3. decembra 1989
VSELJUB
Sonce vzide ob 7.28 in zatone ob 16.22
- Dolžina dneva 8.54 - Luna vzide ob
11.25 in zatone ob 21.08.
Jutri, PONEDELJEK, 4. decembra 1989
VELJKO

VREME VČERAJ: temperatura zraka
8,2 stopinje, zračni tlak 1039,9 mb usta-
ljen, veter 16 kilometrov na uro vzhod-
nik severovzhodnik, vlaga 40-odstotna,
nebo jasno, morje razgibano, temperatu-
ra morja 11,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Giulia Martina Peris-
sinotto, Michele Ciani, Silvia Klamert,
Luca Puppis, Martina Dri, Marco Benus-
si, Maria Selenati, Jessica Zappetti.
UMRLI SO: 67-letna Redelina Germek,
78-letna Leonilda Zotter por. Eccel, 61-
letni Mario Babich, 94-letna Maria Ga-
lante, 77-letna Bianca Bajc, 65-letni Ma-
rio Mosetti, 60-letni Cesarino Padovesi,
68-letni Tullio Bevilacqua, 80-letna Car-
mela Saffiotti vd. Giordano, 77-letni Giu-
seppe Paparone, 86-letna Anna Gherlanz,
76-letna Lidia Pavlica por. Gei, 72-letna
Anna Strain por. Crevatin.

DNEVNA IN NOČNA
SLUŽBA LEKARN
Nedelja, 3. decembra 1989
Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in
od 16.00 do 20.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul.
Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv.
Ivan), Ul. Dante 7, Istrska ulica 18.

Dnevna služba - od 13.00 do 16.00
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul.
Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv.
Ivan).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Dante 7, Istrska ulica 18.
BAZOVIČA (tel. 226210), MILJE - Mazzi-
njev drevored 1 (tel. 271124) - Odprti od
8.30 do 13.00. Od 13. ure dalje samo po
telefonu za najnujnejše primere.

Od ponedeljka, 4.,
do sobote, 9. decembra 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L.
Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul.
Flavia 89 (Zavljje).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN
(tel. 414068) - samo po telefonu za najnu-
jnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L.
Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Trg
Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavia 89
(Zavljje).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN
(tel. 414068) - samo po telefonu za najnu-
jnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul.
Flavia 89 (Zavljje).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN
(tel. 414068) - samo po telefonu za najnu-
jnejše primere.

Petek, 8. decembra 1989
Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in
od 16.00 do 20.30

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L.
Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Trg
Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavia 89
(Zavljje).

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L.
Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul.
Flavia 89 (Zavljje).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul.
Flavia 89 (Zavljje).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN
(tel. 414068) - Odprti od 8.30 do 13.00. Od
13. ure dalje samo po po telefonu za naj-
nujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761,
predpriznična od 14. do 20. ure in praz-
nična od 8. do 20. ure.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
sklicuje

9. REDNI OBČNI ZBOR

ki bo jutri, 4. decembra 1989, ob
18. uri v Gregorčičevi dvorani v
Trstu, Ul. sv. Frančiška 20/II.

Dnevni red: 1. poročilo pred-
sednika, 2. poročilo ravnatelja, 3.
obračun in predračun, 4. razprava,
5. poročilo nadzornega odbora in
6. razno.

Dne 2. decembra je doktorirala iz
biologije na tržaški univerzi

ERIKI JUNC

Čestitajo ji

starši in nona

Te dni praznuje v Nabrežini okro-
gel jubilej naš tata

BOGO ROJC

Iz srca mu želimo vse, vse najbolj-
še

vsi njegovi

razne prireditve

KD Ivan Grbec obvešča, da bo MIK-
LAVŽEVA RAZSTAVA izjemno odprta
tudi danes, 3. t. m., od 10. do 12. ure.
Pohitite z nakupi!

KD Kraški dom priredi MIKLAVŽEV
SEJEM KNJIGE v Bubničevem domu v
Repnu danes, 3. decembra, od 10. do 13.
ure, ob 11. uri pa bo lutkovna predstava
KAM LETIJO BALONČKI. Vabljeni
otroci in starši.

Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši -
Opčine - Prosvetni dom, MIKLAVŽEV
SEJEM bo odprt do torka, 5. decembra,
od 16. do 20. ure, danes od 10. do 12. ure
ter od 16. do 18. ure. Knjiga: najprimer-
nejše darilo za vaše drage.

SK Brdina - Miklavž bo prinesel v
Prosvetni dom RABLJENO SMUČAR-
SKO OPREMO. Čakal vas bo do torka, 5.
decembra, od 16. do 20. ure, danes od 10.
do 12. ure in od 16. do 18. ure. Pridite
tudi na predstavitev smučarske opreme,
ki bo v torek, 5. decembra, ob 18. uri.
Predavali bodo tehniko Alpine in Elana.

Danes, 3. decembra, ob 17. uri bo v
dvorani Finžgarjevega doma na Opčinah
ansambel Zvezde priredil KONCERT Z
DIA PROGRAMOM o pravkar zaključeni
turneji po Kanadi in ZDA. Prisrčno
vabljeni!

Društvo slovenskih izobražencev
vabi člane in prijatelje na tržaško pre-
dstvo opere Ubaldia Vrabca TOLMINSKI
PUNTARJI, ki bo jutri, 4. decembra, v
Kulturnem domu v Trstu. Na ta dan zato
odpade običajni tedenski sestanek druš-
tva.

KD Rdeča zvezda in ŠK Kras vabita
ob priliki sv. Miklavža na otroško zaba-
vo SVETLANINO COPRNIŠČE, ki bo v
torek, 5. decembra, ob 14.30 v Športno-
kulturnem centru v Zgoniku. Nastopila
bo Svetlana Makarovič.

Učenci osnovne šole Finžgar in malč-
ki otroškega vrtca iz Barkovelj vabijo na
MIKLAVŽEVANJE, ki bo v barkovljan-
skem društvu v Ul. Cerreto 12 v torek, 5.
t. m., točno ob 15. uri.

SKD Slavec in malčki otroškega vrtca
iz Ricmanj vabijo na MIKLAVŽEVANJE,
ki bo v Kulturnem domu v Ricmanjih v
torek, 5. t. m., ob 18. uri. Darila sprejema-
mo v torek, 5. t. m., od 14. do 17. ure.

KD Fran Venturini priredi MIKLAV-
ŽEVANJE v sredo, 6. t. m., ob 18. uri v
centru Anton Ukmar - Miro pri Domju.
Nasvete za darila bo Miklavž prejemal
od 16. ure dalje. Miklavžev prihod bo
popelstil nastop čarodeja Nevja Martini-
ja. Vabljeni! Mladinski krožek Bolju-
nec organizira v soboto, 9. t. m., ob 20.30
ples s skupino JANEZ BONČINA IN JU-
NAKI NOČNE KRONIKE. Vabljeni!

V Prosvetnem domu na Opčinah bo v
sredo, 6. t. m., ob 20.30 večer šansonov z
naslovom VRTNICA NA KLA VIRJU. Pela
in izvajala jih bo znana slovenska
umetnica Svetlana Makarovič. Vabljeni!

TK Tržaška knjigarna

obvešča svoje cenjene stran-
ke, da bo jutri, 4. decembra,
poslovala po običajnem ur-
niku.

mali oglasi

PEKA - VAJENCA z dobro voljo in ve-
seljem do tega poklica takoj zaposli
pekarna Jerman, Ul. Garibaldi 72,
Romjan - Ronke. Tel. (0481) 777106.

PRVOVRSTEN ansambel ponuja svoje
usluge za Silvestrovo. Igranje vseh
zvrsti glasbe po želji. Dogovore in dru-
ge informacije po tel. št. 226228 ob uri
obedov.

SLAŠČIČARNA zaposli izkušeno prodaj-
alko in pomočnico v laboratoriju. Tel.
213055.

PROdam motor cagiva aletta oro 125,
letnik '85, v dobrem stanju. Tel. 327240.

PROdam ford escort ci, letnik 1987, do-
bro opremljen. Tel. 228628.

PROdam mercedes 190, bele barve, sko-
raj nov. Tel. na št. 229486 v popoldan-
skih urah.

PROdam tobakarno - bazar, lepa pozici-
ja. Tel. 228390.

POTREBUJEMO čistilko, domačinko, za
čiščenje poslovnih prostorov. Pisati na
upravo Primorskega dnevnika, Ul.
Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Do-
mačinka".

HRASTOVA drva za kurjavo prodajamo.
Tel. na št. 421508 po 20. uri.

ŠOFERJA z vozniškim dovoljenjem E za
zimski čas zaposli Petrolchimica adria-
tica, Domjo št. 145. Predstaviti se od
16. do 18. ure.

DIPLOMIRANI inženir agronomije, smer
sadjarstvo, vrtnarstvo in vinogradniš-
tvo išče zaposlitev. Tel. (003865) 23788.

DAJEM v najem dva boksa za konje.
Tel. 228390.

VIKEND za počitnice na deželi oddaja
v Savinjski dolini. Tel. (003863)
882395.

ČE ZELIŠ urediti vrt po tvoji želji, ti nu-
dimo vsakovrstno pomoč tudi s pri-
mernimi stroji, nudimo tudi semena za
travnike, gredice in nasade vseh vrst
rož in dreves, urejamo tudi ograje ter
nudimo montiranje toplih gred vseh
vrst po najugodnejših cenah. Tel.
(0481) 884161 v večernih urah.

DRUŽINA išče za otroka varuško s Tr-
žaškega z vozniškim dovoljenjem. Tel.
575198 v večernih urah.

ODDAM V NAJEM vinograd, 800 kv. m,
v kontovskem bregu. Tel. 213912.

MLADA tričlanska družina išče v najem
stanovanje,

Moški pevski zbor Vesna praznuje danes 40 let neprekinjenega delovanja

Zborovska pesem ima v Križu bogato tradicijo

V Domu Alberta Sirkja v Križu bo danes velik praznik. Domači moški pevski zbor Vesna se bo na današnjem koncertu, ki se bo začel ob 17.30, spomnil 40-letnice ustanovitve in prav toliko let nepretrganega delovanja v okviru istoimenskega prosvetnega društva. Za kriško vaško skupnost je ta zbor, tudi s svojo razburkano zgodovino, nekaj več kot le pevska skupina, je neke vrste povezovalna nit, ki združuje domačine ne glede na njihovo strankarsko ali idejno pripadnost, čeprav je treba jasno povedati, da sta tako društvo kot zbor vseskozi zvesto gojila nepredne ideale. Zborovska dejavnost ima v Križu bogate tradicije, še danes pa je cvet v gumbnici vaškega kulturnega in splošnega družbenega življenja. Poleg moškega zbora Vesna delujeta trenutno v vasi še istoimenski dekliški zbor, ki ga vodi Bogdan Kralj ter cerkveni zbor, ki poje pod taktirko Albina Verginelle.

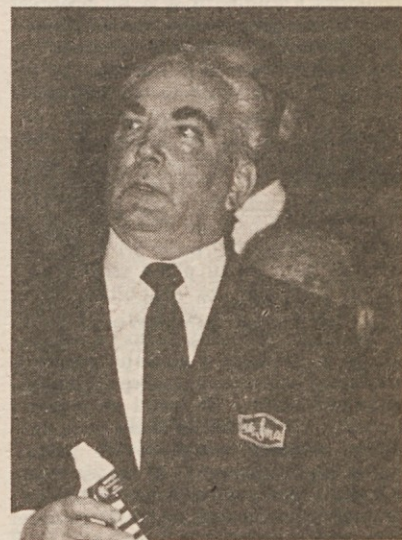
Zamisel o obnovitvi pevske dejavnosti v vasi se je rodila takoj po koncu vojne, tako da so o tem stvarno razpravljali že na prvem občnem zboru obnovljenega prosvetnega društva Vesna, ki je bil jeseni 1945. Predsednik Mirko Doušak je o potrebi po obnovitvi zbora obširno govoril v svojem poročilu, rešitev pa ni bila za vogalom. Treba je bilo najti pevce in pevodjo, društvo pa je bilo organizacijsko gledano takrat še zelo šibko, mnogi pevci in pevke pa so bili že angažirani v cerkvenem zboru. Odbor se je vsekakor lotil dela in v nekaj mesecih zbral večjo skupino (približno 40 pevcev), mesto dirigenta pa so ponudili Frančku Sedmaku-Balekotu, ki pa je vodil zbor samo na enem javnem nastopu, tako da se je novoustanovljena skupina zlasti zaradi organizacijskih težav takoj razpustila. V društvu so morali tedaj začeti vse znova, glavni problem pa je bil seveda dirigent. V vasi je bilo mnogo nadarjenih pevcev, dirigenta pa je bilo treba še najti oziroma ustvariti. Doušak se je takrat spomnil na Frančka Žerjava, ki je že pri vojaki vodil improvizirane zbroje, prvih povojnih letih pa je bil med nosilnimi stebri Tržaškega komornega zbora Ubaldja Vrabca, ki je takrat združeval »smetano« pevskih talentov iz mesta in okolice. Žerjav, ki je izhajal iz družine z bogato pevsko tradicijo (sestra Danila je imela zelo lep glas, sestra Lojzka pa se je v Argentini uveljavila kot nadarjena solistka, zaradi

zdravstvenih težav pa kasneje ni mogla več peti), je takoj sprejel pobudo društvenega odbora. Z referentom za pevsko in godbeno dejavnost Marijem Bogatcem in z odbornikom Viktorjem Bogatcem je v roku nekaj mesecev postavil na noge zbor, ki je imel svoj prvi »uradni« nastop 28. avgusta leta 1949. V glavnem so bili to mlajši vaščani, nekaj je bilo tudi starejših (med njimi tudi nedavno peminuli Nini Košuta-Kocjanov), ki so hkrati peli tudi v cerkvi. Zbor je vabil v »društvo« (sedanjem Sirkovem domu) in že v prvem letu svojega obstoja imel več kot deset nastopov v domačem kraju in v sosednjih vaseh.

Resolucija informbiroja je zelo negativno vplivala na vaško prosvetno dejavnost, posredno pa tudi na zbor. Glavnina odbora je sicer ostala v PD Vesna, skupina tedanjih »titovcev« pa je ustanovila kulturni krožek in pozneje še zbor Albert Sirk, ki sta ostala v starih društvenih prostorih, člani PD Vesna pa so se zbirali »pri Bibčevih«. Tja se je preselil tudi zbor Vesna, vse do otvoritve Ljudskega doma. »Bila so to težka leta razhajanj in ostrih trenj. Meni je bilo takrat najbolj pri srcu kako pravzaprav obdržati pri življenju zbor, kar mi je kljub težavam uspelo,« nam je povedal Žerjav, »čeprav smo v vasi skoraj čez noč dobili nov zbor.« Novo skupino, ki resnici na ljubo ni imela dolgega življenja, je sprva vodil Mirko Guštin, nato domačin Albin Verginella.

V drugi polovici petdesetih let so se politične razmere na mednarodnem prizorišču začele postopoma urejati, kar je ugodno vplivalo tudi na tržaške voze. Do novega vzdušja je prišlo tudi v Križu, kjer so se člani krožka A. Sirk vrnili v matično društvo Vesna, kar je veljalo tudi za pevce. Moški zbor je tedaj šel rekordno število 50 članov in nekaj let preživel morda najlepše obdobje svoje zgodovine. Pevci so spet redno nastopali v Sloveniji in Jugoslaviji, med prvimi pa so slovensko pesem in besedo ponesli tudi široj po Italiji. Kriški zbor je bil v tem okviru dvakrat gost vsedravnih festivalov komunističnega tiska v Modeni in v Milanu, najbolj odmevno pa je bil koncert v slavnem gledališču S. Carlo v Neaplju pred gosti in delegati vsedravnega kongresa sindikata CGIL. Iz društvenih arhivov ni mogoče točno ugotoviti število nastopov

zbora, lahko rečemo pa, da jih je bilo krepko nad petsto, da se omejimo samo na javne prireditve in pustimo razne družabnosti itd. Žerjav je vodil kriške pevce do leta 1985, to se pravi neprenehoma kar 36 let, vmes pa za krajša obdobja tudi zbor v Vižovljah, ki je žal pel le nekaj mesecev in trebenski zbor Primorec. Njegovo mesto v Križu je pred štirimi leti prevzel mladi Ivo Lešnik, ki je dal pomlajenemu zboru novega zagona in novo samozavest v lastne sposobnosti. Žerjav pa ne stoji popolnoma ob strani in je v primeru potrebe že nekajkrat priskočil na pomoč »svojemu« zboru.

Frančko Žerjav

»Taktirka je imela zame velik pomen, tako da si danes svojega življenja, če pogledam nazaj, res ne znam predstavljati brez zbora. Mislim, da zadoščenja, ki so mi jih dali pevci krepko presegajo nekatera razočaranja, čeprav sem jih tudi jaz verjetno kdaj pa kdaj razočaral. V vasi smo imeli veliko nadarjenih pevcev, nekaterim od teh pa je manjkala vztrajnost, tako da bi lahko bil zbor v določenih trenutkih mnogo boljši kot je v resnici bil. Človek pa se ne sme ozirati nazaj in mora gledati predvsem naprej,« nam je povedal še Žerjav. »Zbor je danes pomlajen in živ. Vodi ga sposoben pevodnja, ki predstavlja najboljše jamstvo za njegov nadaljnji razvoj.«

S. T.

Prizadevanja za kvalitetno rast zbora

Moški zbor Vesna šteje trenutno 28 pevcev. Vodi ga mladi učitelj glasbe in študent muzikologije iz Kopra Ivo Lešnik, ki je pred tremi leti prevzel mesto Frančka Žerjava. Lešnik, ki je pel v zboru Obala in v Obalnem oktetu, je pred leti vodil zbor v Šmarjah pri Kopru in tudi Škofljski oktet, sedaj pa vodi samo kriške pevce. V Križu, kot nam je povedal, se dobi zelo dobro in je zadovoljen s pevci in tudi z vzdušjem v zboru, ki se je v zadnjih letih precej pomladil. Z odhodom prejšnjega pevodnje so zbor zastopili nekateri starejši člani, prišli pa so nekateri novi, v glavnem mladi pevci, kar vpliva koprskemu dirigentu optimizem za nadaljnjo kvalitetno rast zbora. Razveseljivo je dejstvo, da sta se letos skupini pridružila še dva mlada vaščana. Zbor vadi v Ljudskem domu, v tem času, ko Ljudski dom obnavljajo pa v Domu Alberta Sirkja, ki je po Lešnikovem mnenju glede akustike vsekakor primernejši za pevske vaje.

Na današnjem koncertu bo zbor zapel 19 pesmi, v glavnem iz umetne in ljudske zakladnice, skupina pa ima v svojem repertoarju tudi parti-

Ivo Lešnik

zanske in borbene skladbe. Za današnjo slavnost se je zbor vestno pripravil že v lanskim delovni sezoni, tako da bo nudil poslušalcem kolikor toliko zaokroženo sliko svoje dejavnosti in tudi svoje 40-letne zgodovine. Kriški pevski zbor, je kot rečeno, v zadnjih letih zabeležil zadovoljivo kvalitetno rast in je glede na svoje stvarne zmožnosti in sesta-

ve na poti dodatnega dozorevanja, čeprav je njegovo poslanstvo v glavnem kulturnega in narodnostnega značaja. »Upam, da bo današnji koncert vzbudil v mladih zanimanje za petje in za zborovsko dejavnost,« nam je povedal še Lešnik.

Kot gost bo na koncertu nastopil kriški dekliški zbor Vesna, ki ga vodi Bogdan Kralj. Gre za kakovostno pevsko skupino, ki sodi med najboljše naše zbroje. Dekleta so pred kratkim nastopila na zborovski reviji Alpe-Jadran v Schiu pri Vicenzi, kjer so se zelo dobro izkazale. Med koncertom bodo tudi podelili Gallusove značke zaslužnim pevcem. V foyerju Sirkovega doma bodo na ogled fotografije o 40-letni zgodovini moškega zbora, ki jih je zbral Niko Sirk, mladi pa so v istih prostorih pripravili knjižni sejem.

V Križu bo torej danes popoldne praznik slovenskega petja in kulture. Domače kulturno društvo Vesna trenutno zaradi organizacijskih in kadrovskih težav ne preživlja najboljših časov. Današnja prireditev predstavlja zato zelo lepo in konkretno priložnost za prepoved kulturne dejavnosti v vasi.

Prvi pevski zbor so v Križu ustanovili že leta 1878, organizirana zborovska dejavnost pa se je začela dvanajst let pozneje, ko so v vasi ustanovili društvo Skala, ki je delovalo vse do prve svetovne vojne. Skala je bilo liberalno usmerjeno društvo, leta 1906 pa so krajevni socialisti dali pobudo za Ljudski oder, ki je ob dramskem odseku imel še pevski zbor in knjižnico. Ljudski oder je deloval do leta 1921, ko so ga fašisti nasilno zaprli. Na pobudo domačega župnika so leta 1910 ustanovili še katoliško prosvetno društvo Slovenska straža, ki je bilo včlanjeno v katoliško zvezo v Ljubljani in se je izkazalo v boju proti potujočevalni Legi nazionale.

Iz Ljudskega odra je leta 1922 nastalo prosvetno društvo Vesna, ki je v bistvu združevalo vse vaščane. Prvi predsednik društva je bil Kristjan Tence. Odbor je najprej ustanovil pevski zbor in ljudsko knjižnico, kasneje pa še dramsko skupino, medtem ko je godba še naprej avtonomno delovala. V novi zbor Vesna je stopilo okrog petdeset pevki in pevcev. Skoraj vsi so svojčas peli v zborih Skale in Ljudskega odra. V začetku je zbor vodil Edvard Sosič, nato pa Fran Venturini. Ko se je ta moral zaradi fašističnih groženj umakniti v Jugoslavijo, je zbor prevzel Milan Pertot. Fašisti so stalno nadlegovali delo društva, ki je bilo leta 1927 uradno razpuščeno, slovensko besedo in pesem pa Mussolinijev režim ni mogel zatreti. Dobršen del pevcev in pevk zbora Vesna je pristopil v cerkveni zbor, ki je lahko še nekaj časa pel slovenske pesmi. Peto pa se je tudi v gostilnah in na vaških ilegalnih prireditvah. Med vojno pa so bili mnogi Križani člani partizanskih pevskih skupin in zborov.

Na prvi sliki (arhiv družine Košuta-Kocjanove) vidimo člane odbora, pevke in pevce PD Vesna leta 1927 nekaj dni pred uradno razpustitvijo. Na drugi sliki vidimo moški zbor Vesna z dirigentom Žerjavom po prvem nastopu leta 1949. S pevci so tudi nekateri člani domače dramske skupine. Na spodnji sliki pa je zbor v današnji sestavi pod vodstvom Iva Lešnika.

Cvetličarna

DORA

- aranžiranje cvetja in rastlin
- sveže, suho in umetno cvetje
- božični okraski
- priprava izložb

TRST — Ul. Genova 21 — Tel. 040/631651

DORA012

NEVAR S. R. L.
Ul. Maiolica 15/b

Nevar 2 s.r.l.
Ul. Roma 11 - Trst - Tel. 040/362483

Velika izbira
dragocenih
daril

Segulin foto kino optika
TRST Ul. Mazzini 51 040/733361

Kje je resnica o izseljevanju s Kosova?

Represija je doslej zajela že 7.000 Albancev

Tako imenovani miting resnice in solidarnosti na Kosovu, ki naj bi bil 1. decembra v Ljubljani, a je bil preprečen oziroma prepovedan, naj bi prebivalce Slovenije predvsem "seznail" s tisto uradno resnico o Kosovu. To je resnica, ki jo izvajajo in utemeljujejo tako imenovana dnevna politika na Kosovu in v Srbiji, pa partija, ki ima na Kosovu vsemogočno in edino resnično oblast. Ta "resnica" trdi, da je na Kosovu v toku že četrta protirevolucija, ki da jo izvajajo albanski nacionalisti in separatisti proti Srbiji in Jugoslaviji, zato da bi južno srbsko pokrajino proglasili za republiko, nato pa bi jo priključili k Albaniji. S tem bi bil izpolnjen program, ki so ga zasnovali že v preteklem stoletju, namreč program o ustanovitvi velike Albanije. Omenjene resnice Slovenci ne poznamo, trdijo na Kosovu in zlasti nacionalistični skrajneži na Kosovem polju, kjer je leglo mitingov, in zaradi tega bi morali prebivalce naše republike "prepričati" o tej resnici, ki da je edina in izključna.

Slovenski narod, sodim, prepozna razmere in stiske na Kosovu, je seznanjen s tamkajšnjo krizo. Toda če ne sprejema v celoti in brez pridržkov obravnavane resnice, ga ne bi smeli tako brutalno napadati in proti njemu uprizorjati gonje, v kateri sodelujejo tudi najvišji predstavniki politike in oblasti na Kosovu in v Srbiji. Zagotovo je res, da na Kosovu delujejo nacionalisti in separatisti, tako imenovana iredenta, toda je tudi res, da ti skrajneži nimajo skoraj nobenega vpliva med prebivalstvom to je pri albanski narodni skupnosti. Albanci so bili rojeni v Jugoslaviji in želijo v njej tudi ostati. Globoko so prizadeti in užaljeni zaradi tega, ker jih v uradnem besednjaku imenujejo za nacionaliste in separatiste. Politika pozna samo albanske nacionaliste in separatiste, pri čimer

mer pozablja ali pa noče uvideti, da je po mnenju dobrih poznavalcev in analitikov sedanje politike na Kosovu, kar okoli 95 do 97 odstotkov pripadnikov albanske narodnostne skupnosti proti politiki represije in terorja, ki jo v pokrajini izvajajo po naročilu in pod pokroviteljstvom Srbije. Za uradno politiko poleg "nacionalistov in separatistov" obstajajo še tako imenovani "pošteni oziroma jugoslovansko opredeljeni Albanci". To so tisti, ki sodelujejo z režimom, bodisi iz prepričanja ali pa iz osebnih razlogov ali potreb (karierizem, zaradi discipline in nalog na delovnih mestih, in podobno). Ostaja dejstvo, da sedanja politika zaupa samo štirim pripadnikom albanske narodnosti, ki se nahajajo na vodilnih mestih na Kosovu oziroma so tolmači srbskih težej in usmeritev. To so prva osebnost kosovske partije Rahman Morina, sedanji predsednik Gospodarske zbornice Kosova Husamedin Azemi, član Sveta federacije in vodstva ZK Jugoslavije Ali Šukrija, ki pa že dolgo let živi v Beogradu in zaradi starosti ne more več natančno spremljati razmer na Kosovu, in univerzitetni profesor Halit Trnovec, ki poučuje na beograjski Univerzi.

Takšna je resnica o "resnici", ki bi jo sedanji režim tako rad razširil in uveljavil po vsej Jugoslaviji in v svetu. Toda tudi slovanski narodi imajo veliko razlogov za zaskrbljenost za sedanjost in prihodnost Kosova. Srbi in Črnogorci se iz pokrajine že daljše obdobje izseljujejo. Vsi razlogi niso ugotovljeni in natančno proučeni. Izseljevanje je spolitizirano. Srbi in Črnogorci zatrjujejo, da odhajajo zaradi psiho-loškega, političnega in fizičnega pritiska Albancev, pripadniki večinske narodnosti pa trdijo, da izseljevanje poteka zaradi osebnih interesov in koristi. "Srbi in Črnogorci prodajajo svoje imetje na Kosovu, za kar prejmejo

praktično neomejene zneske v zahodnonemških markah, nato pa za mnogo manjši denar kupijo zemljišče ali stanovanje v Srbiji", je slišati pri Albancih. Pri tem pa poznavalcu kosovskih razmer in odnosov hitro postane očitno, da je v obeh mnenjih veliko pretiravanje in pol resnic. Zagotovo so izseljevanja krivi tudi pritiski, a veliko je tudi osebnih računov in interesov. To postaja jasno zlasti v zadnjem času, ko si uradna politika prizadeva za povratek Srbov in Črnogorcev na Kosovo in za naselitev prebivalcev iz drugih območij v Jugoslaviji, ki bi v tej pokrajini radi živeli. Pripadniki albanske narodnosti nejevoljno, z ogorčenjem pripovedujejo o tistih, ki gredo za krajši čas na primer v Srbijo, tam dobe "potrtilo", da so bili "izseljeni", nato pa se vrnejo na Kosovo, kjer takoj dobe na primer parcelo za gradnjo hiše, stanovanje in druge ugodnosti, in seveda zaposlitev. Albanci nimajo nobene možnosti za zaposlitev, če na primer na neko delovno mesto konkurira tudi tako imenovani "povratnik" iz Srbije.

In še druge resnice s Kosova. Dejstvo je, da pri Srbih in Črnogorcih naraščata obup in ogorčenost, ker se Kosovo zelo hitro albanizira. V pokrajini je bilo na primer leta 1926 še okoli 70 odstotkov prebivalstva Srbov in Črnogorcev, sedaj pa je pripadnikov obeh narodov le še okoli 7 do 8 odstotkov od celotnega prebivalstva. Stanje je tako, da Srbi in Črnogorci odhajajo, se torej izseljujejo, novih prišlekov ni, v albanskih družinah pa se hitro rojeva-jo novi otroci. Rodnost je na Kosovu najvišja v Evropi in nič ne kaže, da bi se zmanjšala. Imamo vtis, da noben ukrep o omejitvi števila otrok ne bi uspel, preprosto zato, ker pripadniki albanske narodnosti sodijo, da svojo nacionalnost in težnje lahko izražajo predvsem s svojimi otroci, torej s številčnostjo. Točnih podatkov o rodnosti nimajo. Toda samo v prištinski porodnišnici in v drugih zdravstvenih ustanovah na Kosovu, se vsako leto rodi okoli 55 tisoč otrok, ki so v ogromni večini albanske narodnosti. Mnogo otrok pa se rodi, ali pa tudi umre, po

vaseh, kar doma v družinah, v hišah, ki so obdane s kamnitimi ogradami oziroma zidovi in od koder ni moč dobiti podatkov o rojstvih, življenju in tudi smrti. Vse se dogaja skrivaj, znotraj velikih družinskih skupnosti, ki ponekod na Kosovu štejejo tudi po 120 pripadnikov.

Srbi in Črnogorci poudarjajo, da je obstanek obeh slovanskih narodov mogoče zagotoviti samo z novo in odločno politiko. Zavzemajo se za novo kolonizacijo, to je za organizirano priselitev pripadnikov slovanskih narodov iz drugih območij Jugoslavije. Takšni kolonizaciji so oblasti bivše Jugoslavije izvedle v letih 1920 do 1924 in v obdobju od 1934. do 1938. leta. Vendar si je težko predstavljati, da bi nova kolonizacija uspela. Razmere na Kosovu so namreč preveč kritične, sovraštvo med Srbi in Črnogorci ter albansko narodnostjo veliko. Pri Albancih bi lahko nastal odpor in upor proti novi kolonizaciji Srbov in Črnogorcev, tudi zato, ker v pokrajini zmanjkuje zemlje in delovnih mest je malo.

Pripadniki srbskega in črnogorskega naroda pri naštevanju in obravnavanju kosovskih resnic, tudi opozarjajo na tako imenovano običajno pravo, ki ga izvajajo Albanci. Gre za Kodeks pravil za življenje in ravnanje, znani Kanon Leke Dukadžinija, ki velja že nad 500 let. Ta Kanon pri pripadnikih albanske narodnosti, in sploh pri muslimanskih vernikih na Kosovu, nadomešča državne zakone in pravo. Določa celotno ravnanje in vse odnose. Običajno pravo vsebuje številna zelo humana pravila za ravnanje, obnašanja in življenje, a je v marsičem tudi v nepremostljivem nasprotju s sodobnimi zahtevami in težnjami moderne ter organizirane družbe. Zato je mogoče razumeti tiste, ki poudarjajo, da je Kosovo izgubljeno za moderne potrebe in čas, ker so tam pravila Kanona Leke Dukadžinija močnejša in vplivnejša od vseh državnih zakonov in drugih pravil, ki jih določa oblast.

Takšne in podobne so torej posamezne kosovske resnice, ki bi jih morali celovito obravnavati in upoštevati pri vsaki politiki, ki bi nameravala postopno rešiti tamkajšnjo krizo. Tako pa upoštevajo in izvajajo samo tisto "resnico", ki jo določa režim. To pa je prisila, to so tako imenovane diferenciacije, se pravi načrtno odstranjevanje pripadnikov albanske narodnosti s pomembnejših delovnih mest ali z drugih funkcij in opravil na Kosovu. Represija je doslej zajela že okrog 7 tisoč Albancev in čistke se kar naprej nadaljujejo. Tistega, ki je "diferenciran" običajno obtožijo tudi za "grehe" svojcev, tudi na primer za udeležbo v "protirevolucijah" leta 1945, 1968, ali 1981. Ko so konec preteklega oktobra odpustili okoli 50 rudarjev v rudniku Stari trg (šlo je za protest proti sodni obravnavi obtožencev), so zidificirali še okoli 1500 njihovih družinskih članov in drugih svojcev.

MARJAN DROBEŽ

So vsi Albanci na Kosovu zarotniki?

Proti večeru smo odšli iz hotela Grand v Prištini in za nekaj ur zapustili tamkajšno pisano družino, sestavljeno v glavnem iz tajnih agentov v civilu, novinarjev, poslovnežev in ljudi različnih ras in barv kože, ki kljub poklicni radovednosti in najboljši volji ne moreš zvedeti, kaj jih je privedlo v Prištino, v sam center burnih kosovskih dogajanj in krize. Med stalnimi gosti je posebej opazen mlad človek v usnjenem jopiču, ki vpriču gostov povprašuje receptorje za goste in prišleke, ki so mu sumljivi, meni pa je znan po tem, ker me je v ostrem tonu pokaral, zakaj v Sloveniji ničesar ne ukrenejo proti pisanju Mladine, ki da žali vse, ki sodelujejo v boju proti kontrarevoluciji na Kosovu. Predlagal sem mu, da ima kot varnostni organ najbrž možnost in morda tudi pristojnost, da sam predlaga policijski postopek proti ljubljanskim časnikarjem. Nekateri predstavljajo hotel Grand tudi kot nekakšno zbirališče prostitutk, toda ta madež v očeh moralistov ni resničen, ker so se dekleta za zabavo umaknila, potem ko so v hotelu pred meseci zaprli nočni bar.

Toda sedaj gremo v Kosovo polje, primestno naselje Prištine, kamor nas je povabil nekdanji boksar Bogdan Kecman, predsednik božurja, Združenja za vrnitev Srbov in Črnogorcev na Kosovo. Mislijo na povratek tistih, ki so se s Kosova izselili, domnevno pod pritiskom Albancev, dejansko pa predvsem zaradi lastnih izbir in osebnih razlogov. Kecmana poznam že nekaj let, od tedaj, ko je deloval še v senci proslulega nacionalističnega skrajneža Miroslava Šolevića. Takrat je bil Kecman znan predvsem kot bivši zelo uspešen boksar, toda on je hotel iti v politiko in postati prvi in edini voditelj kosovskih Srbov in Črnogorcev. Trdijo, da sta se s Šolevićem v boju za prestiž celo fizično spopadla, dejstvo pa je, da se je Šolević pozneje preselil v Niš, od koder še zmeraj deluje. Šolevićev konec se je začel lani, tedaj ko je zamen poskušal prirediti miting Srbov in Črnogorcev s Kosova v Ljubljani. Toda bolj verjetno je, da je srbska politika sama prisilila Šolevića k molku, zato ker je s svojim skrajnim nacionalizmom in evforijo, ki jo je povzročal z mitingi začel škodovati Slobodanu Miloševiću in njegovim. Odslužil je in opravil svojo vlogo, za njim je Kosovo ostalo v nacionalističnem kaosu. Šolević je tisti, ki je vzburil množice, da so na mitingih kričale proti Azemu Vllasiju in zahtevale njegovo smrt, ali zapor zanj, in tako ustvarile ozračje in pogoje, da je Milošević konec preteklega februarja na mitingu v Beogradu zagrozil, da bodo tiste, ki so odgovorni za protirevolucijo na Kosovu "zaprlji in kaznovali".

Kecman živi v nizki kmečki hiši, s prostornim dvoriščem, ki sta ograjena z lesenim plotom. Pravzaprav gre za njegovo podeželsko hišo v Kosovem polju, kjer se sestaja in dogovarja s "svojimi Srbi in Črnogorci". Brez težav ali ovir smo se v kuhinji znašli domači in mednarodni poročevalci, med katerimi sta bili tudi novinarki španskega dnevnika El País in francoske tiskovne agencije France Press. Pustil nas je nekaj časa čakati, potem pa pojasnil, da je moral nekaj postoriti v hiši, ker da je "on predvsem delavec, ki da se tudi s Siptarji (zaničljiv izraz za Albance, ki ga uporabljajo Srbi in Črnogorci na Kosovu) dobro razume". Potem je začel odgovarjati na vprašanja. Hitro smo ugotovili, da je sicer pravi ljudski tribun, toda tak demagog, da lahko uspeva samo v nenavadnih kosovskih razmerah. Novinarjem ni jasno, kako je mogel človek povprečnih intelektualnih sposobnosti, kot je on, spraviti pod svoj vpliv velik del srbske in črnogorske inteligence na Kosovu. Morda so izjemni časi, kakršni so na Kosovu, to omogočili, ali pa so ga njegovi usmerjevalci določili za funkcijo predsednika Združenja za vrnitev Srbov in Črnogorcev. Na vprašanja odgovarja hitro, neposredno in - grobo. Glas mu je še hripav, saj je nekaj dni prej na pokrajinski konferenci Zveze komunistov Kosova veliko govoril in pravijo, da je s svojimi nastopi, napadi in podtikanjem dosegel tudi to, da je moral bivši tajnik kosovske partije Tomo Sekulić oditi s položaja.

Toda Kecman zdaj govori o političnem vodstvu Slovenije in trdi, da slednje podpira albanski terorizem na Kosovu, slovanski narod pa je dober in voditelji z njim samo manipulirajo. Hvali se, da bi lahko v Ljubljani organiziral največji miting na svetu, toda ni možnosti in drugih pogojev za prevoz tolikšnega števila mitingarjev iz vse Jugoslavije in tudi iz tujine. Na vprašanje, kdo ga je v Ljubljano sploh povabil, negotovo pojasnjuje, da je prejel veliko vabil, pisnih in po telefonu, in da jih bo časnikarjem pokazal. Tega pa ni storil, tudi ne čez nekaj dni, ko so v Kosovem polju na sestanku "baze" odločili, da bodo miting v vsakem primeru organizirali. Kecman trdi, da Slovenci ne poznajo kosovske resnice, to je tiste resnice, ki jo razlagajo in širijo Srbi in Črnogorci, pa sedanji politiki Kosova in Srbije. O Albancih ne govori, pač pa je to storil tajnik Združenja za vrnitev Srbov in Črnogorcev Milanko Buljugić istega dne dopoldne v hotelu Grand. Tam je novinarjem gladko izjavil, da so vsi Albanci na Kosovu zarotniki (zavjerenici), ko pa mu je novinarica zagrebškega Radia poskušala oporekati, je dobesedno pobesnel in hotel takoj prekiniti pogovor.

No, Kecman o Albancih ne govori tako grobo in žaljivo. Zatrjuje pa, da bodo na miting v Ljubljano skupaj odpotovali Srbi in Črnogorci, Albanci, Muslimani in predstavniki drugih nacionalnosti, ki živijo na Kosovu. Toda ne pove imen in drugih podrobnosti. Zvedeli smo samo za enega Albanca, ki naj bi govoril na mitingu v Ljubljani. Ta si je vzel pravico, da je "podučil Kučana in njegove", da albanski iredenti niso dopustili priključitve Kosova k Albaniji, zdaj pa da bodo preprečili tudi odcpitev Slovenije. "Sicer pa se morajo Kučan in drugi slovanski voditelji zavedati, da so z ustavnimi dopolnili v Sloveniji omogočili propad Jugoslavije" je še ugovoril. V Ljubljani naj bi na mitingu govoril tudi Ivan Jerić s Kosovega polja (njegova družina je prišla s Kresa), toda, ker na Kosovu živi že več desetletij, svoje materinščine ne obvlada več. Zato pa so se dogovorili, da naj bi na mitingu v Ljubljani govoril igralec Stevo Žigon iz Ljubljane.

Bogdan Kecman govori odločno in ponavlja stereotipe, ki ne trpe ugovora. V sobo medtem prihajajo tudi njegovi sodelavci, člani najožjega vodstva Združenja. Za pasom imajo pištole, kritizirajo celotno jugoslovansko politiko, pa tudi srbsko vodstvo z Miloševićem na čelu. "Počakali bomo še kak mesec, potem pa se bomo vsi Srbi in Črnogorci s Kosova izselili, ker nam tukaj ni več živeti", govore v mikrofone. Kecman jih poskuša pomiriti, očitno kot vodilni politik zato

išče more v svojih izjavah. Toda začne vpiti, ko nekdo omeni Miroslava Šolevića. "Če se bo še kdaj pojavil na Kosovu, ga bodo Srbi in Črnogorci raztrgali, kajti Šolević je vsem narodom in narodnostim v Jugoslaviji povzročil veliko škodo". Novinarji se spogledamo, saj vsi vedo, da Kecman sovraži Šolevića, ker se boji tekmeča za položaj prvega in nespornega voditelja Srbov in Črnogorcev. Čez nekaj dni so na sestanku v ki-ndvorani v Kosovem polju Kecmanu priredili pravo evforijo, vsi so mu ognjevitro ploskali in kazalo je, da se na Kosovu rojeva nov voditelj. Toda Kecman ne ve, da ima v lastnem okolju nasprotnike, ki ga podcenjujejo in sovražijo. "Bil je dober boksar, toda za politiko nima zadosti pameti in znanja", sta mi v Prištini zatrjevala dva njegova najožja sodelavca, znani osebnosti na Kosovu. Rekla sta, da bodo Kecmana poskušali odstaviti po mitingu v Ljubljani. Morda se bo notranji obračun pričel kmalu, saj se bodo v Združenju za vrnitev Srbov in Črnogorcev najbrž začela obtoževanja o tem kdo je kriv neuspeha pri načrtovanem pohodu v Ljubljano. Seveda pa bo za odstavitev Bogdana Kecmana potrebno soglasje iz Beograda.

Največje žrtve teh politikantov in samozvanih voditeljev so Srbi in Črnogorci. Izseljevanje slovanskega življa se dan za dnem nadaljuje. Povprečno odide 20 oseb na dan. Sicer pa pravih podatkov o izseljevanju Srbov in Črnogorcev s Kosova, nima nihče. Menijo, da je na Kosovu ostalo samo še od 7 do 8 odstotkov Srbov in Črnogorcev, v odnosu na celotno prebivalstvo. Pripadniki slovanskih narodov se izseljujejo, hkrati pa se vsakih okoli 10 minut rodi nov otrok albanskih staršev. Zemlje zmanjkuje in zdi se, kot da tudi zrak kmalu ne bo za vse dovolj. Neskladje med izseljevanjem in rojevanjem na najbrž poglavitna značilnost tega obdobja na Kosovu. Kecman in njegovi pa govore o albanski protirevoluciji. Srbi in Črnogorci so izgubili vsako upanje in zaupanje v Jugoslavijo, zato so se strnili okrog samozvanih voditeljev Bogdana Kecmana in njegove družine. Odpotovali naj bi na miting v Ljubljano, tam dosegli razumevanje in pomoč slovanskega naroda. "vrgli" politično vodstvo republike, in kosovska kriza bi bila nato kmalu rešena.

Pozno zvečer smo se novinarji vrnili v hotel Grand. Policaji so nas le bežno pogledali, saj smo za večino njih stvari znanosti. Hoteleka dvigala spet niso delovala, prijazni receptorji na pripombe gostov, ki so nekateri morali pešati čiti tudi v trinajsto nadstropje, odgovorili, da se "mojstri" za dvigala pripravljajo za odhod na miting v Ljubljano. (md)

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.00 Film: Il falso principe (fant., It.-Jug. 1986, r. Dušan Rapoš, i. Svetislav Gontić)
8.20 Risanka: Čebelica Maja
8.45 Dok. oddaja: Kvarov svet - Listje se brani
10.00 Zelena linija
11.00 Maša in nabožna oddaja
12.15 Zelena linija (2. del)
13.00 Nedeljski tednik in dnevnik
13.55 Kviz: Toto-TV Radiocorriere
14.00 Variete: Domenica in...
14.20 Športne vesti
15.20 Športne vesti
16.20 Športne vesti
18.15 Šport: 90. minuta
19.50 Vreme in dnevnik
20.30 TV film: I promessi sposi (r. Salvatore Nocita, i. Danny Quinn, Delphine Forest, 4. del)
21.50 Športna nedelja
24.00 Nočni dnevnik in vreme
0.10 SP v smučanju: moški veleslalom (2. tek)
0.45 Film: Il boia viaggiante (kom., ZDA 1970, r. Jack Smight, i. Stacy Keach, Marianna Hill)

CANALE 5

8.30 Nabožna oddaja
9.15 Šport: golf
10.00 Aktualno: Block Notes, Otroški svet, Magazine, 10.30 Il girasole
11.00 Rubrike: Fatto da me, 11.15 Cammina, cammina, 11.30 Sempre belle
12.00 Variete: Rivediamoli
13.00 Superclassifica Show
14.00 Film: Un giorno in pretura (kom., It. 1953, r. Steno, i. Walter Chiari, Alberto Sordi)
16.30 Variete: Nonsolomoda
17.00 Aktualno: Antepima
17.20 Nanizanka: Ovidio - Boh
17.50 Glasbeni vikend
17.55 Vikend v kinu
18.00 Kviz: O.K. il prezzo è giusto, 19.45 La ruota della fortuna
20.30 Film: Renegade - Un osso troppo duro (pust., It.-ZDA 1986, r. E. B. Klucher, I. Terence Hill, Robert Vaughn)
22.20 Oddaja o življenju bogatašev: Chic
23.50 Variete: Nonsolomoda
23.20 Italija sprašuje
0.20 Šport: golf
1.20 Nanizanki: Petrocelli, 2.20 Lou Grant

RAI 1

7.00 Aktualno: Uno mattina
7.40 Nanizanka: Santa Barbara
10.30 Jutranji dnevnik
11.55 Variete: Ci vediamo
12.05 Vreme in dnevnik
12.05 Dok.: Mille bolle blu
12.30 Nanizanka: La signora in giallo
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Intervjuji politične tribune
14.10 Rubrika: Fantastico Bis
14.20 Dok. oddaja: Kvarov svet
15.00 Sedem dni v parlamentu
15.30 Ponedeljkov šport
16.00 Mladinska oddaja: Big!
17.30 Nabožna oddaja in vesti
18.05 Nanizanki: Santa Barbara, 19.10 E' proibito ballare
19.40 Almanah in dnevnik
20.30 Film: La mia Africa (dram., ZDA 1985, r. Sydney Polack, i. Robert Redford, Meryl Streep, vmes (22.50) dnevnik, ob zaključku Potovanje z Enzo Biagi
23.50 Filmske novosti
24.00 Dnevnik - iz parlamenta
0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni
0.35 Delo Torquata Tassa

CANALE 5

7.00 Nanizanki: Fantasilandia, 8.00 Hotel
9.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 9.30 Cerco e offro
10.00 Zdravniški pregled
10.30 Kviz: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie
15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro
16.00 Zdravniški pregled
16.30 Canale 5 vam ponuja
17.00 Kviz: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito
20.30 Film: Highlander - L'ultimo immortale (fant., ZDA 1986, r. Russell Mulcahy, i. Christopher Lambert, Sean Connery)
22.40 Aktualno: Christopher Lambert - nesmrtni princ
23.05 Variete: Maurizio Costanzo Show
1.05 Nanizanki: Petrocelli, 2.05 Lou Grant

RAI 2

7.00 Otroški variete: Patatrak
8.45 Film: Alina (dram., It. 1950, r. Giorgio Pastina, i. Amedeo Nazzari, Gina Lollobrigida)
10.15 Glasbena oddaja: Plesni ritmi v Chopinovi glasbeni fantaziji
11.15 Film: Keiservalzer (kom., ZRN 1953, r. Franz Antel, i. Willy Daneke, Maria Holst)
13.00 Dnevnik, šport in vreme
13.30 Rubrika: Nonsolomoda
13.45 Nad.: Quando si ama
14.30 Videocomic
15.15 Šport: 45. minuta, boks, SP v smučanju - moški veleslalom (1. tek), Motorshow
18.50 Italijanski nogomet A lige
19.45 Dnevnik, šport, vreme
20.30 Film: Flash poit (pust., ZDA 1984, r. William Tannen, i. Kris Kristofferson, Treat Williams)
22.10 Dnevnik in vreme
22.25 Nedeljska rubrika: Mixer
23.40 Rubrika o židovski kulturi
0.05 Rubrika: L'acquilone
1.00 Nagrada Tenco 88: Roberto Vecchioni

RETE 4

8.00 Jutrišnji svet
8.30 Nanizanka: Topazio
10.45 Aktualno: Money, 11.15 Ciak, 12.05 Regione 4
12.15 Rubrika iz parlamenta
13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
16.00 Variete: Leningrad Show
17.45 Nanizanka: Marcus Welby M. D. - Quando accadde il miracolo
19.00 Tennis: Turnir Masters
23.15 Koncert iz Scale: Riccardo Muti dirigira Simfonijo št. 13 Sergeja Prokofjeva
23.55 Film: A tavola in cinque (dram., ZDA 1983, r. Robert J. Levan, i. Jon Voight, Richard Crenna)
2.15 Nanizanka: Ironside - La mia vita è solo mia

ITALIA 1

7.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
10.30 Nanizanki: Starman - Il guerriero, 11.25 L'uomo di Atlantide - Alla fine della Terra
12.20 Na robu nogometnega prvenstva

RAI 2

7.00 Otroški variete: Patatrak
8.30 Nanizanka: Capitol
9.30 Božanska komedija
10.00 Rubrika o protestantizmu
10.30 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è
13.00 Dnevnik - ob trinastih
13.15 Rubrika: Diogenes
13.30 Dnevnik - gospodarstvo
14.00 Nan.: Quando si ama
14.45 TV igri: L'amore è una cosa meravigliosa, 15.50 (Non) Entrate in questa casa
16.25 Nanizanka: Simpatiche canaglie
17.00 Dnevnik - kratke vesti
17.25 Videocomic, nato šport
18.35 Nanizanka: Miami Vice
19.30 Aktualno: Rosso di sera
19.45 Dnevnik, šport, vreme
20.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick - La sorella
21.40 Dnevnik - nocoj
21.50 Aktualno: Premagovanje aidsa
0.10 Dnevnik, vreme, horoskop
0.30 Film: Ruby (srh., ZDA 1977, r. Curtis Harrington, i. Piper Laurie, Stuart Whitman)

RETE 4

8.30 Nanizanka: La grande valata
9.30 Nad.: Una vita da vivere, 10.30 Aspettando domani, 11.20 Così gira il mondo
12.15 Nanizanka: Strega per amore
12.40 Otroška oddaja
13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.35 Topazio, 15.00 La valle dei pini, 16.00 Veronica, il volto dell'amore, 17.00 General Hospital, 18.00 Febbre d'amore
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amanti
19.30 Nanizanka: Mai dire si
20.30 Film: La tunica (zgod., ZDA 1953, r. Henry Koster, i. Richard Burton, Jean Simmons)
23.00 Vriete: Leningrad Show
0.45 Film: Il cacciatore di fortuna (western, ZDA 1954, r. William Witney, i. John Derek)
2.15 Nanizanka: Ironside

ITALIA 1

7.00 Risanke
8.30 Nanizanka: Cannon, 9.30 Operazione ladro, 10.30

RAI 3

11.10 Nanizanka: Vita col nonno
12.00 Film: Bulldog Drummond situazione pericolosa (krim., ZDA 1938, r. James Hogan, i. John Barrymore, John Howard, Louise Campbell)
13.10 Nanizanka: Professione pericolo - La signora in verde
14.00 Deželni dnevnik
14.10 Drobci
14.15 Variete: Prove tecniche di trasmissione (vodi Piero Chiambretti, gost Nanni Loy)
16.30 BlobCartoon
16.55 Film: Io e Annie (kom., ZDA 1977, r.-i. Woody Allen, i. Deane Keaton)
17.35 Šport: Domenica gol
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti in deželni šport
20.00 Nogomet B lige
20.30 Aktualna oddaja: Chi l'ha visto? (vodita Donatella Raffai in Luigi Di Majo)
23.00 Filmske novosti
23.10 Nočni dnevnik
23.25 Deželni nogomet

RAI 3

12.50 Šport: Grand Prix
14.00 Film: I lancieri neri (pust., It., 1962, r. Giacomo Gentiluo, i. Mel Ferrer, Yvonne Furneaux)
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanka: Il cacciatore di ombre - Ti amerò nel 2016
19.00 Risanke: Teodoro, Ghostbusters, 20.00 Siamo fatti così
20.30 Variete: Emilio
22.15 Nanizanka: Colletti bianchi
23.20 Rock opolnoči
0.25 Nanizanki: L'uomo da sei milioni di dollari, 1.25 Wonder Woman - Il vaso d'oro

ODEON

13.00 Giunnessovi primati
13.30 Nanizanka: Galactica
14.30 Film: Arrivano le tigri (kom., ZDA 1978, r. Sean Cunningham, i. Richard Lincoln)
16.30 Nanizanka: T & T - Ladri d'auto
17.00 Variete: Sugar
18.00 Dokumentarec: Beyond 2000

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 3

12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Rossellini, l'officina della storia
14.00 Deželne vesti
14.30 Dokumentarec: Il bianco del clown
15.00 Dok.: Psihologija razvoja - Od otroštva do pubertete
15.30 Šport: ženska odbojka, rally v Monzi, Motorshow - motokros
17.00 BlobCartoon
17.15 Nanizanka: I mostri - Un scoop involontario
17.45 Dokumentarna oddaja: Geo (vodi Gianclaudio Lopez)
18.45 Športna oddaja: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Deželne športne vesti
20.00 Variete: Blob - Di tutto di più
20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato
20.30 Aktualno: Dan na preturi
21.45 Spovedi v postelji: Arsamanda
22.25 Dnevnik nocoj
22.30 Ponedeljkov proces
24.00 Nočni dnevnik
0.15 Dok. oddaja: Pred 20 leti

RAI 3

Agenzia Rockford, 11.30 Simon & Simon
12.30 Italijanske smešnice
12.35 Nanizanki: T.J. Hooker, 13.30 Magnum P.I.
14.30 Variete: Smile
14.35 Deejay Television
15.20 Italijanske smešnice
15.30 Nanizanka: Batman
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanka: Arnold
18.30 Italijanske smešnice
18.35 Nanizanke: A-Team, 19.30 I Robinson, 20.00 Cristina, 20.30 Ragazzi della 3. C
21.30 Variete: Roba da matti
22.40 Nanizanka: Zanzibar
23.15 Aktualno: Ottanta non più ottanta
24.00 Italijanske smešnice
0.10 Nanizanki: L'uomo da sei milioni di dollari, 1.10 Wonder Woman
2.10 Deejay Television

ODEON

12.30 Nanizanka: Quattro in amore
13.00 Variete: Sugar
15.00 Nadaljevanke: Anche i ricchi piangono, 16.00 Passione, 17.00 Cuore di pietra

RTV Ljubljana 1

9.25 Video strani
9.25 Otroška matineja: Živ Žav, nanizanka Pika Nogavička (11. del)
10.45 Nadaljevanke: Anastazija (pon. 2. dela)
11.30 Ansambel Tonija Verderberja
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Nad.: Veliko sedlo (ČSSR, r. František Mudre, 5. del)
14.10 Oddaja za slušno prizade: Prislunhimo tišini
14.55 Kolo sreče (pon.)
16.30 Dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Film: Skrivnice (mlad., Kan.)
17.45 Zabavna oddaja: TV kavarina
18.40 Risanka
19.00 TV Mernik, TV Okno
19.30 Dnevnik in vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 TV drama: Kot list (Nebotška Rončević, r. Jan Makan, i. Stevan Šalajić, Derd Feješ, Branka Petrić, Mirjana Gardinovački)
21.30 Zdravo
23.00 Dnevnik
23.05 Video strani

RTV Ljubljana 1

19.30 Variete: Sportacus, nato risanke
20.30 Film: Yakusa (pust., ZDA 1975, r. Sydney Pollack, i. Robert Mitchum, Ken Takakura)
23.00 Film: Toccato porta fortuna (kom., VB 1975, r. Christopher Miles, i. Roger Moore)

TMC

8.30 Risanka: Snack
12.00 Papežev blagoslov
12.15 Film: Un estate in campeggio (kom., ZDA 1980, r. Lawrence Goldfarb, i. Whit Reichert)
14.15 Šport: Motorshow
14.45 Glasbena oddaja: Bros
15.55 SP v smučanju: moški veleslalom (1. tek, prenos iz Kanade)
17.00 Odbojka: za zvezni pokal, Eurostyle Montichiari-Eccaciabasi
18.55 Moški veleslalom (2. tek)
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: Un volto tra la folla (dram., ZDA 1957, r. Elia Kazan, i. Andy Griffith, Lee Remick)

RTV Ljubljana 1

10.10 Mozaik. Utrip, 10.25 Zrcalo tedna, 10.40 TV Mernik
10.55 Film: Talent za umor (krim., VB 1984, r. Alvin Rakoff, i. Laurence Olivier, Angela Lansbury)
12.15 Video strani
16.20 Video strani
16.30 Dnevnik in poslovne informacije
16.50 Mozaik. Utrip, 17.05 Zrcalo tedna, 17.20 Da ne bi bolelo - Aids, ne umrite za nevednostjo
17.40 Druga godba: Trevor Watts Moire Music (pon.)
18.10 Video strani
18.15 Spored za otroke in mlade: Radovedni Taček - Petelin, 18.35 Zgodbe
19.05 Risanka
19.15 TV Okno
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenska napoved
20.05 TV drama: Krivica (N. Pajčić-D. Anđić, r. Vojislav Milašević, i. Danilo Lazović, Predrag Ejodus, Irina Dobnik)
21.25 Osmi dan
22.05 Dnevnik in vreme
22.25 Človek in glasba

RTV Ljubljana 1

18.00 Nanizanka: Biancaneve a Beverly Hills
18.30 Dok.: Človek in zemlja
19.30 Risanke
20.00 Variete: Sportacus
20.35 Film: La cagna (dram., It. 1972, r. Marco Ferreri, i. Marcello Mastroianni)
22.45 Variete: Sportacus
23.00 Film: Manhattan baby (srh., It. 1982, r. Lucio Fulci, i. C. de Ponti)

TMC

8.30 Dok. o naravi
9.00 Nanizanka: Get Smart
9.30 Nadaljevanke: Adamo contro Eva
10.15 Nanizanka: Il giudice
10.45 Nad.: Terre sconfinato
11.30 Rubrika: Ženska TV
12.30 Film: Voglia di vincere (dram., ZDA 1984, r. Alvin Rakoff, i. David Stiers)
13.30 Vesti in šport
14.30 Glasba: Clip clip
15.00 Risanke: Snack
15.30 Kviz: Girogiromondo
16.00 Film: Fumo nel vento (western, ZDA 1975, r. Joseph Kane, i. John Ashley)

TV Koper

10.00 Dok.: Campo base (pon.)
11.30 Tennis: turnir Masters (pon.)
13.30 TVD Novice
13.45 Športna oddaja: Noi la domenica, vmes jahanje, nogomet, odbojka in košarka, 14.00 Tennis: Masters (pon.), 18.30 Tennis: turnir Masters (finale moški, prenos)
20.30 Športna oddaja: A tutto campo, vmes tenis - turnir Masters (finale moški, prenos)
23.45 Košarka NBA: Sacramento Kings-Phoenix Suns

RTV Ljubljana 2

10.00 Danes za jutri
13.00 Športno popoldne
19.30 Dnevnik
19.55 Da ne bi bolelo: Aids - ne umrite za nevednostjo
20.15 Dokumentarna oddaja: Piš svobode (zadnji del)
21.10 Dokumentarec: Camel Trophy
21.45 Športni pregled
22.30 TV drama: Naša stvar (G. Babić)

RTV Ljubljana 2

22.45 Dok.: Sinji planet
23.45 Rubrika: Megawatt
24.00 Film: Incubo nella contea di Badham (dram., ZDA 1976, i. Deborah Raffin)

TELEFRIULI

10.20 Nanizanka: La famiglia Smith
11.00 Zelena dežela
12.00 Nanizanka: Squadra segreta
12.30 Razstave: 80. leta
13.00 Rubrika z županom
14.30 Variete: Buinesere Friul (pon.)
16.30 Music box
18.00 Nanizanka: The Family
19.00 Dnevnik - šport
20.30 Film: Cronache di poveri amanti (dram., It., r. Carlo Lizzani, i. Marcello Mastroianni)
22.30 Nanizanka: Il grande teatro del West
23.00 Športne vesti
1.00 Vesti: News

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in šport
20.30 Zadnje vesti in šport

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik;
14.00 Poročila in deželna kronika; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder: Miklavževa tovarna; 10.30 Country glasba; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Potpuri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Nadaljevanke: Rosa L. (pon.); 14.40 V studiu z vami: Sergej Verč, vmes (15.30) Šport in glasba; 19.20 Zaključek sporedov.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00, 23.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Veseli tobogan; 9.05 Še pomnite tovariši; 9.45 Pesmi boja in dela; 10.05 Nedeljska matineja; 10.35 Nedeljska reportaža; 11.03 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.00 Na današnji dan; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Lotrca domačih; 17.05 Zbori; 17.30 Igra; 18.00 Operne melodije; 19.30 Glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Nočni program.

RADIO KOPER

(slovenski program)

14.30 17.30 Poročila; 17.30, 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Glasba, Sosednji kraji in ljudje, pozdrav; Na današnji dan, reportaže, intervjuji; 11.30 Oddaja za kmetovalce: Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Nedeljska oddaja v narečju: Vanka in Tonca; 14.45 Pesem tedna; 15.00 Nedeljski ritem; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.30 Lestvica popevk Radia Koper: Vročih deset; 18.30 Humoreska; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER

(italijanski program)

7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop tedna; 7.30 Nedeljska oddaja; 8.00 Tutoradio; 8.25 Pesem tedna; 9.30 Dragi Luciano (vodi Luciano Minghetti); 10.10 Superpass; 10.35 Družinsko vesolje; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Najlepših sedem; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Glasba in šport; 16.45 Made in Yu; 18.00 Glasba; 18.30 Najnovejši LP; 19.40 Športna nedelja; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutranji val; 13.00 Glasba po željah; 15.00 Oddaja o športu: Od nedelje do nedelje; 20.00 Nočna glasba.

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, koledar, pravljica; 8.10 Iz četrtkovih srečanj; 9.00 Country club; 9.30 Lahka glasba; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Opere; 11.30 Kantavtorji; 12.00 Naravoslovje malo drugače; 12.20 Melodije; 12.40 Cecilijanka 89; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.10 Otroški kotiček: Mojster, nikar!; 14.30 Gospodarstvo; 15.00 Medigra; 15.10 Ekologija - danes za boljši jutri; 15.25 Jazzovski utrip; 16.00 Mi in glasba; 17.10 Roman: Pod svobodnim soncem; 17.25 Mladi val; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Lepjanka; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica; 9.05 Matineja; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Ansambli; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes; 13.30 Radio danes; 13.38 Do 14.00; 14.02 Enajsta šola; 14.20 Mladi glasbeniki; 14.40 Merkurček; 15.15 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 Studio; 18.05 Godbe; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Zimzelene melodije; 23.05 Literarni nočno.

RADIO KOPER

(slovenski program)

7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik in ceste; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Radio Lj; 13.15 V podaljšku; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 18.00 Interna »52«; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.30 Prenos Radia Lj.

RADIO KOPER

(italijanski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Glasba; 8.00 Razglednica; 8.20 Pesem; 8.35 Mi in vi; 9.32 Revival; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.35 Družinsko vesolje; 11.00 Knjižne novosti; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke; 14.00 Mi in vi skozi čas; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Srečanja; 16.05 Disco scoop; 16.10 Kviz; 16.45 Made in YU; 17.00 Srečanje z; 17.05 Bublbling; 18.00 Mixage; 18.40 Mi in vi; 19.00 Souvenir d'Italy.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.00 Glasba za vsakogar; 10.00 Dobro jutro in horoskop; 12.00 Pogovor z odvetnikom in Ostali Trst (pon.); 18.00 Šport; 19.30 Potujete s Putnikom; 20.30 Loža v operi; 22.00 Nočna glasba.

SKGZ pripravlja občni zbor

Ocena vladnega osnutka

Priprave na občni zbor ter nedavno predloženi vladni zakonski osnutek za zaščito naše skupnosti sta bili glavni temi na seji goriškega pokrajinskega odbora SKGZ, ki je bila v petek zvečer.

V zvezi z osnutkom zaščitnega zakona je predsednik Mirko Primožič poudaril, da predstavlja slabo izhodišče za njegove morebitne popravke, saj je izrazito omejevalen in ne zagotavlja paritetne zaščite v treh pokrajinah, kjer prebivajo Slovenci. Ob tem, če se omejimo le na Goriško, so iz besedila izostali številni kraji, kjer je prebivalstvo dvojezično. Tako ob Podgori oziroma mestu Gorica ni Macanicov zakonski predlog upošteval Ronk, Krmina, Tržiča, Dolenj in Zagraja. Pri vsem tem pa je zaznati eno samo pozitivno noto in sicer črtanje tiste postavke, ki je predvidevala preštevane manjšine.

Naloga SKGZ, tako so podčrtali tudi ostali člani pokrajinskega odbora, pa je, da se odslej poveže z vsemi tistimi političnimi silami, ki bodo lahko prispevale, da se v ta zakonski predlog vnese nekatere bistvene spremembe, tako da bodo te zaščitne norme sprejemljive ter izraz demokracije in poštenosti italijanske države.

Tajnik Igor Komel je o občnem zboru SKGZ povedal, da bo 17. decembra v Čedadu v kinodvorani Ristori. To je prvič, da se skupščina SKGZ odvija v videmski pokrajini, kar daje občnemu zboru še večji poudarek tudi ob dejstvu, da bo sovpadal s 35-letnico ustanovitve SKGZ.

V nadaljevanju se je pokrajinski odbor SKGZ obsodil mazaško akcijo, ki so jo neznanci izvedli v šolskem poslojpu v Ul. Alviano in s tem v zvezi podčrtal izredno nizkotno besedišče, ki so ga pisci uporabili pri tem podlem dejanju.

Kar zadeva fašistično provokacijo na meji, so si bili člani PO SKGZ edini, da taka početja imajo kot edini cilj ustvarjanje napetega vzdušja na meji, ki je postala simbol sodelovanja in prijateljskih odnosov. Zaradi tega ni dopustno, da je Prefektura sploh dovolila skupinici fašistov svoj »pohod na mejo«. Kar pa gre pozdraviti, so še naglasili na seji, je odločno nasprotovanje stališče, ki ga je s tem v zvezi sprejel goriški občinski odbor.

Igrišče v Štandrežu

Z deli za prenovu in ureditev nogometnega igrišča v Štandrežu bodo lahko pričeli že v drugi polovici decembra. Predsednik rajonskega sveta v Štandrežu, Walter Ressi, nas je obvestil, da bo Občina uradno zasegla zemljišča na gradbišču že 13. t. m. Istega dne bi podjetje lahko tudi pričelo z deli. Praksa je seveda nekoliko drugačna, ker je treba računati tudi čas, ki ga potrebuje podjetje za organizacijo gradbišča. Vsekakor, če bodo dela potekala tako kakor predvideno

in če bodo roki spoštovani, bo igrišče narejeno že prihodnjo jesen.

Zabeležiti pa je treba žal še drugo, tokrat neugodno vest: občinska telovadnica v Štandrežu je še zmeraj zaprta, ker so se dela zavlekla preko predvidenega roka, prav te dni pa so se pojavile dodatne težave glede zamenjave, oziroma prenove celotne električne inštalacije.

Po besedah predsednika rajonskega sveta bo objekt odprt čez kakšen teden.

Kultura in družba v dvajsetih letih

V četrtek 23. mittelevropsko kulturno srečanje

Osrednji kulturni dogodek prihodnjega tedna v Gorici bodo 23. mittelevropska kulturna srečanja. Mednarodni simpozij se bo pričel v četrtek, 7. t. m. dopoldne, sklenil pa v soboto, 9. decembra. Tema, o kateri bodo razpravljali zgodovinarji, filozofi, arhitekti in sociologi iz Avstrije, Madžarske, Češkoslovaške, Hrvaške, Slovenije in Italije je tokrat dokaj splošna: kultura in družba na območju mittelevropske v dvajsetih letih.

Uvodni del simpozija bo v četrtek, 7. t. m. ob 10.15 v deželnem avditoriju, kjer bodo udeleženci prisluhnili uvodnemu poročilu Françoisa Fejtoea ter tudi prvima razpravljalcema, Gustavu Corniju in Pasqualeju Fornaru.

Simpozij se bo nato odvijal v občinski sejni dvorani.

V četrtek popoldne (ob 15. uri) bo na vrsti sedem posegov. Ta del simpozija bo usklajeval Stanislav Šmatlak. V petek bodo posegi v dopoldanskem in popoldanskem času. Zjutraj bo vodil delo prof. Walter Zettl, popoldanski del pa prof. E. Cevc.

Sklepni del simpozija, v soboto, bo spet v deželnem avditoriju, kjer bo zasedanje vodil prof. Guido Cervani. V sklepnem delu bodo posebej počastili tudi tržaškega pisatelja Claudia Magrisa, ob tretji izdaji njegovega dela Habsburški mit v sodobni avstrijski li-

teraturi (Il mito asburgico nella letteratura austriaca contemporanea).

Avtorja in knjigo bosta predstavila Sergio Katunarich in Sergio Tavano.

SKPD "F. B. SEDEJ" - ŠTEVERJAN

"ŠANSONI
VRTNICA NA KLAVIRJU"

Izredno srečanje s pesnico in pisateljico

SVETLANO MAKAROVIČ

Jutri, 4. decembra, ob 20.30 v Sedejevem domu v Števerjanu.

razna obvestila

Miklavževanje bo jutri, 4. decembra, ob 18. uri v občinski dvorani v Selcah. Prireja ga društvo Jadro.

Starši, Miklavž, Dedek mrz porzori ZSKD sporoča, da je obisk razstave otroških in mladinskih knjig možen vsak dan (razen sobote in nedelje), med 8.30 in 18. uro na sedežu, Ul. Malta 2.

KD Sovodnje vabi na miklavževanje, ki bo v torek, 5. decembra, ob 18. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.

KD KRAS Dol-Poljane priredi danes popoldne miklavževanje za ostarele krajanke, ki jih bodo obiskali na domu. **Miklavževanje** za otroke pa bo v torek, 5. t. m., ob 19.30 v šoli na Palkišču.

SPD GORICA obvešča, da se sprejemajo prijave za tečaj smučanja za začetnike in v nadaljevalni tečaj. Prijave na sedežu društva in v trgovini Baucon.

Občina Sovodnje obvešča, da bodo uradi odslej odprti tudi v popoldanskem času in sicer ob torkih med 15.30 in 17.30. Uradi bodo za občinstvo odprti tudi ob sredah od 10. do 13. ure.

kino

Gorica

CORSO 15.00-22.00 »Indio«.

VERDI 15.00-22.00 »L'attimo fuggente«.

VITTORIA 16.00-22.00 »Le vergognose«.

Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

TEATRO COMUNALE - OBČINSKO GLEDALIŠČE 15.30-22.00 »Le avventure del Barone di Münchhausen«.

EXCELSIOR 14.00-22.00 »Arma letale II.«.

Nova Gorica

SOČA - Nova Gorica 16.00 »Obračun v Hong Kongu II.«. 18.00-20.00 »Krokodil Dundee II.«.

SVOBODA - Šempeter 18.00 »Ljubezen ne moreš kupiti«, 20.00 »Anina obsedenost«.

DESKLE 17.00 »John 5«, 19.30 »Avtocesta strahu«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Pontoni & Bassi - Raštel 52 - tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
San Nicolò - Ul. prvega maja 94 - tel. 790338.

pogrebi

Jutri ob 9. uri, Matilde Goruppi vdova Muravetti iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 11. uri Kazimir Braini (Brainik) krsto pripeljejo iz Vidma v cerkev v Štandrežu, pogreb bo na pokopališču v tem kraju, ob 12.45 Teodora Perini vdova Iaconcig iz bolnišnice Janeza od Boga v Krmini.

† Po daljši bolezni je preminil
Kazimir Braini

(BRAJNIK)
Žalostno vest sporočajo sestra Mirka z možem, tete Danica Vida, Julka in bratanci z družinami

Krsta s posmrtnimi ostanki pokojnika bo prišla iz Vidma v župno cerkev v Štandrežu jutri ob 11. uri.

Štandrež, 3. decembra 1989

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage
Bernarde Černic
vd. Nanut

se iz srca zahvalujemo vsem, ki so z nami žalovali. Posebna zahvala g. županu, osebu bolnišnice v Krmini, darovalcem cvetja in vsem, ki so našo drago pokojnico spemili na zadnji poti.

SVOJCI

Štandrež, 3. decembra 1989

Gneča na Andrejevem sejmu

Andrejev sejem je včeraj zaživel v sončnem, čeprav v jutranjih in večernih urah nekoliko hladnem dnevu. Množica je navalila med stotine stojnic in zabavišč, ki so zasedla dober del centra mesta. Na tisoče je bilo jugoslovanskih kupcev iz obmejnega pasu, pa tudi iz precej bolj oddaljenih

krajev. Sejem se nadaljuje še danes in jutri, zabavišča pa bodo ostala v Gorici do prihodnje nedelje. Tudi navadne trgovine bodo danes in jutri smele biti izjemoma odprte s podaljšanim urnikom do 20. ure.

Na sliki (foto Čubej) prizor z Andrejevega sejma.

Obisk v Ul. della Barca samo še danes in jutri

Sejem AGRICOLA 89

Na razstavišču ob ločniškem mostu, kjer so v petek odprli sejem kmetijskih strojev in opreme, pričakujejo danes živahen obisk. Toliko bolj, ker je prireditev sočasna s tradicionalnim Andrejevim sejmom, ki bo danes in jutri privabil v Gorico na tisoče obiskovalcev, od katerih veliko tudi iz sosednje Slovenije. Dopoldne, s pričetkom ob 8.45 se bo v konferenčni dvorani pričel mednarodni strokovni posvet, ki ga pripravlja pokrajinski konzorcij čebelarjev goriške pokrajine. Strokovnjaki za čebelarstvo iz Nemčije, Avstrije, Madžarske, Jugoslavije in Italije bodo razpravljali o pogojih in zakonskih določilih glede prevažanja čebel na pašo v raznih deželah. Gre za pomemben aspekt na področju čebelarstva, saj si brez selitve čebel danes težko zamišljamo uspešnost te dejavnosti.

Včeraj dopoldne so v okviru sejma in na pobudo strokovnega združenja Coldiretti pripravili posvetovanje o vlogi mladih v kmetijstvu. Na sejmu se predstavljajo kakih štirideset proizvajalcev, oziroma trgovcev s kmetijskimi

stroji in različno opremo. Zasedeni sta dve hali razstavišča in tudi precejšen del nepokritega prostora.

Obisk sejmšča je danes med 10. in 21. uro, jutri pa od 15. do 21. ure. Sejem Agricola bodo zaprli jutri.

čestitka

Pred nekaj dnevi je nona Pavla iz Štandreža dopolnila 80 let. Še na mnogih letih ji želijo sinova Anton in Klavdij ter hčeri Livia in Zora z družinami.

včeraj danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 26. 11. do 2. 12. 1989.
RODILI SO SE: Chiara Leban, Sergio Braidotti, Miriam Cadoni, Giulia de Fabris, Sara Cidin, Alberto Gamberini, Anna Vidal, Giulia Germech.

UMRLI SO: 86-letna gospodinja Maria Calligaris, 80-letna gospodinja Bernardina Volk vd. Villini, 93-letna upokojenka Amelia Montani vd. Sillig, 55-letni trgovec Ornello Magnani, 84-letni trgovec Basilio Primožič, 89-letna upokojenka Onorina Olivo, 87-letna gospodinja Dina Volpi vd. Baldocchi, 62-letna uslužbenka Silvana Brigadini por. Boegan, 53-letni delavec Armando Pizzo, 91-letna gospodinja Maria Pellegrini vd. Alesani, 92-letna upokojenka Frančiška Mocnik por. Gorjup, 73-letna gospodinja Ottilia Parini vd. Zatta, 82-letna gospodinja Ciriaca Irene Burello, 91-letna upokojenec Evaristo Petarin, 86-letna upokojenka Maria Hervatin, 78-letni upokojenec Ovidio Ros, 83-letna upokojenka Teodora Perin vd. Iaconcig, 60-letni kmet Ferruccio Pecorari, 81-letni upokojenec Stanko Sirca, 62-letna gospodinja Aladina Furioso.

OKLIC: uslužbenec Mauro Bressan in uslužbenka Mariangela Battistutti.

KULTURNI
DOM
GORICA
SMReKK

GORICA: zunanja podoba dvojezičnega mesta II.

Uvodni prispevki:
glavni urednik Primorskega dnevnika Marko Waltritsch
pokrajinski svetovalec SSk Mirko Špacapan
v osebem imenu Igor Orel
KULTURNI DOM GORICA, v torek, 5. decembra, ob 20.30

Trgovine na Korzu Italia

v GORICI

so decembra meseca

ODPRTE

tudi ob nedeljah in ponedeljkih

ŽENSKI BUTIK

SILVIA

VAS VABI NA MODNI DEFILÉ
V DOBRODELNE NAMENE, KI BO V GORIŠKEM AVDITORIJU
V PONEDELJEK 4. DECEMBRA, OB 20. URI

DECEMBRA MESECA SMO ODPRTI TUDI OB NEDELJAH IN PONEDELJKIH.

VSEM OBISKOVALCEM DARILCE ZA VESEL BOŽIČ
GORICA - Ul. Boccaccio 2 - Tel. (0481) 33224

Ruplovi prodorni Pogledi in Jadranski koledar 1990

V Ljudski knjižnici Damir Feigel so prejšnji večer predstavili letošnji zbornik Jadranski koledar in knjižno zbirko, ki jo Založništvo tržaškega tiska ponuja bralcem skupaj s koledarjem, še posebej pa je bil večer priložnost za predstavitev nove knjige Alda Rupla Pogledi in razgovor s plodnim goriškim avtorjem.

Srečanje je v imenu knjižnice uveljavil Milan Pahor, ki je povedal, da želijo s to prvo predstavitev v knjižničnih prostorih uveljaviti v Gorici novo prizorišče za kulturno in še posebej literarno dogajanje. Knjižnica Damir Feigel naj bi odslej redno gostila predstavitev novih knjig in publikacij, srečanja in razgovore z avtorji, predvsem ko gre za domače pisce ali dela, ki obravnavajo tukajšnje tematiko.

Ravnatelj knjižnih izdaj pri ZTT Marko Kravos je nato predstavil letošnji zbirko Jadranskega koledarja, ki ponuja bralcem po izredno ugodni ceni dragocen kupček solidnega slo-

venskega čtiva. Ob zborniku za leto 1990, o katerem je nato podrobneje spregovoril njegov urednik Miran Košuta, ponuja zbirka letos še namiznos-tenški koledar in knjige Sto najlepših kmečkih hiš na Slovenskem Ivana Sedej, Pogledi Alda Rupla in roman Stari Gringo Carlosa Fuenteja. Kravos je z zadovoljstvom ugotovil, da je letos zbirka izšla prej kot prejšnja leta, tako da si jo bodo lahko bralci pravočasno priskrbeli tudi za dar ob bližnjih praznikih. Fuentejev roman je Kravos označil kot enega od vrhov latinskoameriške literature. Po njem so prav pred kratkim posneli film. Na kratko je spregovoril tudi o ostalih knjigah, sicer pa podrobneje predstavitev prepustil samim avtorjem.

Miran Košuta je tako spomnil, da poteka letos 45. jubilej zbornika, ki ga je prvič izdala Gregorčičeva založba nato pa vsa ta desetletja ZTT. Iz bogate vsebine zbornika, ki vsebuje kot vsako leto dragocene podatke, raz-

mišljanja, intervjuje, članke, je opozoril na nekatere - morda še premalo številne prispevke -, ki približajo obravnavajo goriško stvarnost. Semkaj sodi poklon Francetu Bevku izpod peresa Cirila Zlobca, prispevki Branka Marušića, Lojzke Bratuž in drugo.

Ivan Sedej je predstavil svoj priročnik o sto najlepših kmečkih hišah na Slovenskem. Dejal je, da je knjiga nekakšna zmes etnologije in umetnostne zgodovine, sicer pa sad bogatih avtorjevih izkušenj v dvajsetletnem delu pri spomeniškem varstvu.

Največ zanimanja je med občinstvom bilo za Pogleda Alda Rupla, ki so izšli v sklopu zbirke Črna na bellem. Ta že četrta Ruplova knjiga odpira po besedah Marka Kravosa kot tudi samega avtorja novo, zahtevnejše poglavje v njegovem delu. V njej niso samo razmišljanja, pač pa eseji z zahtevnejšo literarno estetsko obdelavo, je pojasnil založnik, avtor pa je spregovoril o določeni nelagodnosti, ki jo doživlja ob izidu. »Ta knjiga ni samo strokovno-raziskovalna kot prejšnje, pač pa miselno-ideološka in čustvena. Skozi njo se dosti bolj odpiram kot doslej«. Ob pripravljenosti na osebno izpoved je Rupla gnala tudi želja po uveljavljanju goriškega prostora oz. ustvarjalnosti v njem. Čep-rav so nekateri spisi nastali že pred leti, v njih ni ničesar preživetega, avtor še vedno stoji za tistimi stališči in pričakuje diskusijo z bralci o tem ali onem argumentu. Izbira je lahko dokaj široka, saj oblikujejo knjigo trije simetrični sklopi, skozi katere se prepletajo razmišljanja o telesnosti, politiki, naravi, čustvih. Gre torej za poglede človeka, ki prodira skozi površinsko skorjo v globlje plasti osebnega in družbenega življenja in skuša vedno znova vzpostavljati svoj smisel in pogoje za obstoj v tem prostoru ob meji.

Na sliki (foto Marinčič) predstavitelji zbirke Jadranskega koledarja v knjižnici Damira Feigla.

Miklavž bo v torek obiskal Kulturni dom

Obdaril bo tudi otroke v drugih krajih

Tudi letos naši otroci s precejšnjo nestrpnostjo pričakujejo prihod Miklavža, da jih obdari. Več pisem je že romalo bradatemu starčku, ki bo skušal, bolj ali manj, vsem ugoditi.

Goriški otroci bodo Miklavža pričakali v mali dvorani Kulturnega doma in to v torek ob 17. uri. Spored predvideva vrsto zanimivih družabnih iger, spretnostno tekmovanje in še marsikaj drugega. Za starše pa

sporočilo, da darila sprejema hišnik Kulturnega doma od 9. ure dalje.

Hip hura, skupaj smo se zbrali, tralala, da bi se igrali, ne doma, tukaj kar na travi, hip hura, veselje naj živi... tako se pravzaprav začne pripoved, ki so jo člani gledališke skupine KD Briški grič iz Števerjana tokrat poimenovali zelo preprosto in jedrnat: Bodi priden! Če so se že lani lotili problema "Ne bom", in se borili s trmo malega fantiča, jih tudi letos najbolj zanima vzgojna problematika v družini. Sestavljenka Bodi priden je v našem vsakdanjem življenju najpogostejše izrečena želja, ukaz, priporočilo ali kakorkoli pač želite. S tem se člani gledališke skupine popolnoma ne strinjajo in bodo zato na svoj način proti temu tudi protestirali, kajti Bodi priden, trdijo, pomeni nekaj... no, če želite to izvedeti, kar pridi-te na predstavo.

O sami pripovedi naj povemo še to, da jo je spisal Sten Vilar, da je glasbeni delež prispeval Viljem Gegolet in da se v njej veselo igrajo: Kristina Jussa, Valentina Devetak, Tanja Humar, Raffaella Varone, Janja Korsič, Irina Lovisoni, Petra Miklus, Mitja Miklus in Kristjan Hlede. Za animacijo je poskrbel Sten Vilar, pri tem pa mu je pomagala Maja Humar.

Predstave, ki jih v okviru letošnjega miklavževanja prireja Zveza slovenskih kulturnih društev, bodo v torek, 5. decembra, ob 18. uri v KD Jerzero v Doberdobi, v sredo, 6. decembra, ob 19. uri v KD Briški grič v Števerjanu in v četrtek, 7. decembra, ob 19. uri v KD Danica na Vrhu. V okviru prednovoletnega praznovanja pa se bo skupina predstavila še v KD O. Župančič v Štandrežu, in sicer v ponedeljek, 18. decembra, ob 18. uri.

Skupščina članov mestne sekcije VZPI-ANPI Bivši borci odločno obsodili misovske provokacije na meji

Bivši borci in aktivisti, člani VZPI-ANPI goriške mestne sekcije, so se v začetku tedna zbrali na skupščini članov te organizacije. Zasedanje je potekalo v dvorani kulturnega društva Andrej Paglavac v Podgori. Uvodoma je tajnik Silvano Culetto poročal o opravljenem delu, o finančnem stanju in poteku akcije za včlanjevanje v VZPI.

Politično poročilo je imel predsednik goriške sekcije VZPI-ANPI Silvino Poletto, ki se je dotaknil nekaterih aktualnih vprašanj. Predvsem fašistične provokacije na meji, ki so jo izvedli misovski veljaki z vsedravnim tajnikom Finijem na čelu. VZPI ocenjuje manifestacijo kot izredno težko provokacijo in obžaluje, da niso organi javne varnosti že od vsega začetka preprečili razgrajanja celo s čeladami opremljenih misovcev. Manifestacija je bila namreč prepovedana, zato bi bili morali pristojni organi preprečiti, da bi se njeni udeleženci sploh približali meji. Poleg tega je po mnenju VZPI prišlo do žalitve republiške zastave. Poletto je še pozval k budnosti bivše borce in demokratično javnost ob napovedi zborovanja neofašistov v Gorici ali Trstu, saj bi šlo za ponovno nevarno provokacijo.

Drugo pomembno vprašanje, ki ga je v svojem govoru obravnaval predsednik VZPI, je vladni zakonski osnutek za zaščito Slovencev v Italiji. Ne da bi se spuščal v razpravo o vsebini osnutka, je v imenu VZPI ponovno poudaril nekaj osnovnih izhodišč, prvo med vsemi potrebo po večji odprtosti do teh vprašanj in zadovoljivi rešitvi problema zaščite Slovencev. Žal pa so signali vse prej kot spodbudni: Poletto

je izrekel začudenje in presenečenje zaradi paradoksalne izključitve Podgore iz zaščitene območij. Goriška VZPI je odločno proti tej izključitvi in pri tem opozarja na zgodovinsko prisotnost Slovencev v tem kraju.

Poletto je nadalje omenil polemike glede zgodovinske rekonstrukcije dogajanja okrog fojbi, ki jo je poletil izzvalo polaganje cvetja predstavnikov KPI tudi k bazoviški fojbi. VZPI se sklicuje na svoja že večkrat izrečena stališča in sicer, da je solidarna do vseh žrtev vojne, da pa ni dopustno prezirati edinstveni pomen odporniškega gibanja.

V svojem poročilu se je še dotaknil sodelovanja z jugoslovanskimi borci. Goriška VZPI je vzpostavila odlične stike s pobratenim borčevskim združenjem z Reke, prav tako pa uspešno sodeluje z novogoriškimi borci. Te stike gre še poglobiti in razširiti.

V nadaljevanju skupščine so spregovorili še drugi člani VZPI ter predstavnika združenja deportirancev Milovan Bressan (ki je informiral o prizadevanjih za postavitev spomenika pred goriško železniško postajo) in združenja Volontari della Libertà Giordano Braidotti.

Zaključke bogate razprave je povzel sen. Bacicchi, ki je spregovoril o delovanju zveze tudi na vsedravnih ravni ter o vlogi, ki naj jo ima združenje partizanov v današnji italijanski družbi. Predlagal je tudi, naj bi v okviru deželne VZPI ustanovili komisijo (kakršna že deluje na vsedravnih ravni) za spodbujanje k hitri odobritvi zadovoljivega zaščitnega zakona za Slovence v Italiji.

8. NAGRADNA RAZSTAVA KIPEČIH in PENEČIH SE VIN

Furlanije-Juljske krajine

3. DEŽELNA RAZSTAVA ŽGANJ in SADNIH DISTILATOV

OD 2. DO 10. DECEMBRA 89
GRADIŠČE

Začasni sedež
DEŽELNE ENOTEKE
"LA SERENISSIMA"
Palača Monte di Pietà - Ul. Dante

URNIK:
DELAVNIKI IN PRAZNIK
10.00 - 13.00 in 15.00 - 23.00

PRIZNANO POGREBNO PODJETJE

F. Preschern

Sedež: GRADIŠČE OB SOČI - Ul. Aquileia 13 - tel. 99155
AGENCIJE
GORICA - Ul. Vittorio Veneto 137 - tel. 532424
KRMIN - Drev. Venezia Giulia 57 - tel. 60303
RONKE - Ul. San Lorenzo 15 - tel. 778380
DEŽURNA SLUŽBA (24 ur na 24) - tel. 93515

S
M
R
E
K
K

26. 12. ŠTEFANOVANJE

(Euforia)

31. 12. "POVRATEK V ...90"

v Kulturnem domu

Naročnike, bralce in oglaševalce obveščamo, da smo te dni namestili Telefax tudi v goriškem uredništvu.

Naša številka Telefaksa je

532958.

Naši telefonski številki pa sta 533382 in 535723.

primorski
dnevnik

PREDNAROČNINA

ZA
LETO
1990

Vsi prednaročniki prejmejo v dar knjigo
IZ MORJA V PONEV Marjuče Offizie

Celoletna 192.000 lir
Mesečna 20.000 lir

□ Celoletna prednaročnina za Primorski dnevnik 192.000 + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1990. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 240.000 + 500 lir kolka.

□ Naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno male oglase in čestitke.

□ Naročnino lahko poravnate:
— na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
— pri raznašalcih časopisa
— preko pošte na t/rm ZTT št. 13512348
— in pri vseh slovenskih denarnih zavodih.

Vse tiste, ki poravnajo naročnino preko pošte ali denarnih zavodov prosimo, da ob plačilu navedejo točen primek in ime ter naslov naročnika.

ČASOPIS DECEMBRA BREZPLAČNO NA DOM
VSEM TISTIM, KI SE PRVIČ NAROČIJO NA

primorski
dnevnik

ZA
LETO
1990

Izkoristite ugodno priložnost in zavrite telefonsko številko 7796610 v Trstu in 535723 v Gorici med 8. in 12. uro, naslednji dan boste že prejeli PRIMORSKI DNEVNIK

Še danes in jutri v Gorici Kmetijski sejem AGRICOLA 89

Še danes in jutri si lahko na goriškem razstavišču ob Ločniškem mostu ogledamo zadnjo letošnjo sejensko prireditev, Agricola 89, sejem kmetijskih strojev in opreme.

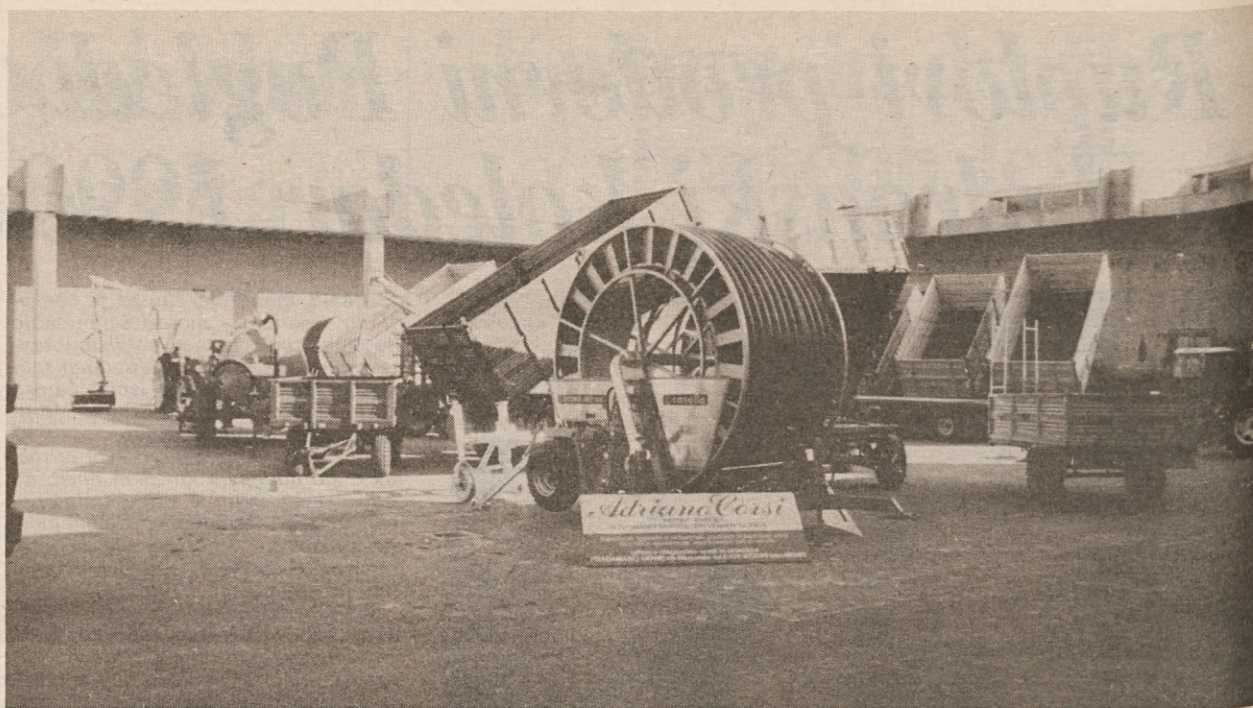
Sejem kmetijske opreme in mehanizacije je daleč najvažnejša sejenska prireditev na Goriškem. Njena tradicija sega stoletja nazaj. Kmetovalci s podeželja, kakor je tudi na otvoritvi poudaril predsednik goriške Trgovinske zbornice Bevilacqua, so na začetku decembra, ob sejmu sv. Andreja, ko je bilo delo na poljih zaključeno, prihajali v mesto prodajat svoje pridelke. Bila pa je to tudi najboljša priložnost za nakup kmetijskega orodja in drugih potrebščin. Čeprav so se razmere od takrat veliko spremenile, je začetek decembra še vedno priložnost za nove nakupe in ogled najnovejših strojev za delo na poljih in v vinogradih.

Tako se je razvil tudi sejem Agricola, ki že vrsto let privablja kmetovalce iz naše dežele in Slovenije. Na letošnji izvedbi sejma je prisotnih skoraj štirideset razstavljalcev, ki ponujajo dokaj bogato paleto kmetijskih strojev za velika in specializirana posestva, kakor tudi zelo bogat izbor drobne mehanizacije, opremo za

vinogradništvo in kletarstvo, marsikaj zanimivega za vrtičkarstvo, vrtnarstvo in čebelarstvo. Poleg proizvajalcev in zastopnikov so letos na sejmu Agricola znova prisotne razne deželne institucije, od ustanov ERSa in ESA do deželnega centra za vinogradništvo, pokrajinskega konzorcija čebelarjev in deželnega kmetijskega konzorcija.

Sejem Agricola je v letih zaslovel tudi zaradi številnih mednarodnih strokovnih posvetov, ki jih v sklopu programa sejma prirejajo razne ustanove. Včeraj je pokrajinsko združenje Coldiretti priredilo posvet na temo "Mladi v kmetijstvu", danes zjutraj pa je na vrsti vsakoletno srečanje čebelarjev goriške pokrajine.

Osmi mednarodni posvet čebelar-
skih strokovnjakov se bo odvijal od 8.45 dalje na temo "Paša čebel: organizacija in zakonodaja". Na to temo bodo predavali strokovnjaki z dežel Alpe-Jadran, kjer sta med drugim paša in selitev čebel zelo razviti. Posebno pozornost bodo posvetili deželni zakonodaji (deželni zakon 18/88), ki od lani ureja čebelarstvo v naši deželi, o kateri bo govoril direktor deželne komisije za kmetijstvo dr. Pascolini.

GORIŠKI SEJMI

KMEČKE IN OBRTNISKE
HRANILNICE
Furlanije-Juljske krajine

AGRICOLA 89

GORICA 1. - 4. DECEMBER - SEJMIŠČE

- KMETIJSKI STROJI
- KMETIJSKO ORODJE
- DREVESNIČARSTVO

- STROJI ZA ENOLOGIJO
- ČEBELARSTVO
- AGROŽIVILSTVO

TAJNISTVO IN INFORMACIJE: TEL. 0481/22177 - 22233 - 520430

Adriano Corsi s.r.l. Import-Export

Sedež: ŠTEVERJAN (GORICA)

Uradi in skladišče: PRADAMANO (Videm)

Državna cesta — SS 56 — km 7

telefon (0432) 670589 - 670396 — teleks 450162

NUDI:

— ZA GRADBENIŠTVO:

valjarje BITELLI in hidravlična kladiva MONTABERT

— ZA KMETIJSTVO:

traktorje, goseničarje, motokultivatorje, kosilnice itd.

Zastopnik traktorjev SAME

SERVIS IN NADOMESTNI DELI

Pričakujemo vas na sejmu AGRICOLA 89

CORB012

KMEČKO-DELAVSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V SOVODNJAH

VAM NUDI VSE BANČNE USLUGE IN JE NA VAŠO RAZPOLAGO
ZA VSAKODNEVNO MEDSEBOJNO SODELOVANJE

VSE VRSTE NAVADNIH POSOJIL IN POSEBNIH KREDITOV PO ZNIŽANI OBRETNOSTI MERI
ZA KMETOVALCE, OBRTNIKE, TRGOVCE IN DRUŽINE LAHKO ZAPROSIJO PREBIVALCI IN TISTI,
KI POSLUJEJO V OBČINI SOVODNJE, V OBČINI ZAGRAJ IN V ŠTANDREŽU.

PROBLEMI SE POENOSTAVIJO, ČE SE O NJIH
POMENITE V KMEČKO-DELAVSKI HRANILNICI
IN POSOJILNICI V SOVODNJAH.

Telefon: 0481/882155

Massey-Ferguson

Landini

POSEBNE SEJEMSKÉ PONUDBE

AGROMARKET

Ul. Favetti 5 - GORIČA Telefon: (0481) 531741

KADAR KORISTITE...
 ...IZKORISTITE DOBRO

cenjeni kmečki operaterji

Pomagamo vam lahko pri uspešnem upravljanju vašega podjetja ter vam nudimo vsakovrstna kmečka posojila po znižani obrestni meri.

Naši uradi so vam na razpolago za kakršnokoli informacijo.

Banca Agricola
Kmečka banka Gorica

Pod vodstvom zborovodje Janeza Boleta Slovenski madrigalisti na koncertu GM v Trstu

Slovenski madrigalisti med koncertom v Kulturnem domu v Trstu

Abonmajski koncert Glasbene matice iz Trsta (v sodelovanju z deželnim sedežem RAI v Trstu), je privabil v Kulturni dom številne ljubitelje zborovskega petja. Med njimi so bili tudi zborovodje in pevci tržaških pevskih zborov. Prišli smo, da bi doživeli lepo to renesančne glasbe in slovenske ljudske pesmi v vrhunski izvedbi zborov. V Kulturnem domu v Trstu je nastopil zbor Slovenskih madrigalistov, ki ga vodi prof. Janez Bole — izkušen zborovodja, ki je na Slovenskem prebuditel zanimanja za renesančno glasbo (letos praznuje prof. Bole 70-letnico). Zbor Slovenskih madrigalistov je sestavljen iz dvanajst ženskih in enajst moških glasov (v taki sestavi so se predstavili v Trstu). Vsak član zborov, ampak tudi tehnika njihovega petja, ki je precej usmerjena na mehkonobni nastavek. Zato je bilo tudi včasih, posebno pri enoglasju in kromatiki, nečista intonacija.

V prvem delu smo poslušali skladbe iz "zlate" dobe vokalne glasbe, poslušali smo motete in madrigale našega renesančnega skladatelja Jakoba Galusa. (Naslednja leta slovenskega petja bodo posvečena njegovi ustvarjalnosti,

ker se bomo leta 1991 spomnili 400. obletnice njegove smrti).

Vsak dirigent si na osnovi zgodovinskih podatkov ustvari svojo podobo o interpretaciji renesančne glasbe, zato slišimo izvedbe, ki se med seboj razlikujejo, vendar skupno za vse je motorika glasbenega toka (renesančni pevci niso imeli partitur, da bi spremembe tempo svojega petja lahko prilagajali ostalim glasovom, imeli so le note svojega glasu, zato je moral tempo potekati enakomerno). Na koncertu pa smo slišali preveliko uporabo romantičnih agogičnih elementov, ki so raztrgali glasbeni tok kot celoto. Za renesančno ustvarjalnost je bilo značilno še Platonovo načelo: naj bo besedilo podrejeno glasbi, pa čeprav so skladatelji iz tega obdobja radi tonsko slikali. Vendar to ne pomeni, da nekatere besede dinamično izstopajo iz fraze (...Izrael...), ker razbijejo dinamično celoto fraze. Take interpretacije bi si lahko privoščili za glasbo 17., 18. in 19. stoletja za obdobje, ki je postavljalo glasbo kot služabnico besedi.

V drugem delu so bile na programu slovenske ljudske pesmi od rezijanskih do prekmurskih — pesmi, ki jih poslušalci radi poslušamo. Vendar jih slišimo prevečkrat v izvedbi naših zborov (večkrat v boljši). Želeli smo si ljudskih pesmi, ki jih ne poznamo, da bi lahko z njimi obogatili naše programe. Slišali pa smo nekatere pesmi v enoglasni izvedbi, čeprav jih nekateri naši zbori peajo že večglasno v različnih priredbah (Voznica - A. Srebotnjak, Riba Faronika - M. Gabrijelčič). Res je, da ljudska pesem v enoglasju lahko zazveni bolj izvirno, vendar se moramo tega načela držati dosledno pri vseh ljudskih pesmih, ali pa pri nobeni.

Zaradi prevelikega pričakovanja je bil marsikateri poslušalec nekoliko razočaran nad koncertom. Če ne več vsaj dva tržaška pevstva zborov bi pokazala višjo umetniško raven zborovskega petja, kot smo jo slišali na tem koncertu.

MIRKO SLOSAR

kulturni pismi uredništvu

Lepo je v naši domovini
biti ... (brez Čuka!)

Spoštovano uredništvo!

Kaj vse mora človek zvedeti iz Vašega glasila! Žalostno in graje vredno je že dejstvo, da peremo umazano perilo javno v naših obcih, sedaj pa bomo naše politične razprtije dajali še na oder!

Kar se mene in moje družine tiče pa tole: ker so se že v preteklosti razni čuki spotikali obme, sem se odločil, da jim ostrizem peruti, kot to zahtevata ponos in funkcija, ki mi je zaupana v Tutamu.

Samo tako bomo lahko res dejali, da LEPO JE V NAŠI DOMOVINI BITI...

S spoštovanjem

dr. Marko Šušnik
predsednik Ustanove
Soceljnove Investicij

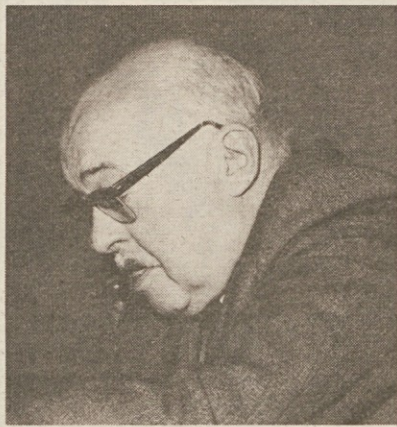
Pomemben kulturni dogodek za Slovence v zamejstvu Ubald Vrabec: Tolminski puntarji

Vsaka novost v našem kulturnem življenju ima svoj pomen, še posebej v našem slovenskem zamejskem prostoru. Že nov roman ali povest, nova pesniška zbirka, umetniška razstava, nova skladba - vse to radi beležimo kot dragocen prispevek k naši kulturni rasti. Ko pa gre za novo slovensko opero zamejskega skladatelja, to velja še v vse večji meri. Opera je že sama po sebi tista najvišja glasbeno-gledališka zvrst, ki po svoji strukturi, po svojem obsegu in zahtevnosti izvedbe nujno pomeni maksimum v umetniškem, pa tudi organizacijskem naporu izvajalcev. To še posebej, ko ne gre za poklicno operno hišo, ki je pa v zamejstvu nimamo. Zato je tudi vsaka izvedba slovenske zamejske opere problem zase.

Prav to in še kaj drugega imamo lahko v mislih ob krstni predstavi opere **Tolminski puntarji** tržaškega skladatelja **Ubalda Vrabca**, ki je bila v Gorici pretekli teden. Šlo je pa sedaj zaenkrat za koncertno izvedbo opere, saj odrska uprizoritev terja vse druge zahteve. Do prve izvedbe je prišlo v gledališču Verdi, organizacijske naloge pa je tu prevzel Svet slovenskih organizacij v naši deželi. Prve izvedbe v Gorici se je udeležilo res zelo številno občinstvo, ki je do kraja napolnilo Verdijevo veliko dvorano. Svoj pozdrav je prinesel predsednik SSO Marija Ferletič o pomenu te operne izvedbe.

Skladatelj Ubald Vrabec je svoje prvo operno delo oblikoval v treh dejanjih in več slikah za soliste, moški zbor in orkester. Puntarska tematika je sicer tržaškega komponista že prevzela mnogo prej. Veliko ima namreč del na tematično tolminskega punta, zlasti na besedila pesnikov A. Gradnika in L. Šorli. Znana je tudi njegova kantata Punt, ki so jo pred leti izvajali v Trstu. Sedanje, operno delo pa je napisal na libreto prof. Janeza Dolenca, ki se je pri tem v glavnem opiral na Pregljeva dela o Tolmincih.

Opero Tolminski puntarji zamejskega skladatelja Ubalda Vrabca bodo izvedli v koncertni izvedbi jutri ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu.

Ubald Vrabec

Vsebinsko opera obravnava tolminski punt v letih 1713-1714. Takrat se je puntarska vojska odpravila v Gorico zahtevati svoje pravice in staro pravdo. Puntarje so vodili Ivan Gradnik, Lovrenc Kragulj, Simon Golja in Martin Munič, poleg še drugih znanih mož. Te so potem obsodili na smrt in obglavili na goriškem Travniku, kjer še danes stoji steber sv. Ignacija, pod katerim so izvedli smrtno obsodbo. V operi nastopa na drugi strani vrsta goriških plemičev, kot grofa Coronini (tolminski glavar) in Strassoldo (deželni podglavar) ter zloglasni Bandl, ki je s svojimi okrutnimi terjatvami nedvomno povzročil tolminski upor.

Vrabčeva operno delo je pravo epsko delo, široko zasnovano in razvito v moderno zasnovanem glasbenem izrazu. Sam piše o njenem nastanku takole: »Tako sem počasi prišel do letnice 1981, ko sem začel pisati prvo in zadnjo opero. Ravnatelj Glasbene matice Sveto Grgič me je napotil do prof. Janeza Dolenca v Tolminu, ki je bil voljan, da mi napiše libreto. Po Pregljavih Tolmincih je napisal libreto o Tolminskem punku. V treh dejanjih, od katerih ima vsako po tri slike. Tri slike vsakega dejanja pa naj bi, po želji libretista, povezovala glasba, ki naj bi ustvarila psihološki prehod iz ene slike v drugo. S tem sem se strinjal, ker mi je to dalo priliko, da se "razživim" v medigrah. Ker mi obem ni bil všeč boj posameznega pevca s polnim orkestrom (kakor ga

zahteva Wagner), sem orkestralno spremljavo za pevce soliste obdržal v okviru komorne zvočnosti in sem le izjemoma ojačil spremljavo. V čisto instrumentalnih delih sem uporabil nekaj narodnih motivov; za vse nastope očaka Simona Golje sem, nekako na wagnerjanski način, uporabil svečan, originalen motiv. Skozi celo opero pa se oglašajo začetni motivi iz "Le vkup uboga gmajna". Ta motiv sem variral tudi na samo tri tone, da ga, zdi se mi dovolj razpoznavno, izvajajo pevke same...«. Opero pa je skladatelj pisal skupno tri ali štiri leta.

Opero je predstavil kot dirigent, zborovodja in režiser dr. Mirko Cuderman. Izvajali pa so jo moški zbor Consortium musicum iz Ljubljane, simfonični orkester prav tako iz naše prestolnice, ter operni solisti Olga Gracelj, Neven Belamarič, Jože Kores, Jurij Reja, Ivan Sanci, Borut Gorinšek, Marjan Trček, Marjan Puškarič, Mojca Vedernjak in Venceslav Zadravec.

Kako je bilo z goriško prvo, pravzaprav krstno izvedbo? Predvsem naj zopet poudarimo, da je šlo pri goriški izvedbi v Verdijevo gledališču za koncertno izvedbo dela. To pa ni isto kot odrska uprizoritev dela z vsem, kar to občinstvu nudi. Scena, luči, dramatično epsko dejanje - vse to bi dalo delu samemu drugačno, bolj dinamično in živo podobo. To še posebej prvi del, ki je morda izzvenel nekoliko statično in malo prožno. V drugem delu (pri tej izvedbi je bilo dramsko dejanje vse skraćeno le v dva večja dela) je vsekakor prišlo do večje razgibanosti in tudi muzikalno je verjetno vse skupaj bolj zaživelo. Na vsak način je Vrabčeva opera včasih - vsaj v tej izvedbi - spominjala na oratorij. Res je tudi, da gre za muzikalno moderno operno delo, čeprav brez avantgardnih primesi. Če iščemo kake podobnosti v svetovni sodobni operni literaturi, bi morda lahko spomnili na Stravinskiga in nekatere njegove opere. Vsekakor je Vrabec v njej zelo domiselno in mojstrsko uporabil določene prijeme, posebej kar velja za bogato in barvito instrumentacijo in sploh zanimivo vlogo orkestra v celotnem delu. Le majhno vlogo pa ima tu moški zbor (ki bi v koncertni izvedbi sicer še bolj podčrtal celotno dejanje) in tudi pri goriški izvedbi ni posebej zaživel. Dobri so bili zlasti glavni vokalni solisti, ki so seveda imeli v celi operi levji delež. Posebej naj še poudarimo vodilno vlogo dirigenta Mirka Cudermana, ki je umerjeno, a precizno in suvereno vse nastopajoče povedel v koncertno enoto.

»Vsaka melodija je bitje zase, ima svoj telesni obraz, svoj živ pogled, svojo besedo in kretljivo. Vsaka odpre vrata na stezaj mislim in spominom brez števila; in vsaka pesem je doživljaj, ki ostane v duši neizbrisljiv.« Te pomenljive besede Ivana Cankarja o glasbi lahko idealno zaključijo naš zapis o Vrabčevi operi, ki prav gotovo v svoji celoti simbolizira tudi dušo slovenskega primorskega človeka skozi njegovo težko, a svetlo zgodovino.

ANDREJ BRATUŽ

Predstavilo bo pravljico Pojdi ne vem kam

Miklavževo darilo SSG za otroke

V repertoarju Slovenskega stalnega gledališča za sezono 89/90 je tudi mladinska igra **T. Egnerja Razbojnik iz Kardemomme**, zamišljena kot predstava na velikem odru. To vsekakor hvalevredno dejstvo pa je zaradi zasedenosti odra in številčne skromnosti ansambla prisililo gledališko vodstvo, da planira uprizoritev na pomlad. Ker pa se zaveda, da so ti decembrski dnevi otrokom še posebno dragi, je sklenilo, da prispeva k njihovi prazničnosti z dodatnim, uprizoritveno sicer neprimerno skromnejšim, ne pa manj prisrčnim projektom: za šole je pripravilo rusko pravljico **Pojdi ne vem kam**. Za priredbo in režijo je poskrbel **Marko Sostič**, lutke je izdelala Giuliana Gerdol, v številnih vlogah, kot pripovedovalki in animatorki lutk pa nastopata Lučka Počkaj in Alda Sostič.

Te dni si je mogoče ogledati pravljico v Kulturnem domu v Trstu, kjer bo premierska izvedba v sredo, 6. t. m., ob 10. uri v foyerju balkona. Po tem jo bodo prikazovali po šolah v tržaški okolici, na Goriškem in seveda v Špetru Slovenov.

Krznarstvo

Pellicerie Alberti

Naša
dolgoletna
tradicija
vedno
na razpolago
klijentom

TRST — Ul. delle Torri 2
Tel. (040) 64703

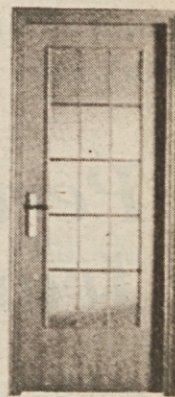
PODJETJE

Centro della porta

Ul. della Tesa 48 — TRST — Tel. (040) 393972

ZASTEKLITVE IZ LESA
ALUMINIJA - PVC
BLINDIRANA VRATA
POLŽASTE STOPNICE

+ dostava in montaža + na sedežu
velika razstava modelov

Inž. Ernesto Debušnik
predsednik KRSTE

Skladje barv in vzorcev za športne in elegantne moške modele jesensko-zimske sezone 89-90

Mačje maroge kot igriva vez na preteklost

Zadnje čase vse globje prodira v splošno zavest spoznanje o nujni korektnosti odnosa do naravnega okolja. Kot se večkrat zgodi, se je tudi tokrat moda na njej svojstven način polastila te želje, ki jo prebivalci raznih držav vse bolj odločno izražajo tudi preko političnih gibanj.

Ob letos zelo množičnem pojavu tako imenovanih ekoloških kožuhov, ki naj bi odražal večje spoštovanje do živalskega sveta, pa se kot modna muha zadnje čase kaže z oblačili in raznimi dodatki izraženo »vračanje k pristni, divji naravi«. Takšno sklicevanje na začetno razvojno fazo današnjega človeka je zelo lahko opazno. Izdajajo oziroma legitimirajo ga maroge, lise ali valovite črte, ki se v naravi pojavljajo na kožuhih raznih divjih mačk. Prav uporaba krzen teh živali, ki so že zelo ogrožena, je že pred leti sprožila hude polemike.

Staro pravilo uspešnosti pravi, da je bistvenega pomena sprevreči negativen element v pozitivnega. In ta podvig, kot že toliko drugih, je oblikovalcem tudi tokrat uspel. Vpadljive maroge se namreč letos pojavljajo povsod: na raznih puloverjih, na katerih jih še poudarjajo z bleščicami; na oblekah in krilih; na šalih različnih velikosti, na torbah in torbicah, na kovčkah, na klobukih, za katere sicer včasih uporabljajo pravo krzno; na čevljih in seveda na kožuhih, ki so prvenstveno »ekološki«.

»Marogasta« pa niso samo oblačila in razni nujni dodatki, temveč so se v duhu približali »savani« tudi opremljevalci stanovanj, ki so si omislili naslonjače in divane v »divji« preobleki. Vpadljivo in poudarjeno »marogasta« pa je še vrsta predmetov od očal do vaz in podobnega.

Čar človekove divje preteklosti ni prvič posegel na področje mode. V letih '50, ko so ljudje že pozabili na vojno viхро in na huda povojna leta, se je razpaslo nekakšno povečevanje »mačje« narave in izgleda njenih najbolj divjih predstavnic. Takratne velike zvezde in najočarljivejše predstavnice hollywoodskega sveta so se vsaj enkrat preoblekle v takšne ali drugačne mačke.

Današnja interpretacija divjega in neonesnaženega sveta, v katerem kraljujejo samosvoje mačke, je seveda precej različna kot pred skoraj 40. leti. Po eni strani le odraža spoštljivejši odnos do naravnega okolja, ki ga je človek predvsem v zadnjih desetletjih močno načel, po drugi pa izdaja, še zlasti v tem predprazničnem obdobju, zadostno dozo avtoritativne želje po sprostivni. (bip)

Čeprav so praviloma jesensko-zimske barve bolj zamolkle od poletnih, pa letošnja moška moda glede na prejšnje sezone predvideva veliko pestrejšo in živahnejšo izbiro barv. Tako so odločneje kot v preteklosti modni stilisti uporabljali razne odtenke rumene barve, kot jih je večina posegla po raznih rdečih, predvsem temnejših odtenkih.

Tako so kolekcije za tokratno zimsko-jesensko sezono nekoliko bolj pisane, kar velja tudi za elegantnejše modele. Zato pa so kroji enotnejši, vsekakor pa precej udobno-ohlapni. Videl, ki ga preko svojih modelov skušajo ustvariti italijanski modni kreatorji, kaže uglajenega moškega, ki da veliko na usklajen izgled, ne da bi zanemaril osebno ugodje. Moški, ki se oblači po zapovedih velikih mojstrov, je samozavesten, pravijo kreatorji, a nič več agresiven.

Kot sociologi tudi modni kreatorji, ki so na takšne družbene pojave zredno občutljivi, zagotavljajo, da je pojav »ruppijev« že zdavnaj za nami. Temu je seveda treba prilagoditi zunanji

izgled moškega, ki naj bi ponazarjal nov način nastopanja moških v družbi.

Sicer pa pravijo strokovnjaki, da je precej v zatonu tudi nekdanja železna navada, da so za svoje moške skoraj vso garderobo kupovale žene. Istočasno pa ne drži več, da so moški manj občutljivi od žensk na razne spremembe v modnih tendencah. V zadnjih letih se je prav področje moške mode v primerjavi z žensko močnejše razvilo, prav zaradi nakopičenega »zaostanka«.

Glede ene zahteve pa moški, ki se sicer veliko bolj kot v preteklosti podreajo modnim zapovedim, ne nameravajo popustiti: predlogi za njih morajo vsekakor upoštevati udobnost. Pri tem so lahko izjeme predlogi modne avantgarde, medtem ko moda za mlade to značilnost še izraziteje poudarja.

Elegantno-klasičen moški bi moral v letošnji jeseni in zimi nositi obleke, pri katerih je lahko suknjič iz različnega blaga kot hlače, le barve se morajo skladati. V tem oziru je izbira,

kot že rečeno, večja kot v preteklosti. Še najbolj so priljubljeni barvni odenki, s katerimi se v tem letnem času ponaša narava. Opozoriti velja še na dejstvo, da je med kompleti, ki so jih pripravili številni stilisti, suknjič večkrat iz karirastega ali črtastega blaga, medtem ko so hlače enobarvne. Ne samo v športnejših kombinacijah je veliko hlač iz črtastega žameta, ki je vsekakor letos izredno priljubljen.

Vendar pa primat najpriljubljenejšega in skoraj neobvezno potrebnega kosa oblačila letos pripada telovniku. Kreatorji so ga predlagali v nešteti verzijah, od športne v usnju, do elegantne v bogatem brokata. Sicer pa se je telovnik, ki je sodil že nekako v polpreteklo zgodovino oblačenja, v letošnji jeseni izredno prikupil tako moškim kot ženskam.

Velik poudarek so stilisti letos dali plaščem, ki so kakor za ženske, precej širokega kroja in praviloma dolgi. Kot alternativo ponujajo športnejše bluzone iz usnja ali pa priljubljene vetrne jopiče, navadno toplo podložene. Na slikah zgoraj: levo, elegantnejši model obleke, levo pa predlog za prosti čas. (bip)

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA

optika

Vikj.

kontaktne leče

Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti)
TRST Telefon 772996

MOŠKO
IN ŽENSKO
PERILO

Tre Sorelle

Modne
neprozorne
nogavice

TRŽIČ

Ul. F.lli Rosselli 16 - Tel. (0481) 411463

BACCARA

Dolores Ghirardi

darila
bomboniere
bižuterija

v mesecu decembru
bo trgovina odprta
tudi ob nedeljah in ponedeljkih

Trst - Ul. Barbariga 11/c - 040/422121

Oglase zbral
in pripravil

publiet

oglasni
oddelek

telefon: (040) 7796688

KRG

OPČINE - Narodna ul. 71 - Tel. 214269

na razpolago vse zimske novosti
primerne za MIKLAVŽEVO DARILO

MANUFAKTURNA
TRGOVINA

**Pertot
Ivana**

NABREŽINA 106/4
Tel. (040) 200055

ZLATARNA - DRAGULJARNA - URARNA

Laurenti

lastnik Stigliani

PRSTANI Z DRAGULJI
DIAMANTI Z GARANTNIM LISTOM

TRST - LARGO SANTORIO 4 - TEL. 772770

tommasini
port
boutique

od leta 1931
na razpolago
v
športu

TRST

Ul. Mazzini 37/39

V tem kraju v Normandiji bo proglašeno Evropsko leto turizma

Srednjeveški samostan Mont Saint Michel

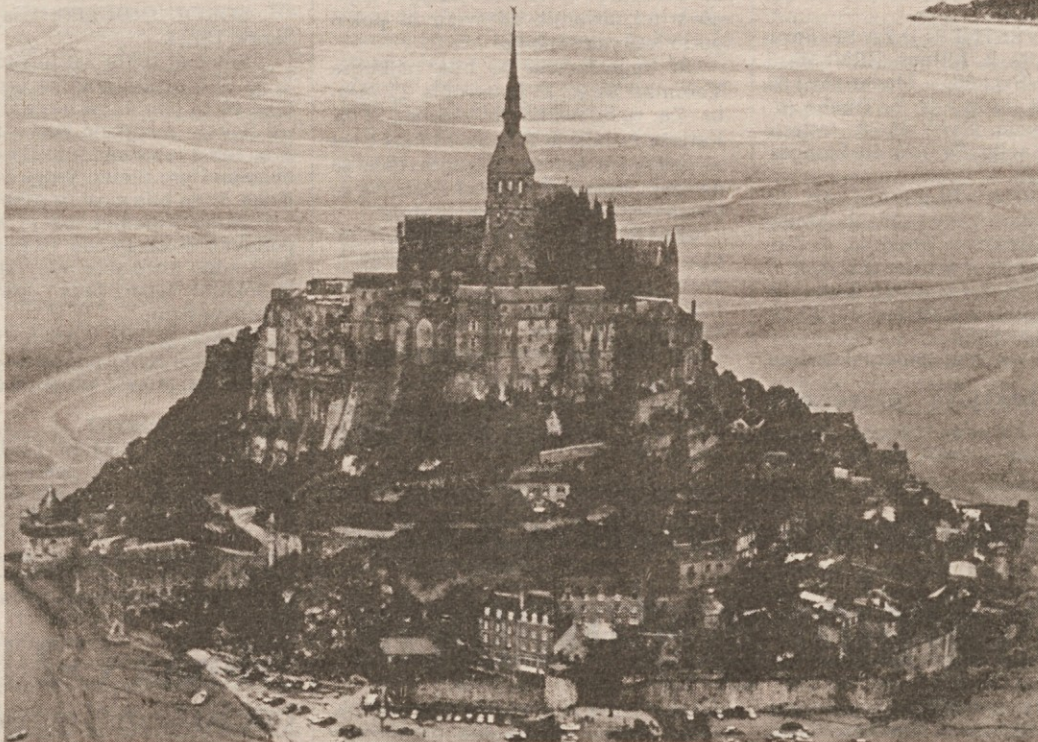
Konec tedna bodo ministri za turizem Evropske skupnosti in še nekaterih drugih evropskih držav v Mont Saint Michelu na Francoskem svečano proglasili leto 1990 za evropsko leto turizma. Začetna svečanost bo sicer nekaj dni prej v Strasbourg, kjer domuje evropski parlament, zaključna pa v Mont Saint Michelu.

Najbrž ni naključje, da so ministri izbrali prav ta kraj, saj je Mont Saint Michel ena najbolj pomembnih turističnih točk v Evropi, eden najbolj pomembnih spomenikov evropske civilizacije, ki se je ohranil iz časov srednjega veka.

Mont Saint Michel je samostan zgrajen na visoki pečini sredi morja, nedaleč od kopnega, v zalivu med Cancalem in Granvilom na skrajnem zahodnem robu Normandije, kjer se ta staplja v Bretanjo.

Samostan zgrajen na skalnatem otočku je nekaj posebnega, saj je bil še do srede prejšnjega stoletja otok, s kopnega vsak dan zjutraj in ponoči zvečer, ob plimi, peš nedosegljiv. V tem zalivu imamo namreč veliko razliko med plimo in oseko. V odprtem morju ta dosega tudi 17 metrov. Zaradi tega je bil ozek košček zemlje med Mont Saint Michelom in kopnim vsako jutro in zvečer prekrit z morsko vodo, pa čeprav je razlika morske gladine tu bila le nekaj metrov. Leta 1879 so zgradili 1800 metrov dolg in več metrov visok nasip, na katerem je speljana cesta, po kateri lahko do otoka prideš s svojim vozilom. Na cesti in tudi pod njo so urejena parkirišča (za dostop z vozilom do otoka moraš plačati cestnino in parkirnino, sicer moraš do otoka po cesti peš nekaj kilometrov, od kraja kjer so gostišča, hoteli in parkirišča). Na več tablah na parkirišču je označeno kakšne bodo tistega in naslednjega dne razlike med plimo in oseko. Zaradi tega vsi tisti, ki tam parkirajo svoj avto, so že v naprej obveščeni, da ga tam lahko pustijo, ali pa ga morajo odpeljati, sicer bi se lahko zgodilo, da bo ta ostal pod slano vodo.

Mont Saint Michel je ena najbolj značilnih spomeniških in turističnih postojank v Franciji. Pečina je visoka kar 78 metrov. Vrh nje so zgrajeni samostan, cerkev in zvonik. Ta je viden že od daleč. Ko si še kakih 50 kilometrov oddaljen od tega kraja, in se voziš po cestah polotoka Cotentin, zagledaš v daljavi orjaško cerkveno stavbo z značilnim zvonikom. Že od daleč ugotoviš, da je to Mont Saint Michel, saj si sliko te stavbe že videl na številnih fotografijah objavljenih v raznih knjigah in časopisih. Zdi se ti, da si že v neposredni bližini, pa moraš z vozilom vozi-

ti še dobro uro, preden po številnih ovinkih prideš na prej omenjeno parkirišče.

Pečina je bila znana že v poganskih časih. Od takrat je bila znana kot Mont Tombe. Ustno izročilo pravi, da se je na tem otoku angel Mihael prikazal Hubertu, ki je bil v 7. stoletju škof v bližnjem Avranchesu. Angel je škofu dal navodilo, naj se na tem hribu zgradi svetišče. Iz ustnega izročila je tudi mogoče izvedeti, da je bil hrib takrat povezan s kopnim. Zaradi morskega potresa se je takratna podoba zahodne Normandije spremenila. Morje je pogoltnilo velik gozd Sissy. Mont Saint Michel je takrat postal otok.

V srednjem veku so tja na božjo pot hodili verniki iz Normandije in Bretanje. Kraju so takrat dali ime Mont Saint Michel au Peril de la Mer. Leta 966 je normanski vojvoda Rihard I dal zgraditi benediktinsko opatijo.

Do cerkvenih objektov vrh hriba pridemo s parkirišča peš skozi srednjeveška vrata. Kraj je

namreč obdan s širokim obzidjem. V zgodovinskih knjigah je namreč napisano, da so tam večkrat bile razne vojne, in da so se prebivalci Mont Saint Michela morali braniti pred napadalci. Od vrat do opatije se navzgor vije ozka mestna ulica, ob kateri so, v stavbah zgrajenih v raznih časovnih obdobjih, trgovine, gostišča, hoteli. Tu prodajajo vse polno spominkov. Hotelske sobe so opremljene s starim pohištvo. Kakšna je notranjost sobe in koliko je treba zanj plačati lahko ugotoviš kar na ulici, v izložbah hotelov, kjer si lahko ogledaš fotografije s pogledom v notranjost sobe. Tu je tudi veliko restavracij, vendar je najbrž najbolje, da greš na kosilo ali večerjo v bližnjo okolico. Bolje boš postrežen, saj se v Mont Saint Michelu vedno gnete veliko turistov. Zaradi gneče pa, po sili razmer, ni postrežba takšna kot bi morala biti. Izjema je seveda daleč naokoli znana restavracija, ki jo ista družina up-

ravlja še iz prejšnjega stoletja. Cene v njej pa so precej visoke, kar seveda odraža kvaliteto postrežbe. V okolici, tako ob cestah, ki peljejo iz Mont Saint Michela v notranjost, kot stran od glavnih poti, v starih stavbah sredi kmetijske pokrajine, pa je nekaj prijetnih gostiln, kjer si lahko privoščiš normanske in tudi druge francoske specialitete.

V tem predelu slikovitega mesteca so tudi trije zgodovinski muzeji s figurami v človeški velikosti. Tudi to privlačuje turiste.

Vrh hriba je cerkvena stavba, ki jo nazivajo La Merveille. Zgradili so jo v 13. stoletju. Sobane in dvorane so zgrajene v treh nadstropjih. Cerkevni stolp dosega višino 152 metrov nad morsk gladino. Dokončali so ga leta 1895.

Mont Saint Michel je bila pomembna vojaška postojanka v času stoletne francosko - angleške vojne. V času francoske revolucije je tu bil politični zapor. Navadni zapor je ostal do leta 1863. Leta 1874 so cerkvene objekte in vse mesto označili kot narodni spomenik. Danes ga upravlja francoska vlada, oziroma direkcija za spomenike in muzeje. Z denarjem namenjenim proslavam ob 200-letnici francoske revolucije so se že pred nekaj leti lotili obsežnih popravil spomeniških stavb. Dela so še v teku. Gre namreč za takšna dela, za katera nikdar ne veš, kdaj jih boš zaključil.

Mont Saint Michel turisti obiskujejo v vseh letnih časih, pa čeprav je obisk seveda večji v toplih mesecih. Pozimi je v teh krajih mraz, z morja piha močan veter. Turisti iz Anglije ali drugih severoevropskih krajev pa tja pridejo kljub vsemu, saj je za marsikoga tamkajšnje podnebje kar ugodno.

V prvem tednu maja imajo tam folklorne prireditve, v juliju so v opatiji koncerti, v juliju in konec septembra so tam cerkveni prazniki.

Do Mont Saint Michela z avtomobilom pride, po več urah vožnje iz Pariza, po avtocesti mimo Versaillesa do Caena. V neposredni okolici tega mesta je veliko malih krajev, v katerih je precej etnografskih muzejčkov in kjer je mogoče kupiti tudi odlični sadjevec, ki mu tu pravijo calvados, ter odlične normanske sire.

Iz središča Normandije nadaljujemo pot po podeželskih cestah, dokler ne zagledamo slikovite stavbe. Pa smo že skoro v bližini kraja, ki si ga velja zares ogledati. Evropski ministri, ki bodo čez nekaj dni tam proglasili evropsko turistično leto, pa se bodo najbrž tja pripeljali z letali, da bi prej opravili svojo politično dolžnost.

MARKO WALTRITSCH

Korošci so že sredi zimskošportne sezone Zimsko kopanje v Bad Kleinkirchheimu

Kdor gre na zimsko letovanje v Bad Kleinkirchheim na Koroško mora s seboj vzeti smučarsko opremo in tudi kopalke. V tem kraju, 40 kilometrov severno od Beljaka, na poti k Millstattskemu jezeru, so znane toplice. Vsi večji hoteli imajo pokrite bazene. Bazen pa so tudi na odprtem. Gostje se v termalni vodi okopljejo tudi v zimskem času, ko je vse naokrog polno snega. Eno izmed takih kopalšč, Römerbad, je v Avstriji zelo znano. Tudi kot zabavno kopalništvo, saj je bazen na prostem obdan s celo vrsto naprav.

V Bad Kleinkirchheimu se torej lahko tudi pozimi koplje v bazenu na prostem. V ta kraj pa prihaja predvsem veliko število smučarjev. Tu imajo 85 kilometrov smučarskih prog. Hotelov je tu kar precej. Vseh kategorij so. Tu imajo tudi kongresni center. Poskrbeli so tudi za ljubitelje starih navad. Z velikimi sanmi te popeljejo po snežnih pokrajini na izlet. Uredili so tudi ledena drsališča. Skratka, zabave je dovolj za vse.

Koroška je sicer tudi drugje znana po svojih zimskoturističnih krajih. Belo jezero (Weissensee), 900 metrov nad morjem, okrog katerega je poleti vse polno turistov v hotelčkih in tudi pod štotori, se pozimi spremeni v veliko drsališče. Prihodnje leto, od 16.

do 18. februarja, bo tudi mednarodno prvenstvo v golfu na ledu.

Na Koroškem se zanimajo tudi za vina iz naše dežele. To je čisto razumljivo, saj Korošci prihajajo v vedno večjem številu na obisk v Furlanijo. V Vidmu so ob vsakem koncu tedna trgovine polne koroških kupcev. Ob nedeljah pa so gostišča v Kanalski dolini polna Korošcev, ki tu dobijo hrano po nižji ceni kot na Koroškem.

Pred kratkim so vinogradniki iz naše dežele bili v nekem hotelu ob Vrbskem jezeru gostje avstrijskih sommelierjev. Nekateri vinogradniki iz Brd in z vzhodnofurlanskih gričev so tam predstavili svoja vina, ki se danes v Avstriji tudi prodajajo.

V Cortini kipi iz snega

V Cortini je v vseh letnih časih vse polno turistov. Veliko jih je še zlasti v zimskem času, saj je Cortina d'Ampezzo zaslovela predvsem kot zimskošportno središče. Že deset let tu prirajo tekmovanja v sneženih skulpturah. Tako tekmovanje bo v dneh od 17. do 20. januarja 1990. Na tem tek-

movanju bodo lahko sodelovali posamezniki in tudi dvo- ali tričlanske skupine. Na tekmovanje se je treba prijaviti do 12. decembra 1989. Prireditev že vrsto let privablja kparje in druge, ki se želijo pomeriti v tem tekmovanju. Privabi pa tudi veliko turistov, ki si seveda žele videti kaj vse se da narediti iz snega.

Stanovanja za tujce v Švici

Iz Zermatta do Amdem a Zinal je naslov 137 strani obsegajoče knjižice, v kateri je označenih 820 zasebnih stanovanj, ki jih oddajajo v najem v približno sto krajih Švice. Naslov knjižice je "Reka 1990". Za vsako stanovanje sta označeni prostornina in notranja oprema. V knjižici so označena poceni stanovanja kot tudi luksuzna. Na poletne in zimske počitnice v Švico pride vsako leto veliko tujcev. Hoteli so precej dragi. Na podeželju ljudje oddajajo sobe. Na voljo pa so tudi cela stanovanja. V omenjeni knjižici bodo najbrž le nekatera od teh, saj marsikateri lastnik kar sam poskrbi, da dobi najemnika.

Vino tu poznajo že iz rimskih časov V Ptuj in okolici veliko kleti in gostišč

Ptuj in njegova okolica sta znana po dobrih vinih, hrani in gostilnah. Ni znano od kdaj v teh krajih raste trta. Brez dvoma to sega že v davne čase, ko se je to mesto imenovalo Poetovio, in so tu živeli rimski vojaki, ki so potem nadaljevali pot v Panonijo. Rimljani pa so bili znani zaradi svoje ljubezni do žlahtne kapljice. Trto so v teh krajih gojili tudi kasneje. Vino je bilo priljubljeno, tako da so nekatere stare stavbe v Ptuj opremljene s kletmi, v katerih je v sodih polno odličnega štajerskega vina. Iz nekaterih starih papirjev se da razvideti, da so tu kletarili že pred 750 leti. Prav zaradi tega so letos v Ptuj svečano počastili to pomembno obletnico.

Svojčas so kleti seveda bile domena predvsem bogatih plemičev, meščanov in cerkvenih dostojanstvenikov.

Tudi dandanes je v teh krajih veliko vinogradov. Tu se pridelajo odlična vina, ki jih prodajajo v vsej Sloveniji in tudi na tujem. Vino se danes pride la v nekaterih velikih kletah raznih zadrug. V zadnjem času pa so se tudi štajerski kmetje lotili samostojnega ustekleničevanja vin.

Rečeno je bilo, da je v Ptuj in okolici veliko gostiln. Pred kratkim so v

Ptju izdali tudi turistični prospekt, iz katerega je razvideti, kam naj gre tujec, željan dobre jedače in pijače, takrat ko obišče te kraje.

Fidelity Card ob jadranski obali

Fidelity card je naslov posebne izkaznice, ki jo bodo v poletni sezoni 1990 dobili turisti, ki bodo prišli letovat v obmorske kraje dežela Emilia-Romagna. Po lanski porazni turistični sezoni, ko so zaradi cvetenja alg v teh krajih imeli manj gostov kot v prejšnjih letih (zmanjkali so še zlasti Nemci in Avstrijci), so se gostinci in trgovci lotili reklamne akcije v sodelovanju s tamkajšnjo deželno upravo. Tujcem, ki bodo tja prišli letovat, bodo s to izkaznico dali možnost popustov. Na tak način upajo, da bodo razširili ponudbo, saj so v akcijo vpleteni gostinci, obrtniki ter trgovci z najrazličnejšim blagom. Deželna uprava je to akcijo izdatno podprla, nekaj so primaknile tudi krajevne letoviščarske ustanove in tudi gostinci ter trgovci.

ATH ADRIATHERM s.r.l.

UVOZ - IZVOZ - REEKSPORT

TOPLOTNA TEHNIKA - RÉPROMATERIALI - BLAGO ŠIROKE POTROŠNJE

DOLINA 445 (Trst)
Telefax (040) 228053

Tel. (040) 228800 - 228000
Telex 461105

Delujemo po avtonomnem tržaškem računu in po generalnem računu.

Na včerajšnjem moškem veleslalomu za SP Mader pred Furusethom, Tombi še ne gre

MOUNT ST. ANNE — Avstrijec Günther Mader je osvojil prvo mesto na včerajšnjem veleslalomu, ki je veljal za svetovni pokal. Mader je tekmo odločil v svojo korist v drugem spustu, potem ko je po prvem dokaj suvereno vodil Norvežan Furuseth. Slednji sicer še naprej vodi na skupni lestvici pokala.

Po zmagi v slalomu je vladalo običajno pričakovanje za nastop Tombe. Italijan je startal s št. 14. Prvi spust je končal samo na 10. mestu, v drugem pa je svojo uvrstitev popravil do končnega 6. mesta. Dobro sta smučala Ivano Camozzi in Luca Pesando.

Jugoslovani so ponovno razočarali, saj se nihče ni uvrstil v prvo tridesetorico. Najboljši, Klemen Bergant, je bil 31.

VRSTNI RED VELESALOMA: 1. Mader (Av.) 2'31"06; 2. Furuseth (Nor.) 2'31"29; 3. Bittner (ZRN) 2'31"56; 4. Ni-

erlich (Av.) 2'31"72; 5. Eberharter (Av.) 2'31"97; 6. Tomba (It.) 2'32"70; 11. Pesando (It.) 2'33"26; 15. Camozzi (It.) 2'33"81.

SKUPNI VRSTNI RED ZA SP: Furuseth (Nor.) 90; 2. Bittner (ZRN) 70; 3. Zurbriggen (Švi.) 68; 4. Mader (Av.) 63; 5. Girardelli (Luks.) 49; 6. Tomba (It.) 46; 7. Eriksson (Šve.) 45; 8. Gstrein (Av.) 30; 9. Kaelin (Švi.) 25; 10. Stangassinger (Av.) 21.

VRSTNI RED VELESALOMA ZA SP: 1. Furuseth (Nor.) 65; 2. Mader (Av.) 55; 3. Eriksson (Šve.) 45; 4. Zurbriggen (Švi.) 39; 5. Bittner (ZRN) 34; 6. Kaelin (Švi.) 25; 7. Girardelli (Luks.) 23; 8. Tomba (It.) 21; 9. Camozzi (It.) 20; 10. Eberharter (Av.) 19.

Danes bo na vrsti superveleslalom.

Mösenlechnerjeva presenetila

VAİL — Zahodna Nemka Regine Mösenlechner je bila presenetljiva

zmagovalka ženskega superveleslalom, ki je bil na prizorišču zadnjega SP. Nemka je sploh dosegla prvo zmago v tekmovanjih za svetovni pokal po 15 letih nastopanja.

Od Jugoslovanek je bila najboljša Veronika Šarec, ki je osvojila 25. mesto. Za zmagovalko je zaostala 2'85. Katjuša Pušnik je bila 51. Mateja Svet ni nastopila, ker se je pripravljala za današnji slalom. Po mnenju vodstva se forma svetovne prvakinje dviguje.

VRSTNI RED SUPERVELESALOMA: 1. Mösenlechner (ZRN) 1'25"67; 2. Wolf (Av.) 1'25"96; 3. Gerg (ZRN) 1'26"31; 4. Walliser (Švi.) 1'26"49; 5. Thys (ZDA) 1'26"70.

SKUPNI VRSTNI RED ZA SP: 1. Gerg (ZRN) 56; 2. Wachter (Av.) 55; 3. Mösenlechner (ZRN) 53; 4. Kronberger (Av.) 45; 5. Schneider (Švi.) in Dedler (ZRN) 29.

V 11. kolu italijanskega košarkarskega prvenstva A-2 lige Stefanel pred nevarnim gostovanjem

Po daljšem premoru, v katerem so bile na sporedu kvalifikacije za evropsko prvenstvo, bo danes na vrsti 11. kolo košarkarskih lig A-1 in A-2.

Tržaški Stefanel bo gostoval v Fabriano proti Alnu, ki zaostaja na lestvici samo za dve točki. Brez dvoma stopa prvenstvo v živo in današnji nasprotnik Tržčanov bo gotovo pravo merilo za vrednost ekipe, ki se bori za napredovanje.

Goriški San Benedetto bo doma gostil Hitachija iz Benetk, enega izmed vodilnih moštev. Naloga Goričanov ne bo lahka, skoraj brezupno pa bo gostovanje Fantonija v Veroni proti Glaxu, ki je tudi med vodilnimi na lestvici.

Včeraj je v anticipirani tekmi v Pavii Gæssio Livorno premagal domačo Annabello s 107:100.

DANAŠNJI SPORED (17.30): Alno — Stefanel, Braga — Filodoro, Glaxo — Fantoni, Marr — Ipfim, Popolare — Kleenex, San Benedetto — Hitachi, Teorema — Jollycolombani.

V A-1 ligi ima vodilni Scavolini možnost, da ostane sam na vrhu, ker bo Ranger gostoval v Bologni pri Arimu.

DANAŠNJI SPORED (17.30): Arimo — Ranger, Benetton — Vismara, Enimont — Riunite, Ige — Messaggero, Panapesca — Knorr, Phonola — Philips, Scavolini — Neutroroberts, Viola — Painsi.

1. jugoslovanska liga Smelt Olimpija danes v Zagrebu

Derbi včerajšnjega osmega kola prve jugoslovanske košarkarske lige

je bil v Beogradu, kjer je domača Crvena zvezda premagala sarajevsko Bosno s 97:75 (48:41). Najboljši v domačih vrstah je bil Janković (32 točk), pri gostih pa se je izkazal Primorac (22).

Včeraj so dosegli še naslednje izide: Jugoplastika — Partizan 106:85; Vojvodina — Zorka 97:94; Sloboda Dita — Zadar 77:94.

Ljubljanska Smelt Olimpija bo igrala danes v Zagrebu proti Ciboni, poleg tega bodo danes igrali še srečanje IMT — Novi Zagreb.

Ljubljankanke uspešne

LJUBLJANA — V prvi ženski košarkarski jugoslovanski ligi je včeraj ljubljanska Iskra Delta Ježica doma premagala ekipo Krajineavto iz Banjaluke s 93:87 (47:34).

V derbiju ženske odbojbarske C-2 lige

Neizbežen poraz okrnjenih Nabrežink proti slogašicam

SLOGA KOIMPEX - SOKOL INDULES

3:0 (15:4, 15:1, 15:10)

SLOGA KOIMPEX: Ciocchi, Fabrizi, Grgič, Kosmina, Lupinc, Maruccelli, Milković, Miot, Sosič, Škerk, Ukmar, Žbogar.

SOKOL INDULES: Ušaj, Vidali, Ban, Brumat, L. in T. Masten, Visentin, Škerk, Umek.

Sinočni derbi žal ni zadovoljil precej številnega občinstva z obeh taborov, ki je bilo prikrajšano za lepo odbojbarsko predstavo, kar bi tekma nedvomno bila, če bi obe ekipi nastopili v popolni postavi. Zaradi službenih obveznosti je pri Sokolu manjkala Saška Pertot, Cirila Kralj pa ima hude težave s kolenom. Brez teh dveh standardnih igralk Sokol Indules seveda ni mogel predvajati svoje običajne igre. Poleg vsega so vzdušje derbija mnogo bolj občutili prav Nabrežinke, ki so bile zlasti v prvih setih vse preveč živčne in napete.

Sloga Koimpex pa je kljub temu da ni naletela na enakovreden odpor, ponovno dokazala, da vsekakor spada med najboljše ekipe prvenstva. Slogašice so izredno ostro servirale, tako da so že s tem elementom velikokrat onemogočile Sokolov napad. Lara Lupinc pa je soigralke zalagala s serijo hitrih podaj, ki so igro popestrile.

Tekma je bila v prvih dveh setih absolutna domaćinka, v tretjem pa so slogašice rahlo popustile. Sokol se je nekoliko opogumil, tako da smo lahko videli nekaj atraktivnih akcij, čeprav ni bil končni rezultat nikoli v dvomu. (Inka)

PRATA - AGOREST

3:0 (15:3, 15:8, 15:8)

AGOREST: Vižintin, Zavadlal, Marassi, Roner, Braini, Černic, Klemše in Peterin. Prav vsem je bilo dobro znano, da bo gostovanje združene ekipe Agoresta v Prati dokaj neugodno. Ni pa bilo pričakovati, da bodo gostiteljice tako prepričljivo zmagale. Res je, da so poškodbe in gripa izdatno pogojevale končni razplet. Omeniti moramo, da je Agorest nastopil brez treh ključnih igralk, poleg tega sta Zavadlalova in Klemšetova morali na igrišče z vročino. K temu moramo dodati še slab dan glavnega sodnika, saj je podajačici Agoresta dosodil kar deset dvojnih žog. Jasno je torej, da je bilo to pot na gostovanju v Prati nemogoče zmagati. (R. I.)

Moška C-2 liga: prvi poraz Olympie

CRISMARE TRŽIČ - OLYMPIA GORICA

3:2 (15:13, 15:13, 16:17, 5:15, 15:9)

OLYMPIA: J., A. in S. Terpin, Vogrič, Bensa, Sfiligoj, Marassi, Černic, Dornik, Špacapan.

Olympia je prvokrat v letošnjem prvenstvu klonila in to po petih setih dobre igre, katere pa gledalci niso mogli uživati, ker Crismare igra za zaprtimi vrati. Olympia je povedla v vsakem setu (v prvem s 7:2, v drugem z 12:5), vendar je pustila, da so tržaški igralci zaostanek nadoknadili. Crismare je igral seveda na vse ali nič, kajti po treh zaporednih porazih je moral absolutno zmagati. Moramo pa reči, da Goričani niso imeli najboljšega dne in da so vse preveč grešili, zlasti v sprejemu. Ko so domačini to uvideli, so stalno servirali na enega ali drugega od olympijcev, ki niso najbolje sprejemali, tako da so zaporedoma naredili tudi po 5-6 točk. To se je potem poznalo tudi v igri nasploh, pri njeni gradnji, v podajah in v tolčenjih, tako da je bil rezultat v bistvu pogojen od te prve napake. (M. Špacapan)

BOR CUNJA AVTOPREVOZ - INTREPIDA

3:0 (15:7, 15:9, 15:9)

BOR CUNJA AVTOPREVOZ: Giacca, Aiello, Marega, Stančič, De Carli, Starc, Meton, Budin in Pernarčič.

Odbojkarji Bora so pospravili drugi zaporedni par točk. Lahko mirne duše trdimo, da so po treh zaporednih porazih preboleli krizo, saj so povsem nadigrali Intrepido iz Marianu. Gostje so namreč v vseh treh setih izbojevali nekaj točk, ko je bilo praktično že vse odločeno. Obenem pa moramo poudariti, da spadajo Furlani med slabše nasprotnike, saj doslej niso še zmagali. Pri gostiteljih moramo predvsem pohvaliti dober blok in tudi igro v polju. (Igor)

MEBLO IMSA - PRATA

2:3 (15:9, 12:15, 9:15, 15:7, 15:17)

MEBLO IMSA: D. in R. Petejan, A. in M. Feri, Korsič, Buzzinelli, Vogrič, Superga, Tomšič, Lutman.

Domačo tekmo so naši začeli zelo dobro in v prvi set osvojili z lahkoto. Verjetno so zatem zaradi podcenjevanja nasprotnika v drugem in tretjem setu igrali slabo. Podaje niso bile najboljše in nasprotnik je izkoristil trenutek zmehde ter dobro branil vse napade Štandrežcev. V tretjem setu so domačini celo vodili z 8:0, a na žalost ekipa ni znala nasprotnika dokončno spraviti na kolena. Meblo Imsa je svoje vrste zbral v četrtem setu in pokazal najboljšo igro v sinočnji tekmi. Loterija tie-breaka ni bila naklonjena našim, ki so po lastni krivdi zamudili priložnost za zmago s 3:0. (zip)

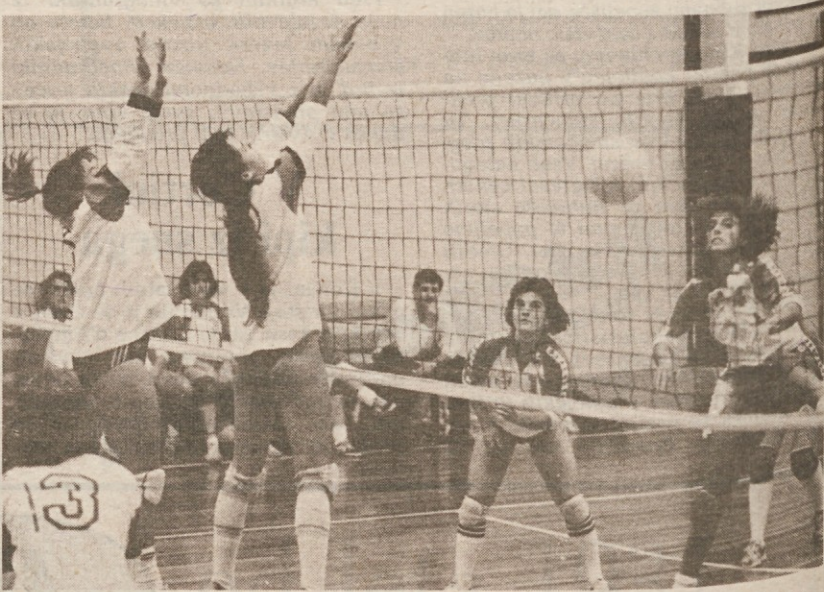
Ženska D liga: Kontovelke praznih rok

TARCENTO - KONTOVEL ELECTRONIC SHOP

3:0 (15:12, 15:9, 15:7)

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP: Legiša, Garbini, Conestabo, Štoka, Križmančič, Drasič, Jogan, Janežič, Regent, Grilanc, Škerk.

Težko bi bilo kaj povedati o sinočnji tekmi, saj pravzaprav pravega srečanja ni bilo. Na žalost je treba priznati, da je bil ta nastop Kontovelk najslabši v tem prvenstvu, čeprav niso nasprotnice pokazale nič posebnega. Kontovelke so igrale povsem brez motivacije in brez poštovitvenosti. Največ točk so naše igralkle dosegle neposredno s servisi, s katerimi se je posebno odlikovala Erika Garbini. (JD)

Sokol (na sliki med pokalno tekmo z Bregom) ni bil kos razigranim slogašicam.

**SE VAM PRIPOROČA
Z VSEMI NOVOSTMI
ZIMA 89-90**

Opčine - Narodna ul. 160 - Tel. 213193

kratke vesti

Evropsko šahovsko prvenstvo

HAIFA — Na turnirju za evropski šahovski pokal je Jugoslavija premagala Veliko Britanijo s 4,5:1,5. Na skupni lestvici vodi SZ s 33 točkami. Jugoslavija, ki jih ima 30,5, je na drugem mestu.

Primož Ulaga v formi

THUNDER BAY — Zaradi močnega vetra so bili organizatorji prisiljeni odpovedati tekmovanje na 90-metrski skalalnici. Na treningu, ki je bil še mogoč, je Primož Ulaga skočil 113,5 m daleč. To je bila četrta od včeraj doseženih daljav.

Vaterpolistom Partizana jugoslovanski pokal

SPLIT — V povratni finalni tekmi jugoslovanskega pokala v vaterpolu je sinoči v Splitu domači POŠK Brodomekur sicer s 13:9 (5:1, 2:2, 2:5, 4:1) premagal beograjskega Partizana, vendar je končna zmaga šla slednjemu. Partizan je namreč v prvi tekmi zmagal z 12:7. Za Beograjčane je to že 10. pokal.

Včeraj v 10. kolu košarkarskega prvenstva D lige

Spodrsrljaji borovcev se nadaljujejo

BOR RADENSKA - POM TRŽIČ 82:86 (49:47)

BOR RADENSKA: Kovačič, Korošec 19 (7:11), Škerk, Bajc, Arena 11 (1:2), Pieri 27 (11:14), Blasina 5 (3:3), Smotlak 3 (1:2), Persi 5 (1:3), Paulina 12 (2:8).

PM: Bor 26:44, POM 12:22. ON: Bor 20, POM 33.

V 10. kolu košarkarske D lige so borovci sedmič zaporedoma izgubili, tokrat za nameček še doma, in kar je najhuje, je to, da so naši še vedno sami na dnu lestvice.

Vzrokov za sinočnji poraz je več. Predvsem naj omenimo veliko število zgrešenih prostih metov, in to v ključnih trenutkih srečanja (4:12). Drugi vzrok pa je pomanjkanje borbenosti in volje do zmage nekaterih, tisti pa, ki je imajo preveliko, negativno vplivajo na ostale.

Borovci so v bistvu izpustili lepo priložnost, da bi osvojili prepotrebni točki. Gostje so si nabrali izredno veliko število osebnih napak, to pa naši niso znali izkoristiti. Treba pa je tudi reči, da je tržaška ekipa imela odlične menjave. V 33. min. je verjetno prišlo do odločilnega trenutka tekme. Sodnika sta dosodila tržaškemu trenerju tehnično napako, nato pa sta ga še izključila. Verjetno je gostujoči trener hotel tudi »vplivati« na sodnike, in v tem je tudi uspel. Odtlej sta sodnika spremenila kriterij sojenja, nista bila več tako

stroga in tako so si Tržičani priigrali rahlo prednost, ki so jo obdržali do konca tekme. Naši so v končnih minutah imeli še možnost, da nadoknadijo zamujeno. Napravili pa so preveč navčnih napak, da bi v tem uspeli. (U. A.)

Promocijsko prvenstvo

Kontovelci brez težav

KONTOVEL - CUS 107:74 (50:32)
KONTOVEL: Ban 8 (2:2), Grilanc 22 (1:3), Gulič 15, Sterni 20 (1:1), Štoka 4, Briščik 2, Starc 21 (3:3), Civardi 11 (3:3), Vodopivec 4.

PON: Starc (40). TRI TOČKE: Gulič 3, Grilanc 1, Sterni 1.

Kontovelci so brez težav premagali moštvo CUS. Naši so odlično začeli in že v 5. min. vodili z 20:3. Kontovelci so v tem slogu tudi nadaljevali in rezultat ni bil nikoli v dvomu.

Kontovel je nastopil v okrnjeni postavi (brez Čuka in Pahorja) in tudi Grilanc nastop je bil zaradi poškodbe v dvomu), kljub temu pa so naši zanesljivo zmagali. Naj omenimo, da sta v promocijski ligi opravila krstni nastop mlada kadeta Briščik in Vodopivec, ki sta se tudi vpisala med strelce. (D. Starc)

Danes na »Prvem maju« 2. kolo Igre pod košema

Danes bo na »Prvem maju« v Trstu 2. kolo Jadranskega turnirja v minibasketu Igre pod košema.

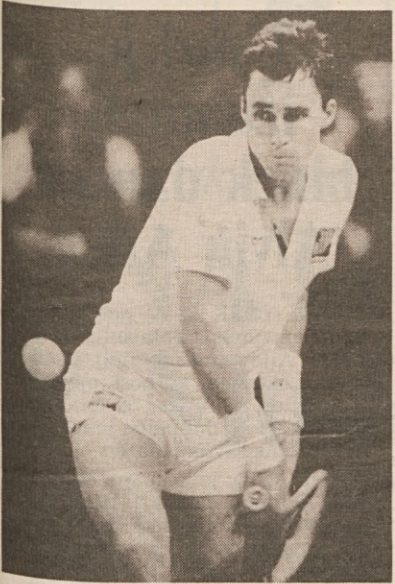
SPORED

9:00: Breg - Kontovel (sodnika: Bor, Polet B); 10:00: Bor - Polet B (sodnik: Sokol); 11:00: Polet A - Sokol (sodnika: Breg, Kontovel).

RADIO OPČINE

V današnji oddaji Radia Opčine »Od nedelje do nedelje« bodo neposredno prenašali nogometna derbija Primorje-Zarja in Gaja-Primorec. V oddaji bodo še prispevki z odbojbarskih prvenstev (Bor Elpro, ŠZ Sloga in ŠD Sokol), prispevek Umberta Accerbija o tekmi Bora Radenske, v studiu pa bodo predstavniki rokometne ekipe Krasa Trimac. Ob 17:30 bo neposredni prenos tekme Petrarca-Jadran. Ob koncu bo še prispevek Roka Maverja o letošnjem svetovnem smučarskem prvenstvu. Jutri ob 18. uri bo tedenski športni komentar, v katerem bo pogovor tekel z našo zamejsko združeno smučarsko ekipo, gostje bodo tudi organizatorji in trenerji te ekipe.

»Masters« v New Yorku Lendl in Becker gladko zmagala

Ivan Lendl

NEW YORK — V prvem finalu teniškega turnirja »Masters« je Boris Becker z dvakratnim 6:4 z precejšnjo lahkoto odpravil veterana McEnroea. Drugi finalist bo izšel iz srečanja med Ivanom Lendlom in Stefanom Edbergom.

V zadnjih tekmah kvalifikacijskega dela je namreč Lendl s 6:3, 6:3 premagal McEnroea, Becker pa je s 6:1, 6:4 odpravil Edberga.

V italijanski nogometni A ligi Važno za Udinese

Osrednja tekma 14. kola v italijanski nogometni A ligi bo spet v Neaplju, kjer bo nastopila Atalanta, ki se tudi letos postavlja kot ena protagonistov sezone. Napoli bo igral brez diskvalificiranega Carnevaleja, Alemaa in Renice, toda doslej je (tudi s pomočjo sreče) že prebrodil še hujše situacije. Za Sampdoria bo gostovanje v Lecceju važen preizkusni kamen, saj si Boškova vrsta zdaj res ne sme privoščiti spodrslijev. Katenec verjetno ne bo igral. Največji korak na lestvici bi lahko naredil Milan, ki bo gostil Bologno. Možno je nastop Ancelottija in to le dvajset dni po operaciji na kolenu! Inter bi lahko v Ceseni uveljavil svojo učinkovitost v protinapadu oziroma verjetni povratek Klinsmanna v konico napada.

Važen dvoboj za obstanek čaka Udinese, ki bo gostil vse slabši Ascoli. Trener Mazzia bo v konici napada uvrstil dvojico Branca-Balbo in torej ne skriva želje po zmagi.

DANAŠNJI SPORED: Cesena - Inter; Cremonese - Juventus; Fiorentina - Roma; Genoa - Verona; Lazio - Bari; Lecce - Sampdoria; Milan - Bologna; Napoli - Atalanta; Udinese - Ascoli.

Triestina v Turinu

Za Giacominija začetek ne bi mogel biti težji. Triestina se bo namreč danes v gosteh pomerila s Torinom, ki si s Piso deli prvo mesto v B ligi. Poznavalci menijo, da razpolaga trener Fascetti z ekipo, ki bi se v A ligi lahko celo potegovala za uvrstitev v pokal UEFA. Veliko vprašanje je, za kakšno strategijo se bo odločil novi tržaški trener, kajti le z obrambno igro ne bo

mogoče odnesti iz stadiona Filadelfia niti točke, če vemo, da v Torinovi konici napada deluje Muller, Škoro in Pacione. V začetno postavo tržaške enajsterice se bosta vrnila Polonia in Papais, šele v zadnjem hipu pa bo Giacomini določil, kdo bo igral v vrtaih med Biatom in Gandinijem.

DANAŠNJI SPORED: Ancona - Monza; Barletta - Avellino; Brescia - Catanzaro; Como - Reggiana; Cosenza - Pisa; Padova - Messina; Parma - Licata; Pescara - Cagliari; Reggina - Foggia; Torino - Triestina.

C. zvezda ne popušča

V anticipirani tekmi 17. kola v 1. jugoslovanski zvezni nogometni ligi je drugouvrščena beograjska Crvena zvezda s 3:1 (2:0) zmagala v Subotici proti Spartaku, vodilni Dinamo pa bo danes igral v Nišu z Radničkom.

DANAŠNJI SPORED: Osijek - Rijeka; Sloboda - Olimpija; Vojvodina - Rad; Vardar - Sarajevo; Željezničar - Budućnost; Partizan - Radnički; Dinamo - Velež; Hajduk - Borac.

Pro Gorizia spet doma

Nogometaši Pro Gorizie bodo znova igrali doma, tokrat proti Caeranu, ki je pred pričetkom sezone veljal za enega od favoritov, a (kot Goričani) ni najbolje pričel. Za Trevisanovo vrsto tudi tokrat pride v poštev samo zmaga, sicer bi se zaostanek z vodilnimi le še povečal.

iz sveta naše telesne kulture

Pred občnim zborom SKGZ

Občni zbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze nam nudi priložnost, da se vsaj deloma spogledamo s problematiko obstoja slovenske manjšine v Italiji. Telesna kultura in šport nista nekaj ločenega od ostalih dejavnosti manjšine: sta sestavni del tega dogajanja in prav zaradi tega sta tudi odgovorna za bodočnost in za razvojne perspektive. Jasno je tudi, da lahko dosežemo določene ali celo zaželenne cilje le, če smo dobro organizirani, če imamo izdelane načrte in jasne pojme, kako naj bi jih izpeljali.

Žal nam oblasti iz dneva v dan dokazujejo, da ne nameravajo upoštevati naših upravičenih zahtev, da ne nameravajo spoštovati že sprejetih mednarodnih obveznosti ali izpolniti dane obljube. Mnogokrat ima človek občutek, da se nam kar posmehujejo, računajoč na našo skromno pogajalno moč, ki je žal z leti počasi upadla zaradi spleta mednarodnih dogodkov, ki so vplivali tudi na razmere pri nas.

Že leta govorimo, da je bila v proračun vnešena postavka za razvoj najprej samo slovenske manjšine v Italiji, a sedaj tudi italijanske v Jugoslaviji. Zopet je bila ta postavka vnešena v proračun za naslednje leto oziroma vnešena je bila v predlog. Tudi če bosta zbornici sprejeli ta popravek, še ne pomeni, da smo prišli do zaželenega cilja. Potreben je še specifičen zakon, ki bo izvajal sklepe proračuna. To naj bi bil tako imenovani zakon za razvoj obmejnih področij. Zakon je že dolge mesece zaradi notranjih razprtij med strankami večine oziroma v samih strankah ustavljen v poslanski zbornici. Torej zopet smo ostali nekje na pol poti in nikakor ne smemo »hvaliti dneva pred nočjo«.

Namerno sem govoril o tem morda obrobem primeru, iz katerega je razvidno, da si moramo dejansko kar sami pomagati! Ne moremo čakati, da nam bodo oblasti kaj poklonile. Za vsako drobtinico se moramo potegovati, moramo čakati ugodni trenutke, navezati zavezništva in podobno. Taki so zakoni politike, preko katerih ne moremo, saj živimo v takem svetu.

In prav zaradi tega nam je potrebna močna osrednja organizacija, ki mora biti istočasno dinamična, prilagodljiva razmeram, a ki ne sme odstopati od zahtevane poti oziroma od smernic, ki se bodo izluščile na občnem zboru ali med posveti z glavnimi članicami.

Med članicami je vsekakor tudi ZSSDI, ki igra svojo specifično vlogo. Ker ima opraviti z mladino, ima veli-

ko odgovornost in zato mora brez obotavljanja prevzeti določene pobude oziroma iznesti svoje poglede na naše skupno delovanje. Na zadnjem našem občnem zboru smo jasno povedali, da želimo soustvarjati politiko slovenske manjšine in ne biti le pasivni izvajalci ali celo samo gledalci. Sedaj imamo priložnost, da si izkristaliziramo stališča in sami damo konkretne predloge.

Tržaški pokrajinski odbor je med tem časom priredil srečanje predstavnikov društev, da bi evidencialni kandidati za glavni odbor SKGZ. Nekdo bo lahko rekel, da je to le zunanji videz nekih premikov, a vendar menimo, da temu ni tako. Kandidati, ki jih bo predlagalo ZSSDI in ki bodo recimo izvoljeni, bodo sicer člani glavne odbora, a bodo istočasno predstavniki ZSSDI v njem; torej bodo morali seveda le v specifičnih problemih zastopati stališče in želje telesnokulturnega gibanja.

Prav zaradi tega lahko trdimo, da se nam sedaj nudi priložnost, da pokažemo naše sposobnosti glede idejnega razvoja in prilagajanja novim pogojem. Vajeni smo, da se moramo vsakodnevno gibati med čermi raznih predpisov, imamo vsakodnevne stike z večinskim narodom, mnogokrat smo okusili na lastni koži zapostavljanje in omalovaževanje, a vendar smo trdovratno vztrajali in sedaj nas imajo za polnopravni člen krajevnih telesnih kultur. To našo vlogo je potrdil sam predsednik pokrajinskega odbora CONI, dr. Felluga, med predstavitvijo 120-letnice slovenskega športa v Trstu. Podčrtal je, da je ponosen, ker smo imeli tiskovno konferenco na sedežu olimpijskega odbora in ker proslavljamo tako važno obletnico. Trst ima še druga društva, ki delujejo preko 100 in tako se le tem pridružimo tudi mi. To je uradno priznanje našemu delovanju, kot je tudi bistvene važnosti, da je dežela prevzela pokroviteljstvo nad celotno manifestacijo.

To ni le ljudnostna poteza, to je mnogo več. Oblasti priznavajo, da smo že 120 let prisotni in da smo še vedno tu in da smo aktivni. Prav zato moramo resno pomisliti na vlogo telesne kulture v bodoči mandatni dobi organov SKGZ. Občni zbor je le trenutek, a le dveletno intenzivno in konkretno delo bo lahko rodilo določene sadove. Seveda ne smemo misliti, da ima samo telesna kultura neresene probleme; vsi jih imamo, a vendar menimo, da morajo vse komponente naše socialne strukture rasti in se razvijati enakomerno. (Odo Kalan)

obvestila - obvestila

SMUČARSKI ODSEK ŠD BREG organizira zimovanje v športnem centru Cerkno od 23. do 29. decembra 1989. Vpisovanja in informacije v telovadnici v Dolini v ponedeljek, 11. decembra, od 19. do 21. ure in v torek, 12. decembra, od 19. do 21. ure. Zainteresirani naj se javijo pravočasno, ker so prostori omejeni.

ZSSDI obvešča, da zaradi popravil v baze hotela Maestoso v Lipici je pla-

valni tečaj še do nadaljnjega prekinjen.

SK DEVIN prireja božično zimovanje v Bovcu s smučarskim tečajem in smučanjem na Kaninu od 23. do 31. decembra 1989. SK Devin in SK Snežnik hkrati vabita člane na Roglo od 27. januarja do 3. februarja 1990. Za obe pobudi informacije po tel. na št. 200236 - Bruno Škerk.

Pred pričetkom sezone pri naših zamejskih smučarjih Zamisel o enotnem nastopanju še ni povsem prodrla

Kako odpraviti zamudo, s katero mora smučarski klub iz obmorskega mesta večno zasledovati smučarje iz gorskih krajev? To je bistveni problem tudi za naše smučarske enote, ki so na tem, da začnejo tekmovalno sezono v lastnih okvirih in obenem v okviru MZSTE.

Jože Sigoni, načelnik smučarske komisije ZSSDI, je orisal, kaj vse so morali domači klubi spremeniti v zadnjih dveh zelo neugodnih zimah.

»Delovanje je bilo predvsem povezano z ogromnimi stroški, ker so se korenito povečale razdalje in ob prevoznih stroških tudi izdatki za prenočevanja.«

»Ob vsem tem ne gre zapostavljati dejstva, da organizatorske moči naših krovov delno izgorejo, še preden smučarji pridejo na sneg in da zime z zelo skromno zasnežitvijo jemljejo nekaj elana splošni vnemi za smučanje.«

V meddruštveni ekipi (kako težka je tudi za nas oznaka MZSTE...) bodo letos sodelovali smučarji Brega, Mladine, Devina in SPDT. Kakšni so tekmovalni cilji?

»Imamo dva smučarja, Roberta Renčlja in Francesco Rapotec, ki sta se že uveljavila v naši deželi. Za letos računamo, da bi posegla po uspehih tudi na tekmovalnih širšega zemljepisnega obsega. Za vse ostalo velja, da bodo skušali v teku sezone popraviti status iz lanske zime oziroma se povzpeti čim višje na lestvicih.«

»Cilje pa zasledujemo tudi kot organizacija, ker zamisel o enotnem nastopanju

še ni povsem prodrla v zavest naših ljudi. Pokazati moramo dobro organizacijo in z njo vplivati na starše ter jim v mejah možnosti priskočiti na pomoč tudi s sredstvi.«

»S takimi uspehi bi se brez dvoma izboljšala slika skupnega nastopanja in interesi bi se začeli bolj strnjeno usmerjati v višje postavljene cilje.«

»Oddaljenost naših krajev od smučišč ni zadosten razlog, da bi se opustilo tek-

movalno smučanje. Če je nekdo zaljubljen v to športno zvrst, bo rad napredoval prav v njej.«

Kako skrbí komisija za vadiateljske kadre in za treniranje sploh?

»V teku je tečaj, iz katerega naj bi izšlo 11 osnovnih vadiateljev. Tečaj vodijo strokovnjaki iz Slovenije in po izpitih bodo vadiitelji imeli za sedaj tudi jugoslovansko kvalifikacijo.«

»Za ekipo imamo predviden prvi skupni trening v dneh od 8. do 10. decembra in nato od 26. do 30. decembra. Če bodo snežne razmere ugodne, bomo trening kdaj organizirali tudi v Črnem vrhu nad Cerknim. Prvo uradno tekmovanje pa bo 7. januarja.«

»Glede treniranja posameznikov verjetno nismo še v stanju, da bi nadzorovali tekmovalce MSZTE neprekinjeno čez vse leto. Jasno je, da uspehi pridejo samo po neprekinjenem in kakovostnem treniranju. Načelno bi morali tekmovalci vaditi na suhem enkrat tedensko po društvi in enkrat vsi skupaj, v nedeljah pa na snegu.«

V kratkem bomo imeli o naših smučarjih nove vesti s sliko, ki bo skušala odgovorjati modernjšim zahtevam tega športa. Nekaj optimizma je vlil tudi pogled na zasneženo severno obzorje, kar za letošnjo sezono obeta znosnejše delovanje, v katerem naj bi bile moči prvenstveno usmerjene v smučanje in ne v organizacijo obrobnihih služb.

BRUNO KRIŽMAN

RADIO OPČINE

V današnji oddaji Radia Opčine »Od nedelje do nedelje« bodo neposredno prenašali nogometna derbija Primorje-Zarja in Gaja-Primorec. V oddaji bodo še prispevki z odbojarskih prvenstev (Bor Elpro, SZ Sloga in SD Sokol), prispevek Umberta Accerbija o tekmi Bora Radenske, v studiu pa bodo predstavniki rokometne ekipe Krasa Trimac. Ob 17.30 bo neposredni prenos tekme Petrarca-Jadran. Ob koncu bo še prispevek Roka Maverja o letošnjem svetovnem smučarskem prvenstvu. Jutri ob 18. uri bo tedenski športni komentar, v katerem bo pogovor tekel z našo zamejsko združeno smučarsko ekipo, gostje bodo tudi organizatorji in trenerji te ekipe.

KOLESA DE PALMA GIULIANO DI DONATO

- PRODAJA KOLES in
DODATNE OPREME
- POPRAVILA

izredno darilo

TRST - UL. U. Foscolo 8/A - Tel. 761020

JESENSKE IN ZIMSKE MODNE NOVOSTI VAM NUDI

LA CALZATURA

TRST - ULICA UDINE 3 - TEL. 363452

ZA KOŠARKO
ODBOJKO, TENIS
IN PROSTI ČAS

KRONOS

PUMA, LUMBERJACK, CANGURO, LOGAN, WRANGLER TER DRUGE ZNAMKE
ŠPORTNIKOM IN ŠTUDENTOM NUDIMO POSEBNE POUPESTE

domači šport - domači šport

DANES

NEDELJA, 3. DECEMBRA 1989

KOŠARKA

MOŠKA B-2 LIGA

17.30 v Padovi, Ul. Prato della Valle 56: Petrarca - Jadran

DEŽELNI MLADINCI

9.00 na Proseku: Kontovel - CGI Dino Conti; 11.00 v Štarančanu, Ul. Montes: Staranzano - Cicibona

DRŽAVNI KADETI

11.00 v Trstu, na 1. maju: Bor Indules - Fosam

DEČKI

9.00 v Dolini: Breg - Poggi Basket

IGRE POD KOŠEMA

9.00 v Trstu, na 1. maju: nastopajo naše ekipe

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

14.30 v Cordenonsu: Cordenonese - Juventusina

2. AMATERSKA LIGA

14.30 na Proseku: Primorje - Zarja; 14.30 v Križu: Vesna - Muggesana

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Isonzo Turriaco; 14.30 v Vermeiglianu: Vermeigliano - Mladost; 14.30 v Dolini: Breg - Romana; 14.30 na Padričah: Gaja - Primo-rec; 14.30 v Repnu: Kras - Sant'Andrea

NARAŠČANIKI

8.00 na Proseku: Primorje - Olimpia; 10.30 v Gorici, igrišče Stracci: Azzurra - Juventusina; 11.00 v Dolini: Breg - Montebello

ZAČETNIKI

9.30 v Gorici, Ul. Baiaumonti: Sanrocchese - Sovodnje; 9.45 v Zavljah: San

Vito - Zarja Adriampex; 11.00 v Trstu, Sv. Alojzij: Montebello - Breg

ODBOJKA

1. ŽENSKA DIVIZIJA

9.30 v Ločniku: Azzurra - Soča

UNDER 18 MOŠKI

9.30 v Trstu, Ul. Zandonai: Volley Club - Sloga

UNDER 18 ŽENSKE

11.00 na Proseku: Kontovel Electronic Shop - Julia; 11.00 v Trstu, Ul. Zandonai: OMA Mobili San Giusto - Sloga Koimpex

UNDER 16 MOŠKI

10.30 v goriškem Kulturnem domu: Tekno Progres - Pallavolo Trieste

UNDER 16 ŽENSKE

10.30 v Vilešah: Villesse - Olympia; 11.00 na Opčinah: Sloga Sagor - Virtus

ROKOMET

MOŠKA C LIGA

11.00 v tržaški športni palači: Cividin - Kras Trimac

JUTRI

PONEDELJEK, 4. DECEMBRA 1989

ODBOJKA

1. ŽENSKA DIVIZIJA

18.00 v goriškem Kulturnem domu: Agorest - Sali di Sicilia

UNDER 16 ŽENSKE

18.15 v Sovodnjah: Agorest - Pieris

ZSSDI obvešča, da bo jutri, 4. t. m., ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20

predstavitev

MEDDRUŠTVENE
ZAMEJSKE SMUČARSE
TEKMOVALNE EKIPE (MZSTE)
Vabljeni vsi ljubitelji smučanja!

Giochi sport Sesljan 43

TEHNIKA — ELEGANCA — KAKOVOST

MLADOSTNA MODA

NAJBOLJŠE ZA SMUČANJE IN TENIS

zimske novosti 1989-90 najboljših znamk

Popravila smuči s specialnim strojem

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 12.000.- din, naročnina za za-
sebnike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.-
din, letno 320.000.- din, upokojenci mesečno
25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno
120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plača-
na vnaprej se med letom ne povisa.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš.
23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul
(šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglaš 850 lir
beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmr-
tnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele
Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem
oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-
688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri
podružnicah SPI.

primorski dnevnik

nedelja, 3. decembra 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izda
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Na Filipinih še vedno niso uspeli zatreti novega poskusa državnega udara Cory Aquino pozvala upornike k predaji V zameno pučisti zahtevajo njen odstop

V spopadkih po ulicah Manile sodelujejo tudi oklopna vozila (AP)

MANILA — V nasprotju z napovedmi poskus državnega udara na Filipinih tudi po dveh dneh ostrih spopadov ni bil zatrt in uporniki, ki jih je po nekaterih vesteh še približno 800 do 2000 trdovratno vztrajajo na svoji položajih. Filipinska predsednica Aquinova je sicer na tiskovni konferenci, ki jo je včeraj sklicala v predsedniški palači, pozvala upornike, naj se predajo »ali pa bodo umrli,« kar pa položaja za zdaj ni dosti spremenilo. Corazon Aquino je tudi povedala, da je v dosedanjih spopadih umrlo najmanj 50 ljudi, več kot sto pa naj bi jih bilo ranjenih.

Obrambni minister Fidel Ramos je izdal ukaz, da se z vsemi sredstvi zaduši vojaški upor. Tako naj bi eskadra helikopterjev dobila ukaz, da »očisti« uporniške položaje v oporišču Aguinaldo, toda po pomoti so se spravili na kolono vladi zvestih vojakov, ki so proti Manili hiteli kot okrepitev. Pri tem so bili 4 vojaki ubiti, 40 pa jih je bilo ranjenih. Toda helikopterji naj bi se »proslavili« tudi z bombardiranjem neke vasi, kjer je bilo med civilisti precej mrtvih in ranjenih. Tudi do tega bombardiranja naj bi prišlo »po pomoti.«

V Manili pa so včeraj objavili tudi nekatera imena vojaških oficirjev, ki naj bi bili med organizatorji tega šestega poskusa puča proti Aquinovi. Med njimi sta na seznamu brigadna generala Josè Commendador in Edgardo Abenina,

osem polkovnikov in neki major, ki so vsi zagovorniki ustanovitve desničarskega gibanja za reformo oboroženih sil RAM polkovnika Gregoria »Gringa« Honasana, ki je bil glavni organizator dveh prejšnjih poskusov udara, tokrat pa z uporom naj ne bi bil neposredno povezan. Med voditelji upora naj bi bila tudi dva visoka mornariška oficirja in nekdanja pripadnika predsedniške garde, ki sta leta 1987 sodelovala pri zatrtju poskusa državnega udara, tokrat pa sta se, kot še mnogo drugih marincev, pridružila upornikom.

Toda po mnenju nekaterih, naj bi se za tem pučem, ki je bil najboljše organiziran od vseh doslej, skrivala dva pripadnika nekdanjega državnega vodstva diktatorja Ferdinanda Marcosa. To naj bi bila bivši komandant vrhovnega štaba Fabian Ver in pa filipinski »kralj sladkorja« in bratranec Aquinove Eduardo Cojuangco.

Uporniki, ki v svojih rokah trdno držijo le še poveljstvo kopenske vojske v bližini finančnega in diplomatskega centra v prestolnici, kot pogoj za predajo zahtevajo odstop predsednice Aquinove, podpredsednika Salavadorja Laurela, celotne vlade in odstop predsednikov poslanskih zbornic. Predsednica Corazon Aquinova naj bi vso oblast predala predsedniku filipinskega vrhovnega sodišča, ki naj bi nato najkasneje v šestih mesecih razpisal splošne volitve v državi.

Umrl je izumitelj black dancea Alvin Ailey

NEW YORK — V petek je v neki newyorški bolnišnici umrl Alvin Ailey, ustanovitelj znane plesne skupine, ki nosi njegovo ime. Ailey je bil star 58 let, pred več kot letom dni pa ga je napadla zahrbtna krvna bolezen.

Alvin Ailey je skupaj s Kataherine Durham postavil mejnik v zgodovini sodobnega plesa, z njegovo pomočjo pa je ustvaril najpopolnejšo izrazno obliko moderne baleta, ki jo je poimenoval black dance. Njena značilnost je predvsem čutno podajanje plesne figure ob glasbi, ki je nekakšna mešanica afriške glasbe, jazza, bluesa in spirituala. V svoji karieri je postavil 79 koreografij za skoraj vse nejprestiznejše mednarodne plesne šole. Njegove strokovne pomoči se je poslužil tudi slovit London Festival Ballet. Aileyeva značilnost pa je bila, da so njegove plesne skupine sestavljali pripadniki vseh svetovnih ras.

Ceausescu »priznava« napake v KP

BUKAREŠTA — Romunski državni in partijski voditelj Nicolae Ceausescu, ki je bil na nedavnem kongresu romunske partije ponovno izvoljen za generalnega sekretarja, je na prvem pokongresnem zasedanju politbiroja priznal napake, ki naj bi jih pri vodenju države zakrivila komunistična partija in romunska vlada. Toda to »priznanje« ne predstavlja prevelike novosti, saj je Ceausescu v zadnjih letih že nekajkrat očital napake državnemu vodstvu, vendar pa to ni privedlo do nikakršnih sprememb.

Do tega prav gotovo ne bo prišlo niti tokrat, saj romunski voditelj še naprej vztraja pri skrajno ortodoksni liniji romunske KP, ki je gluha za kakršne koli reforme, pri tem pa se je Ceausescu še zavezal za »krepitev reda in discipline.«

Romunska atletinja Nadia Comaneci pribežala v Združene države Amerike

NEW YORK — Beg romunske atletinje Nadie Comaneci se je zaključil v Združenih državah Amerike. V petek se je namreč na Dunaju vkrcala na letalo ameriške družbe Pan Am in odletela v New York. Na poti jo je spremljal prijatelj Constantin Panit, ki je menda tudi organiziral beg iz Romunije.

Že na letališču je ugledno ubežnico pričakala prava armada novinarjev, ki jih je zanimalo predvsem, kaj bo Comanecijeva počela v ZDA. Atletinja se seveda ni izpostavila s prenatragljenimi odgovori, vendar se že širijo novice, da so jo razne športne šole dobesečno zasule z delovnimi ponudbami. Prav gotovo pa je, da se Comanecijevi v »obljubljeni deželi« ne bo slabo godilo. Na vprašanje, kaj prav za prav pušča za seboj pa je Nadia odgovorila, da ničesar, saj »je represija, kateri je bila podvržena, le še stvar preteklosti«. Znano pa je, da se v Romuniji vsaj dve osebi grizeta zaradi tega nepričakova-

nega bega. To sta predsednik Ceausescu in njegov sin Nico. Nico je Nadii neuspešno dvoril in je verjetno glavni krivec za popolno izolacijo, v kateri je Comanecijeva živela, odkar ni več tekmovala.

V ZDA se bo Nadia Comaneci prav kmalu srečala z Belo Karolyem, ki jo je tako rekoč odkril in ji pomagal do svetovne športne slave. Karoly že več let živi v ZDA, prav te dni pa je v Stuttgartu na nekem atletskem mitingu. Predsednica ameriške gimnastične zveze Patty Auer pa je že namignila, da se za Comanecijevo potegujejo najpomembnejše šole za telesno kulturo, iz česar je mogoče sklepati, da bo romunska atletinja lahko samo izbirala med številnimi ponudbami. »Njena strokovna pomoč bo za naše mlade telovadce zelo dragocena,« je še dejala Auerjeva. Kot je sama izjavila, pa bo Nadia Comaneci zaupala nasvetom Bele Karolya, s katerim bi se morala že jutri srečati v Indianapolisu.

Nadia Comaneci s prijateljem Constantinom Panitom na letališču v New Yorku (Telefoto AP)

Višvanat Pratap Singh od včeraj indijski ministrski predsednik

Višvanat Pratap Singh je včeraj prisegel kot novi indijski premier, na tem mestu pa je nasledil Radživa Gandhija, ki je zaradi volilnega neuspeha Kongresne stranke odstopil. Singh pripada Nacionalni fronti štirih strank, vodil pa bo manjšinsko vlado, ki pa naj bi jo od zunaj podpirala hindujska desničarska integralistična stranka Bharatiya Džanata in obe indijski komunistični stranki. Vlado mora parlamentu predstaviti v mesecu dni (Telefoto AP)

Suho, hladno in megleno vreme se bo nadaljevalo še ves teden

RIM, BEOGRAD — Pod vplivom izrazitega polja visokega zračnega pritiska, ki je stacionirano nad večjim delom evropske celine, prevladuje nad Evropo hladno in suho vreme. Padavine so le nad Pirenejskim in Skandinavskim polotokom, nad severovzhodno Rusijo pa sneži. Anticiklon ima svoj maksimum severovzhodno od alpskega loka, kar povzroča nad južnimi območji Italije vdor hladnega zraka iz severovzhoda, ki v dotiku s toplejšim sredozemskim zrakom povzroča izrazito nestabilnost z močnim vetrom in dežjem. To nista včeraj okusila le Gorbačov in Bush na Malti, še večje zaplete so doživeli prebivalci Eol-

skih otokov, kjer je morje doseglo še sto jakostno stopnjo, tako da je otočje v bistvu odrezano od sveta. Nad kopnim ta prodor hladnega zraka ne povzroča izrazitejših pojavov razen večje oblačnosti.

Sodeč po prognozičnih kartah se danes vreme ne bo bistveno spremenilo. Povsod bo prevladovalo sončno in suho vreme z meglo v jutranjih urah, ki bo najgostejša v kotlinah in dolinah. V južni Italiji bo še vedno nestanovitno vreme, a manj izrazito kot v prejšnjih dneh. Jutri se bo nekoliko otoplilo, saj bodo začeli pihati šibki vetrovi z južnega kvadranta. V

torek in sredo se bo prav tako nadaljevalo suho vreme, zaradi novega prodora hladnega zraka, pa se bo pooblašilo v vzhodni Italiji in v Sloveniji. Bistvenih padavin pa ne bo, izrazitejše bodo ponovno v južni Italiji, južni Srbiji in Makedoniji, povsod pa bodo zabeležili nov padec temperature. V četrtek in petek bo Jadran ponovno s severa prešla oslabiljena hladna fronta, ki bo kot prejšnja povzročila padavine samo na jugu. V soboto in nedeljo se bo polje visokega zračnega pritiska ponovno okrepilo, tako da bomo v nov teden stopili s podobnimi vremenskimi pogoji kot v sedanjih.

Vreme ni torej naklonjeno ljubiteljem zimske opojnosti, ki neučakano zrejo v nebo. Resnici na ljubo že nekaj let ni za božič in novo leto pravega sneženja, ker večina front preide Italijo s severa. Kjer imajo možnost, pa bodo segli po snežnih topovih, saj je v vseh zimskošportnih centrih temperatura globoko pod ničlo.

Tako vreme pa je kot nalašč za prekomirno kopičenje onesnažujočih in strupenih plinov v ozračju. V Milanu so predvčerajšnjim prekorčili dopustno mejo onesnaženosti z natrijevim dioksidom in ogljikovim monoksidom. Količina žveplovega dioksida pa se že preblizuje dopustni meji. Po vsej verjetnosti se bo položaj v prihodnjih dneh še poslabšal, ker že nastaja vertikalna inverzija, kar preprečuje vertikalno mešanje zraku in s tem razpršitev strupenih plinov nad mesti. Tudi napovedane hladne fronte ne bodo prevečirile Padske nižine, saj bodo prešle Italijo na njenem vzhodnem robu.

Zakonska kriza nastopi že prvo leto po poroki

RIM — Krizno obdobje za zakonce ne napoči več v sedmem letu zakona, kot je že ustaljeno prepričanje, pač pa že v prvem. Inštitut za statistiko ISPES je izpeljal obširno anketo, iz katere izhajajo številne, nepričakovane novice. Poleg tega, da je ISPES ugotovil, kako se zakonske zveze razdrejo že po nekaj mesecih poroke, pa je skušal ugotoviti značajske poteze nesojenih zakoncev.

V letih 1971 - 1988 so se razveze več kot potrojile; od 11.796 so namreč poskočile na 37.030 primerov. Vzporedno s tem pa se krči število porok, ki jih je lani bilo 315.447 proti 404.464 iz leta 71. Podatki ISPES pa med drugim ugotavljajo, da ne gre toliko za manjše vrednotenje zakona oziroma družine kot institucije, pač pa za večjo samozavest zakoncev, ki nočejo več vzdržati v neuspelem zakonu samo zaradi »ljubelega miru«. Navidezno srečni zakoni torej niso več in v modi ne v navadi. Porast razvez pa je treba deloma pripisati tudi dejstvu, da danes niso več v modi daljše zaroke, zaradi česar se dvojica začne temeljiteje spoznavati, šele ko deli skupno streho. Tudi ta anketa ISPES potrjuje podatek, da so na severu razporeke pogostejše kot na jugu.